

INVENTARISATIE VAN DE OPTIMALISATIE- MOGELIJKHEDEN VOOR DE VERZAMELING EN BEHEER VAN MILIEU-INFORMATIE TUSSEN OVERHEID EN BEDRIJVEN

DEFINITIEF EINDRAPPORT

Opdrachtgever: Vlaamse Overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

Datum: 06-11-2014

Titel	Inventarisatie van de optimalisatiemogelijkheden voor de verzameling en beheer van milieu-informatie tussen overheid en bedrijven
Opdrachtgever	Departement LNE, Afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen
Contactpersoon opdrachtgever	Yleni De Neve
Indiener	Technum (Tractebel Engineering n.v.) Coveliersstraat 15 - 2600 Antwerpen T +32 3 270 92 92 - info@technum-tractebel.be
Contactpersoon indiener	Annick Gommers
Datum	06/11/2014
Versienummer	1

KWALITEIT

DOCUMENTGESCHIEDENIS

Versie	Datum	Opmerkingen
3	06 11 2014	Definitief eindrapport, na verwerking laatste opmerkingen
2	30 10 2014	Eindrapport, na verwerking opmerkingen leden stuurgroep
1	22 09 2014	Draft eindrapport, voorgeleg aan de leden van de stuurgroep

DOCUMENTVERANTWOORDELIJKHEID

Auteur(s)	Tom De Leus, Birgit Fremault, Annick Gommers, Sarah Rousseaux	Datum 06/11/2014
Document screener(s)	Annick Gommers	Datum 06/11/2014

BESTANDSINFORMATIE

Bestandsnaam	P006289-51-051-01 Definitief eindrapport
Laatst opgeslagen	06/11/2014

INHOUD

Voorwoord	1
Beleidssamenvatting	2
1. Milieudatastromen van bedrijven naar de overheid	8
1.1 Periodiek aan te leveren milieu-informatie	9
1.2 Ter beschikking binnen de onderneming	11
1.3 Eenmalige of sporadische milieu-informatie	12
1.4 Andere milieu-informatie	13
2. Analyse knelpunten m.b.t. de milieudatastromen	15
2.1 Digitale bevraging: overzicht van belangrijkheid van knelpunten	15
2.2 Detaillering knelpunten m.b.t. aanleveren van milieugegevens	29
2.3 Kwaliteitscontrole van de aangeleverde milieugegevens	43
2.4 Beheer en feedback van milieugegevens	45
3. Overzicht knelpunten en kansen voor verbetering	48
4. Longlist verbeter-mogelijkheden	53
4.1 Overzicht verbetervoorstellen voor knelpunten ervaren door de bedrijven	53
4.2 Overzicht verbetervoorstellen voor knelpunten ervaren door de overheid	57
5. Actieplannen	59
5.1 Quick wins	59
5.2 Evaluatie van het nut en noodzaak van het aanleveren van milieudata aan de overheid	62
5.3 Oprichting centraal dataplatform	69
6. Conclusies	79
Bijlage A Schema datastromen	81
Bijlage B Fiches datastromen	83
Bijlage C Overzicht meldingen	85
Bijlage D Vragenlijst digitale bevraging	87
Bijlage E Antwoorden op de open vraag (digitale bevraging)	89
Bijlage F Antwoorden op vragenlijst leden umio	93

VOORWOORD

Voorliggend document is het eindrapport opgemaakt in het kader van het TWOL-onderzoek 'Inventaris van de optimalisatiemogelijkheden voor de verzameling en beheer van milieu-informatie tussen overheid en bedrijven'. Het onderzoek werd uitgevoerd door Technum in opdracht van het departement LNE, afdeling Milieu-integratie en –subsidiëringen. Het onderzoek heeft gelopen van januari 2014 tot oktober 2014. Zowel bedrijven als overheidsdiensten binnen LNE werden op verschillende momenten in het onderzoek betrokken.

In voorliggend rapport worden de resultaten uit de twee fasen van het onderzoek weergegeven:

- Inventarisatiefase. In deze fase werden de datastromen tussen bedrijven en overheid geïdentificeerd en werd nagegaan welke knelpunten ervaren werden door de betrokken actoren. De resultaten van deze fase staan in dit rapport weergegeven in de hoofdstukken 1 tot en met 3.
- Identificatie van verbetermogelijkheden. In deze fase werden verbetervoorstellen voor de geïdentificeerde knelpunten voorgesteld. De verbetermogelijkheden werden, in overleg met vertegenwoordigers van overheid en van bedrijven gerangordend op basis van 'urgentie' om aan te pakken. Twee verbetermogelijkheden werden verder uitgewerkt in stappenplannen. Daarnaast werden een aantal quick wins weergegeven. De resultaten van deze fasen staan in dit rapport weergegeven in de hoofdstukken 4 en 5.

Veel leesgenot,
Het projectteam.

BELEIDSSAMENVATTING

Voorliggende studie werd uitgevoerd in het kader van het Doelgroepprogramma Voedingsnijverheid en Doelgroepprogramma Basischemiesector, de vrijwillige intentieverklaringen tussen de Vlaamse milieu-administratie en de Vlaamse voedingssector enerzijds en basischemiesector anderzijds. Het doel van de opdracht was om de milieudatastromen tussen bedrijven uit deze sectoren en de overheid in kaart te brengen, eventuele knelpunten te identificeren en te analyseren en verbetervoorstellen te formuleren.

In een eerste fase werden de datastromen tussen bedrijven en overheid geïdentificeerd en werd nagegaan welke knelpunten ervaren werden door betrokken actoren. In een tweede fase werden voor de geïdentificeerde knelpunten verbetervoorstellen voorgesteld en besproken met vertegenwoordigers van overheid en bedrijven. Twee verbetermogelijkheden werden verder uitgewerkt in stappenplannen. Ook werden een aantal quick wins weergegeven.

OVERZICHT MILIEU-INFORMATIE

Om een duidelijk overzicht van de milieudatastromen te geven, maken we een onderscheid tussen:

- Milieu-informatie die periodiek moet worden aangeleverd. Het integraal milieujaarverslag (IMJV) neemt hier een belangrijke plaats in. Andere afzonderlijke datastromen die hier onder vallen zijn aangiftes, plannen en audits.
- Milieudata die ter beschikking moet worden gehouden van de milieu-overheidsdiensten. Dit zijn enerzijds meetgegevens die in een register bijgehouden worden en anderzijds verplichte analyses die op het bedrijf uitgevoerd dienen te worden.
- Milieu-informatie die éénmalig of sporadisch moet worden aangeleverd. Hieronder zijn de belangrijkste de milieuvergunningaanvraag en vergunning voor watervang. Daarnaast worden er ook vaak bijkomende vragen aan bedrijven gesteld. Voorbeelden zijn de VITO-enquête, meetcampagne VMM, vraag van gemeente of federatie.
- Verder moet specifieke milieu-informatie doorgegeven worden in het geval er zich calamiteiten voordoen, bij klachten of zakelijke gegevens van een onderneming (dit laatste valt buiten de scope van de studie).

In bijlage van dit rapport wordt deze informatie visueel weergegeven in een schema.

ALGEMENE TEVDRENDHEID EN ANALYSE KNELPUNTEN

Om de knelpunten te identificeren die betrokken actoren ondervinden bij het communiceren van milieudata van bedrijven naar overheid, werden gesprekken gevoerd met de bedrijfsfederaties, werd een digitale bevraging bij de bedrijven gehouden (sector voeding en sector chemie evenals ruimer verspreid via VOKA en VMx), workshops georganiseerd binnen elke sector en overlegmomenten gehouden met de betrokken overheidsdiensten.

In de bevraging werd eerst in algemene termen gevraagd naar de tevredenheid m.b.t. het aanleveren van gegevens in het kader van bepaalde (verplichte) rapporteringen en/of ter beschikking houden van gegevens om daarna in te gaan op mogelijke knelpunten. Bij bedrijven voor wie de milieudatastromen relevant zijn, schommelt de tevredenheid tussen

48 % (voor het milieuvergunningdossier) en 82 % (voor milieu-inspectie). Significante verschillen werden vastgesteld tussen sectoren waarbij bedrijven uit de voedingssector meer tevreden zijn dan uit de sector van de basischemie. Ook de grootte van bedrijven was bepalend waarbij grote bedrijven vaker ontevreden antwoordden.

Het knelpunt dat tijdens de bevraging het meest vermeld werd is 'het meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens'. Andere belangrijke knelpunten zijn:

- Praktische problemen die men ondervindt bij het aanleveren van de gegevens;
- Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd;
- Onduidelijkheid over de doelstelling van de milieugegevensverzameling; en
- Formaat van aanleveren van gegevens.

Ook rond kwaliteitscontrole en beheer van gegevens werd eerst in algemene termen gepeild naar de tevredenheid. De algemene tevredenheid over beheer en kwaliteitscontrole varieert van 55 % (IMJV) tot 84 % (meldingen) voor bedrijven waarvoor dit type van aanleveren van gegevens relevant is. Het grootste knelpunt blijkt betrekking te hebben op een tekort aan feedback van de betrokken overheid. Op grote afstand daarvan volgen 'de verschillende kwaliteitscontroles voor gelijkaardige dossiers', 'het verkeerd gebruik of interpretatie van de gegevens' en 'het niet kunnen waarborgen van de kwaliteit' (in ongeveer dezelfde mate).

Naast de knelpunten die ondervonden worden, werd in de digitale bevraging ook gevraagd naar de wensen van de bedrijven om ook vanuit de overheid data te ontvangen. Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat de wens naar het ontvangen van gegevens vanuit de overheid belangrijk is voor de respondenten vooral voor gegevens over afvalwater, emissies naar lucht, milieuzorg en energie.

DETAILLERING KNELPUNTEN

De knelpunten van de bedrijven die het belangrijkste bleken uit de digitale bevraging werden voorgelegd aan de bedrijven aanwezig tijdens twee workshops. De vraag werd er gesteld concreet aan te geven om welke gegevens het gaat wanneer de knelpunten worden ondervonden, naar welke overheidsdienst de betreffende milieugegevens moeten worden opgestuurd, en welke mogelijkheden ze zien om de knelpunten op te lossen. Deze oefening resulteerde in een lange lijst met knelpunten die geordend werden naargelang de betrokken overheidsdienst. Op deze manier konden de knelpunten afgetoetst worden tijdens gesprekken met de verschillende overheidsdiensten.

De eerste groep van knelpunten die ervaren worden door de bedrijven hebben te maken met het **meermaals aanleveren van gegevens**. Het gaat veelal om gegevens die in het IMJV worden aangeleverd, maar die daarnaast ook in andere aangiften, enzovoort moeten worden doorgegeven (CO₂-uitstoot, debiet en vuilvrachten afvalwater voor de heffingenaangifte, ...). De betrokken overheidsdiensten vermeldde dat de doelstelling van de gegevensverzameling vaak verschillend is en dat wat gevraagd wordt daarvan afhankelijk is (en wettelijk vastgelegd). Dit neemt niet weg dat bedrijven dit ervaren als 'dubbel werk'. Meermaals aanleveren van dezelfde gegevens wordt door de bedrijven eveneens als knelpunt ervaren in vb. milieuvergunningdossiers, waarbij – in bijlage – informatie moet worden geleverd die reeds binnen de (Vlaamse) overheid beschikbaar is. Het gaat dan om informatie (vaak omvangrijke documenten) die analoog in x exemplaren moet worden aangeleverd.

Onvoldoende uitwisseling van gegevens tussen overheden vormen de oorzaak van dit knelpunt. Ook overheden zelf ervaren dit als een knelpunt.

Een tweede belangrijke knelpunt betreft **het ontbreken van feedback** over het aanleveren van gegevens: inhoudelijk, stand van zaken en voortgang van bepaalde dossiers, enzovoort. Dit knelpunt is het opvallendst in de hele bevraging van de bedrijven. En ook al is er reeds een bepaalde vorm van feedback vanuit bepaalde overheden naar de bedrijven naar aanleiding van de aangeleverde informatie, toch wordt dit als knelpunt door het merendeel van de bedrijven aangegeven.

Analoge aanlevering van bepaalde gegevens wordt ook ondervonden als knelpunt door bedrijven. De heffingenaangifte moet zo bijvoorbeeld analoog worden ingediend, als ook de milieuvergunningsdossiers¹. Bedrijven beschouwen dit voornamelijk als knelpunt wanneer het omvangrijke dossiers zijn.

Een ander knelpunt dat geïdentificeerd werd, betreft de **onduidelijkheid over wat gevraagd wordt en waarom het gevraagd wordt**. Bedrijven willen weten waarvoor de aangeleverde gegevens dienen. Ook rond de procedure voor het melden van calamiteiten is bij sommige bedrijven nog onduidelijkheid: wanneer, hoe, wat, enzovoort. Veel van de door de bedrijven gevraagde informatie is beschikbaar (in handleidingen, in help-functies, via de helpdesk, enzovoort). Toch blijft dit als knelpunt belangrijk voor de bedrijven. Communicatie rond 'wat en waarom' is dus belangrijk.

De gebruiksvriendelijkheid wordt ook als knelpunt aangegeven. Onderliggende knelpunten zijn moeilijkheden bij het opladen van gegevens; het venster van indiening IMJV (1 feb. – 15 maart); de knelpunten ondervonden bij het gebruik van bepaalde webbrowsers; moeilijkheden ondervonden bij digitaal ondertekenen en moeilijkheden rond format-instellingen.

Tevens vermeldden enkele bedrijven dat gegevens die doorgegeven werden aan de overheid soms **verkeerdelijk worden geïnterpreteerd en gebruikt**. Onder dit samenvattend knelpunt nemen we ook knelpunten die door de bedrijven werden aangegeven als 'het verschillend behandelen van milieuvergunningsaanvragen in verschillende provincies' (eigen beleid van de provincie) en het beeld dat van bedrijven op websites wordt gepubliceerd (bedrijven verkiezen vb. dat ook resultaten van analyses van mengstalen worden gepubliceerd i.p.v. enkel resultaten van analyses van schepstalen). Bezoekers aan de website kunnen deze gegevens verkeerdelijk interpreteren.

Ook vanuit de overheid werden een aantal knelpunten opgelijst die niet onbelangrijk zijn en meegenomen worden. Het betreft enerzijds **onvolledige en niet-coherente dossiers**; onder andere bij de milieuvergunningsaanvraagdossiers, maar ook aangiftdossiers voor heffingen, enzovoort. Anderzijds wordt de **uitwisseling van gegevens tussen de verschillende overheidsdiensten** als knelpunt ervaren. De databanken zijn onvoldoende onderling verbonden om gemakkelijke uitwisseling van gegevens mogelijk te maken. Toch zijn er reeds goede samenwerkingsverbanden (en protocols, meestal informeel). Dit knelpunt sluit zeer sterk aan bij het eerste samenvattende knelpunt dat genoteerd werd

¹ Voor beide datastromen worden momenteel initiatieven genomen om de datastroom te digitaliseren (heffingen: incorporeren in IMJV; milieuvergunning → omgevingsvergunning met digitale indiening).

vanuit het standpunt van de bedrijven, daar onvoldoende uitwisseling van gegevens tussen de verschillende overheidsdiensten leidt tot het meermaals moeten aanleveren van dezelfde gegevens. Tot slot ervaart men het knelpunt dat niet alle (opstartende) bedrijven éénduidig geïdentificeerd kunnen worden.

LONGLIST VERBETERMOGELIJKHEDEN

Vanuit de analyse van knelpunten werden een aantal oplossingsrichtingen opgesteld. Tijdens een workshop met zowel vertegenwoordigers van de industrie (sectoren voeding en chemie alsook externe milieucoördinatoren) als van de overheid werden deze verbetermogelijkheden voorgelegd en werd een prioriteit aangebracht naargelang de urgentie van de verbetermogelijkheden. Zo wordt vanuit het knelpunt "meerdere malen aanleveren van gegevens" de oprichting van een centraal dataplatform als meest urgente verbetermogelijkheid gekozen. Een tweede prioriteit vormt de evaluatie van datastromen naar hun nut en noodzaak.

De twee meest urgente verbetermogelijkheden werden vervolgens verder uitgewerkt tot concrete actieplannen.

ACTIE 1: EVALUATIE NUT EN NOODZAAK VAN HET AANLEVEREN VAN MILIEUDATA AAN DE OVERHEID

Het evalueren van nut en noodzaak van het aanleveren van milieudata aan de overheid heeft een link met een aantal van de eerder in het onderzoek geïdentificeerde knelpunten, zoals het meermaals moeten indienen van gegevens, de vermelding dat bij sommige rapportage- en registratieverplichtingen milieu-informatie wordt opgevraagd die reeds gerapporteerd werd, alsook het tekort aan informatie en communicatie rond milieugegevens die moeten worden aangeleverd.

Deze verbetermogelijkheid wordt als startpunt gezien naar een meer efficiënte datadoorstroming tussen bedrijven en de overheid. We onderscheiden drie stappen in het stappenplan:

1. Visie en commitment op voldoende hoog niveau wat resulteert in een visienota afgetoetst bij elk van de betrokken entiteiten binnen LNE en voorgelegd aan het managementcomité of beleidsraad;
2. Evaluatie nut en noodzaak van de datastromen met een explicitering ervan;
3. Implementatie van de voorgestelde wijzigingen, door een ICT toetsing uit te voeren en de wetgeving te wijzigen waar dit nodig is.

ACTIE 2: OPRICHTING CENTRAAL DATAPLATFORM

Het oprichten van een centraal dataplatform voor uitwisseling van gegevens tussen bedrijven en de overheid is geen nieuw idee. In het kader van voorliggend onderzoek kwam deze verbetermogelijkheid wel weer naar boven als ideale oplossing om tegemoet te komen aan een aantal knelpunten die bedrijven en overheidsdiensten ondervinden zoals het feit dat bedrijven sommige gegevens meermaals moeten aanleveren, analoge aanlevering (in meerdere exemplaren), meeleveren van documenten die bij de overheid beschikbaar zijn en onvoldoende (systematische) data-uitwisseling tussen betrokken overheidsdiensten.

Het beschikken over een centraal dataplatform wordt als een ideale situatie beschouwd, zowel door de ondervraagde bedrijven als door de betrokken overheidsdiensten. Er wordt aangegeven dat dit proces niet zomaar op één, twee, drie kan worden uitgewerkt. Er

moeten nog heel wat hindernissen worden overwonnen. Dit wil niet zeggen dat niet begonnen moet worden met het oplossen voor de verschillende onderliggende hindernissen om tot dit centraal dataplatform te komen; integendeel: goed zicht op deze hindernissen en het stap voor stap zoeken naar oplossingen daarvoor moet nu aanvangen willen we op langere termijn een centraal dataplatform uitgewerkt hebben.

We onderscheiden 4 stappen in het stappenplan:

1. Uitwerking kader en visie voor het centraal dataplatform waarbij vanuit het politieke niveau een mandaat gegeven wordt zodat daadwerkelijk van start kan worden gegaan;
2. Voorbereidingsfase waardoor geweten is welke datastromen het best eerst in aanmerking komen voor integratie in het centraal dataplatform en verder afspraken zijn gemaakt;
3. Graduele opbouw van het centraal dataplatform waarin in de loop van de jaren meer en meer datastromen kunnen worden ingebracht;
4. Implementatie van het centraal dataplatform.

QUICK WINS

Tot slot worden een aantal quick wins vernoemd. Het betreft volgende categorieën van acties:

- Het oplossen van een aantal data-technische knelpunten;
- Informeren / sensibiliseren van de bedrijven inzake:
 - Bestaande oplossingen voor in dit onderzoek geïdentificeerde datatechnische knelpunten;
 - Bepaalde wijzigingen in procedures of data-aanleveringsmogelijkheden;
 - Het belang van goede data-aanlevering en het waarom ervan.

Zowel de betrokken overheidsdiensten als bedrijfssectoren hebben in deze acties een rol te vervullen.

BESLUIT

Het oplossen van de knelpunten die geïdentificeerd werden in het kader van voorliggend onderzoek, kunnen leiden tot heel wat efficiëntiewinsten, zowel langs de kant van de bedrijven als langs de kant van de overheid.

De aangegeven oplossingsrichtingen hebben als doel de data-aanlevering eenvoudiger te maken. Datastromen worden, bij wijziging in de stromen of tijdens een evaluatie van de datastroom, geëvalueerd op nut en noodzaak volgens een standaard evaluatiekader. Uit de evaluatie kan blijken dat bepaalde datastromen niet meer het nut hebben dat in een beginfase wel zo was of kan het zijn dat de frequentie van data-aanlevering gewijzigd kan worden. Ook het op elkaar afstemmen van de wijze van data-aanlevering (met als doel: een centraal dataplatform waarop data aangeleverd wordt, maar waar gegevens ook uitgewisseld kunnen worden tussen verschillende overheidsdiensten en waar bedrijven de stand van zaken van hun dossier kunnen opvolgen) maakt dat het proces van data-uitwisseling eenvoudiger en doorzichtiger wordt.

Naast efficiëntiewinsten zijn er ook (directe en indirecte) milieuwinsten te boeken. Bedrijven kunnen meer inzicht verkrijgen in hoe andere bedrijven in hun (sub)sector presteren (benchmarking) en zullen proberen hun processen te optimaliseren. Overheidsdiensten kunnen efficiënter werken, waardoor ze meer gericht kunnen werken rond dossiers waar ze het meest knelpunten verwachten, wat op termijn ook zal leiden tot een verbetering van de milieu-impact.

1. MILIEUDATASTROMEN VAN BEDRIJVEN NAAR DE OVERHEID

Vlaamse bedrijven dienen milieu-informatie gerelateerd aan hun activiteiten te communiceren naar verschillende overheidsdiensten. Sommige data moeten met een vaste frequentie en op een vast tijdstip worden overgemaakt (vb. het integrale milieujaarverslag). Andere gegevens moeten continu verzameld worden, en moeten door het bedrijf bijgehouden worden in een register ter beschikking van de toezichhoudende overheid (vb. registratie grondwaterpeilen, oplosmiddelenboekhouding, ...). Nog andere milieugerelateerde gegevens worden slechts sporadisch of eenmalig verzameld, maar moeten dan wel ter beschikking van de overheid gesteld worden (vb. oriënterende bodemonderzoeken, milieuaudits, MER's). Ten slotte zijn er nog diverse zaken als (preventie)plannen, keuringsattesten, enquêtes in het kader van specifieke studies, ... die eventueel ook als milieu-informatie zouden kunnen beschouwd worden.

In onderstaande paragrafen geven we een overzicht van de milieudatastromen van bedrijven naar de Vlaamse milieu-overheid.

We maken in onderstaande paragrafen onderscheid tussen:

- Milieu-informatie die periodiek moet worden aangeleverd;
- Milieudata die ter beschikking moet worden gehouden van de milieu-overheidsdiensten;
- Milieu-informatie die éénmalig of sporadisch moet worden aangeleverd.

De informatie wordt visueel weergegeven in het schema in Bijlage A. Hierin staan vermeld:

- De periodiek aan te leveren gegevens;
- Gegevens die ter beschikking gesteld moeten worden van de overheid (vb. in geval van controle door de afdeling Milieu-inspectie). We merken hier wel op dat deze informatie in het schema niet volledig is (en kan zijn). We kozen er toch voor ze te laten staan, om een beeld te kunnen geven van de veelheid aan informatiestromen vanuit bedrijven naar de overheid.

Een overzicht van de meldingen die bedrijven moeten doen, is opgenomen in Bijlage C.

Het schema is tot stand gekomen op basis van de milieukalender van het Agentschap Ondernemen (versie 2013), aangevuld met andere bronnen (website IVCIE, website VMM, website LNE en website OVAM, Agentschap Ondernemen 'Bedrijf en Milieu'). Het schema werd steeds ook voorgelegd aan de bevroegde overheidsdiensten, alsook aan de geïnterviewde personen binnen de federaties essencia, FEVIA en VMx. De opmerkingen die tijdens het interview gemaakt werden, werden in rekening gebracht. Tevens werd de mogelijkheid gelaten na het interview nog bijkomende opmerkingen over te maken. Technum ontving echter geen bijkomende reacties.

Het schema in Bijlage A wordt best digitaal bekeken of op A3-formaat afgeprint. Het overzicht geeft inzicht in:

- Wat er door bedrijven moet worden gerapporteerd;
- Wie deze rapportering moet doen;

- Aan welke instantie gerapporteerd moet worden;
- Met welke frequentie en ev. op welk tijdstip in het jaar gerapporteerd moet worden; en
- Hoe gerapporteerd moet worden.

De informatie is ook opgenomen in een databank, waaruit fiches geprint kunnen worden. Bijkomend in deze databank is opgenomen wat de wettelijke basis is, en met welk doel de informatie wordt verzameld².

1.1 Periodiek aan te leveren milieu-informatie

De milieu-informatie die bedrijven met een vaste frequentie en op een vast tijdstip moeten overmaken, wordt samengevat en beschreven in Bijlage A en Bijlage B.

Het integraal milieujaarverslag (IMJV) neemt een belangrijke plaats in in het doorgeven van milieudata van bedrijven naar de overheid. Het IMJV omvat volgende onderdelen³:

- Identificatiegegevens;
- Luchtemissie;
- Energiegegevens;
- Wateremissies;
- Grondwaterstatistiek;
- Afval producenten;
- Afval verwerkers;
- Grondstoffenproducenten.

Het IMJV moet jaarlijks voor 15 maart worden opgeleverd; het betreft een digitaal doorsturen van gegevens⁴.

De basis voor het IMJV werd gelegd in het kader van de uitwerking van het decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM). Een studie werd destijds uitgevoerd door de Universiteit Gent rond monitoring, rapportering en informeren (MRI). Het resultaat was de opmaak van het IMJV dat door drie overheidsdiensten getrokken werd met name het departement LNE, VMM en OVAM. Een aantal diensten werden in het begin wel betrokken, maar voor deze diensten werd duidelijk dat zij niet konden meestappen in het IMJV vanaf het begin (vb. heffingen). Aanvankelijk verliep de indiening niet zo vlot, het elektronisch indienen was niet verplicht en de overheden ontvingen een groot deel van de verslagen nog steeds op papier.

² Het doel van de dataverzameling is ingevuld voor zover bekend vanuit de wetgeving en/of vanuit de gesprekken die we voerden met de betrokken overheidsdiensten.

³ Bron: <http://imjv.milieuinfo.be/> .

⁴ Sinds 2014 is digitale indiening verplicht.

Vóór de invoering van het IMJV (2004) bestond voor de verschillende milieudiensten ook al een zekere vorm van rapportage:

- Voor lucht bestond een vrijwillige rapportage door een 500-tal bedrijven. Sinds 1993, VLAREM-wetgeving, is de rapportage verplicht. De milieu-informatie wordt door VMM gebruikt zowel voor de emissie-inventaris lucht (beleidsinstrument: zowel voor beleidsvoorbereiding als naar beleidsmonitoring) als voor rapportage naar Verenigde Naties en Europa toe.
- Voor grondwater legde de VlareM-wetgeving een verplichte rapportage naar de buitendiensten op. De milieu-informatie die gerapporteerd moest worden had betrekking op de grondwateranalyses, peilmetingen en onttrokken debieten net zoals in het IMJV. Bepaalde bedrijven die niet onder het IMJV vallen, hebben de keuze om gegevens aan te leveren via het IMJV of rechtstreeks aan de buitendienst. In het kader van nieuwe vergunningen, wordt echter steeds vaker de bijzondere voorwaarde toegevoegd dat de indiening via het IMJV gebeurt.
- Voor afvalwater bestaat er reeds lang een informatieloket.
- Voor heffingen geldt een heffing op waterverontreiniging sinds 1991 en een heffing op de winning van grondwater sinds 1997. De betreffende milieu-informatie wordt nog niet aangeleverd via het IMJV. De reden hiervoor is dat het om belangrijke budgetten gaat en geen risico's genomen kunnen worden, dat gegevens vertrouwelijk zijn en het om meer dan 35.000 bedrijven gaat waarvan de helft landbouwbedrijven zijn. **De dienst heffingen heeft het doel tegen 2015 in te stappen in het IMJV. Belangrijke voorwaarde die de dienst stelt, is dat het verder gaat dan een aangifteloket maar ook een beveiligd communicatiekanaal is waar vertrouwelijke gegevens kunnen uitgewisseld worden.** Er bestaat op dit ogenblik al een tussenversie waarbij bedrijven op de website van de overheid (heffingenwebsite van VMM), formulieren kunnen downloaden en door de procedure geloodst worden maar waar nog steeds een geprinte versie ondertekend, opgestuurd dient te worden.

Om een beter inzicht te hebben van de omvang van de databanken, wordt aan de verschillende overheidsdiensten gevraagd om hoeveel bedrijven het gaat. De vertegenwoordigers stellen het volgende:

- OVAM: 15.000 bedrijven om de twee jaar voor de steekproef, andere jaren E-PTR bedrijven alleen (= 1.500 bedrijven);
- Dienst heffingen: 35.000 bedrijven;
- Grondwater: 500 bedrijven;
- Afvalwater: 800 bedrijven;
- Lucht: 400 bedrijven.

Naast het IMJV zijn er nog een aantal afzonderlijke datastromen:

- Aangiftes: aangifte milieuheffing op afvalstoffen, aangifte heffing op winning van grondwater, stopzetting grondwaterwinning, heffing op de waterverontreiniging ("afvalwaterheffing");
- Plannen: energieplan (4-jaarlijks voor energie-intensieve inrichtingen die niet tot het benchmark of auditconvenant zijn toegetreten), preventieplan voor verpakkingsafval (3-jaarlijks) & evaluatie van het preventieplan;

- Informatie rond de terugnamemodaliteiten van verpakkingsafval, behaalde percentages recyclage en nuttig hergebruik (naar IVCIE);
- Audits: vb. de decretale milieu-audit voor alle m.e.r.-plichtige, alsook veiligheidsrapportageplichtige bedrijven.

1.2 Ter beschikking binnen de onderneming

Naast het periodiek doorsturen van milieu-informatie, zijn ondernemingen verplicht bepaalde milieugegevens ter beschikking te houden binnen de onderneming. Dit zijn enerzijds meetgegevens die in een register bijgehouden worden, en anderzijds verplichte analyses en metingen die op het bedrijf uitgevoerd dienen te worden. Dit geldt onder meer voor onderstaande milieugegevens⁵:

- Het afvalstoffen- en grondstoffenregister dat maandelijks dient bijgehouden te worden;
- Analyse van grondstoffen door producenten van afvalstoffen die als grondstoffen kunnen gebruikt worden (minstens 1 maal per jaar);
- Analyse van behandeld slib voor gebruik als meststof of bodemverbeterend middel door de producent van het behandeld slib (minstens om de 6 maanden);
- De producent van behandeld slib die een register continu up-to-date houdt met productie- en afzetgegevens van het behandeld zuiveringsslib;
- De exploitant van grondwaterwinning volgens VLAREM I met een vergund debiet > 30.000m³/jaar die de debietmeter maandelijks registreert, het grondwaterpeil in productieputten en peilputten jaarlijks meet en registreert en die jaarlijks analyses uitvoert op het gemengd grondwater per watervoerende laag en dit in een register ter beschikking houdt;
- Voor afvalwater zijn bedrijven verplicht jaarlijks het afvalwater te analyseren in functie van de zelfcontrole wanneer hun afvalwaterlozing > 30m³/u, 600 m³/dag en/of 15.000 m³/maand en geen gevaarlijke stoffen bevat of wanneer hun afvalwaterlozing > 15m³/u, 300 m³/dag en/of 7500 m³/maand én één of meerdere gevaarlijke stoffen bevat;
- Naar lucht toe zijn maandelijks verplichte analyses voor SO₂, NO_x en stofdeeltjes verplicht voor de exploitant met geëmitteerde massastroom > 5 kg SO₂/u, 5 kg NO_x/u of 0,5 kg stof/u;
- Een exploitant van een klasse 1 bedrijf met geëmitteerde massastroom volgens de drempelwaarde in bijlage 4.4.3. van Vlarem II is verplicht analyses te doen en van de luchtemissies en deze bij te houden in een register, en dit volgens een frequentie die vastligt in Vlarem II;
- Inrichtingen die genoemd worden in rubriek 59 van de indelingslijst van VLAREM dienen metingen uit te voeren, een reductieprogramma op te stellen, alsook een oplosmiddelenboekhouding. Dit dient ter plaatse bijgehouden te worden, maar kan ook bij het IMJV bijgestuurd worden;

⁵ Deze lijst is geen exhaustieve lijst van gegevens die ter beschikking moeten worden gesteld.

- Ook meet- en beheersprogramma fugatieve VOS emissies worden jaarlijks in een register bijgehouden;
- Op vlak van technische installaties worden ook verschillende metingen en analyses uitgevoerd en ter beschikking gehouden op het bedrijf: onder meer een verwarming audit, onderhoud en rookgasanalyses, emissiemetingen, periodieke lekdichtheidscontrole.

Vlaamse bedrijven met een klasse I milieuvergunning moeten een milieucoördinator in dienst hebben. Deze milieucoördinatoren moeten jaarlijks over hun werkzaamheden verslag uitbrengen aan de bedrijfsleiding, de ondernemingsraad en het comité ter preventie en bescherming op het werk. Dit jaarverslag moet gaan over de wijze waarop de coördinator zijn taken heeft vervuld en bevat een overzicht van zijn activiteiten en uitgebrachte adviezen in het voorbije jaar. Jaarverslagen moeten ook gedurende 5 jaar ter beschikking worden gehouden van de toezichthoudende ambtenaar.

1.3 Eenmalige of sporadische milieu-informatie

Onder de eenmalige milieu-informatie die de bedrijven moeten aanleveren, zijn de belangrijkste de milieuvergunningsaanvraag en diverse bevragingen.

1.3.1 Milieuvergunningsaanvraag

Een *milieuvergunning* dient aangevraagd te worden bij de exploitatie van een nieuwe, hinderlijke inrichting en het veranderen van een bestaande, vergunde inrichting. De aanvraagprocedure is wettelijk vastgelegd.

Bedrijven in klasse 1 en 2 van het Vlare 1 hebben een milieuvergunning nodig. Een bedrijf in klasse 3 heeft alleen meldingsplicht. De klassen 1, 2 en 3 duiden op de graad van mogelijke hinder van het bedrijf voor mens en milieu. O.a. volgende factoren spelen een rol bij de indeling in een klasse: grootte van de opslag, vermogen van de machines en het gebruik van gevaarlijke producten of grondstoffen.

Bedrijven in klasse 1 vragen de milieuvergunning aan bij de Bestendige Deputatie van de provincie waar de exploitatie zal plaatsvinden. Bedrijven in klasse 2 vragen een milieuvergunning aan bij het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente waar de exploitatie zal plaatsvinden.

De afdeling Milieuvergunningen van het departement LNE, van de Vlaamse Overheid, verleent advies aan de vergunningverlenende instantie in verband met het al dan niet vergunnen van de activiteit.

Vermoedelijk vanaf medio 2016⁶ wordt de milieuvergunning samen met de stedenbouwkundige vergunning opgenomen in de omgevingsvergunning.

⁶ Gepland was dat de invoering van de omgevingsvergunning op 1 januari 2015 zou plaatsvinden; de uitvoeringsbesluiten zijn echter nog niet opgemaakt, noch de nodige instrumenten voor digitale aanvraag. Vermoedelijk zal de invoering van de omgevingsvergunning nog enige tijd in beslag nemen.

Een *vergunning voor watervang* is vereist voor het capteren van water van alle in het Vlaams Gewest gelegen waterwegen, kanalen en havens (afhankelijk van de hoeveelheid water die jaarlijks gecapteerd wordt uit de waterweg). De vergunning moet aangevraagd worden bij de bevoegde waterwegbeheerder (nv De Scheepvaart, Waterwegen en Zeekanaal NV of het bevoegde havenbedrijf). Na goedkeuring krijgt de aanvrager een watervangvergunning, die elk jaar automatisch wordt hernieuwd na het innen van de heffing.

1.3.2 Bevragingen

Wat gevraagde milieu-informatie betreft, worden er naast de wettelijke verplichtingen ook vaak bijkomende vragen gesteld aan de onderneming. Voorbeelden die werden aangehaald tijdens de gevoerde gesprekken worden hieronder gegeven. De oplistings is met andere woorden niet exhaustief en in sommige gevallen exemplarisch.

- Het opvragen van energiegegevens door VITO: via de Federatie wordt de toestemming gevraagd om energiegegevens te gebruiken voor de jaarlijkse VITO enquête om het energiegebruik in Vlaanderen in kaart te brengen. Dit is niet verplicht.
- Een bevraging in het kader van bepaalde actieplannen – vb. meetcampagne VMM m.b.t. water.
- Bevraging door een gemeente die de bezorgdheid van de omwonenden van industriegebied gerust wilde stellen en lucht- en geluidsemissiegegevens opgevraagd heeft.
- Studie van de Antwerpse Haven m.b.t. warmtenetten waarbij gegevens uitgewisseld dienen te worden tussen bedrijven.
- LNE bevraging in het kader van de NEC verdeling.
- VMM bevraging dagwaarden waterverbruik grootverbruikers.
- Federaties organiseren zelf geen systematische bevragingen, enkel ad hoc wanneer een probleem zich voordoet. Voor het duurzaamheidsverslag van de federatie wordt een beroep gedaan op de bestaande statistieken. Enkel wanneer er hiaten zijn, wordt informatie opgevraagd.

1.4 Andere milieu-informatie

Tot slot vermelden we nog specifieke milieu-informatie, nl. milieu-informatie die moet worden doorgegeven in het geval zich calamiteiten voordoen of er klachten zijn, en zakelijke gegevens die verder gaan dan milieu-informatie.

1.4.1 Calamiteiten

Voorvallen⁷ dienen gemeld te worden wanneer mogelijke verontreinigingen optreden of schade kan optreden voor de volksgezondheid. Dit is een algemene verplichting waarbij het

⁷ Naargelang de gebeurtenis dient het voorval aan andere diensten gemeld te worden. Dit zijn bijvoorbeeld het Hulpcentrum 100 -112, de Gouverneur, FOD WASO ACR (seveso bedrijven), LNE (milieu-inspectie), Milieu wacht, enzovoort.

bedrijf zelf moet beslissen wanneer een melding moet gebeuren. In eerste instantie dient het voorval telefonisch gemeld te worden (in het kort). Nadien dient een schriftelijke melding gedaan te worden. Dit kan gebeuren via het formulier in de bijlage van VLAREM II ofwel kunnen dezelfde gegevens via een andere drager schriftelijk verstuurd worden. De vragen in het formulier maken duidelijk wat een voorval is.

1.4.2 Klachten

Bij specifieke klachten kunnen eveneens milieugegevens opgevraagd worden. Een voorbeeld dat wordt aangegeven is de vraag naar lucht- en geluidsemissiegegevens door een gemeente om omwonenden van een industriegebied gerust te stellen.

1.4.3 Zakelijke gegevens

De afdeling Milieu Inspectie heeft het recht op inzage van alle zakelijke gegevens van een onderneming. Wat milieu-informatie betreft, richten ze zich vooral op de plannen en zorgsystemen die bedrijven dienen bij te houden in het kader van zelfcontrole (zie paragraaf 1.2).

De afdeling milieu-inspectie kan verder ook boekhoudkundige gegevens van de onderneming inzien. Dit valt echter buiten de scope van deze studie aangezien het hier niet specifiek om milieu-informatie gaat.

2. ANALYSE KNELPUNTEN M.B.T. DE MILIEUDATASTROMEN

In dit hoofdstuk beschrijven we welke knelpunten ondervonden worden m.b.t. de datastroom van bedrijven naar de verschillende milieu-overheidsdiensten. De identificatie van de knelpunten gebeurde in volgende opeenvolgende stappen:

- Gesprekken met de bedrijfsfederaties FEVIA, essencia en VMx⁸ om op hoofdlijnen te identificeren om welke knelpunten het kon gaan;
- Digitale bevraging van de bedrijven binnen de sectoren basischemie en voeding (en uitbreiding naar alle sectoren) om inzicht te krijgen in de belangrijkheid van de verschillende knelpunten (hoofdlijnen);
- Detaillering van de informatie uit de digitale bevraging middels workshops met bedrijven (aansluiting bij overleg bedrijven FEVIA & essencia);
- Aftoetsing en inventaris knelpunten ervaren door de overheidsdiensten middels een 5-tal overlegmomenten met de verschillende overheidsdiensten (VMSG/VVP, Afdeling milieuvergunningen, Afdeling milieu-inspectie, VMM, OVAM).

De resultaten van deze inventarisatie-oefening worden in onderstaande paragrafen weergegeven. In paragraaf 2.1 geven we de resultaten van de digitale bevraging weer (knelpunten op hoofdlijnen). Paragraaf 2.2 bevat een detaillering van deze knelpunten (concrete voorbeelden). De resultaten van de aftoetsing met de overheidsdiensten is in deze paragraaf reeds vervat. In paragraaf 2.3 geven we de knelpunten weer die door de overheidsdiensten worden ervaren.

2.1 Digitale bevraging: overzicht van belangrijkheid van knelpunten

Een digitale bevraging werd georganiseerd bij bedrijven. De vragenlijst werd, zoals hierboven aangegeven, vormgegeven op basis van de input die verkregen werd tijdens de gesprekken met de federaties essencia, FEVIA en VMx. Doel van de enquête was een eerste inzicht krijgen in de belangrijkheid van de knelpunten op vlak van:

- Het aanleveren van gegevens;
- Beheer en kwaliteit van gegevens;
- Feedback vanuit de overheid naar bedrijven.

De enquête moest op een tiental minuten kunnen worden ingevuld. Dit wil zeggen dat geen detailgegevens moesten worden ingegeven. Er was slechts één open vraag (aan het einde van de bevraging): "*Wat is uw belangrijkste verzoek aan de Vlaamse Milieu-administratie m.b.t. de aanlevering milieugegevens?*"; Alle andere vragen waren gesloten vragen met verschillende antwoordmogelijkheden. De vragenlijst werd verspreid door de federaties

⁸ VMx had, ter voorbereiding van het gesprek, de leidraad voor het interview ook doorgestuurd naar zijn leden (800). 103 antwoorden werden hierop ontvangen. De antwoorden (zie bijlage E) werden tijdens het gesprek overlopen en de digitale vragenlijst werd verfijnd.

essencia-Vlaanderen en FEVIA-Vlaanderen en door VOKA. Een blanco vragenlijst wordt bijgevoegd in Bijlage C van dit rapport.

In onderstaande paragrafen bespreken we de resultaten van de bevraging. We volgen hierbij de verschillende delen die ook in de bevraging aan bod kwamen:

- Karakterisatie van de respondenten;
- Tevredenheid over en knelpunten m.b.t. aanleveren van de milieugegevens;
- Tevredenheid over en knelpunten m.b.t. de kwaliteitscontrole en het beheer van gegevens;
- Datastromen van de overheid naar de bedrijven;
- Verzoek aan de Vlaamse milieuadministratie (open vraag).

De antwoorden op de vragen werden ook statistisch onderzocht. We stelden ons de vraag of verschillende types bedrijven een verschillend antwoordgedrag vertoonden. Volgende onafhankelijke parameters werden onderzocht:

- Sector (sector basischemie vs. sector voeding vs. andere);
- Grootte van de onderneming (< 50 werknemers, 50 – 250 werknemers, > 250 werknemers);
- Milieuvergunning (klasse 1, klasse 2, klasse 3)⁹;
- Intern dan wel extern beheer van datastromen.

De statistische analyse werden uitgevoerd met behulp van de software Statistica. De test die gebruikt werd is 'General Linear Models'.

Een kwalitatieve verdieping van onderstaande resultaten komt in volgende paragrafen aan bod. Hier en daar vermelden we wel reeds resultaten vanuit de workshops met de bedrijven om iets uit de enquête te verduidelijken.

2.1.1 Karakterisering van de respondenten

We verkregen 64 antwoorden op de digitale bevraging: 31 bedrijven uit de sector basischemie, 23 bedrijven uit de sector voeding en tien bedrijven uit andere sectoren (milieubeheer (2), elektriciteit en gas (1), advies- en engineeringbureaus (1), staalindustrie (1), textiel, hout en meubelindustrie (1) en 'andere' (4)).

De respondenten zijn veelal middelgrote of grote bedrijven: 27 respondenten zijn bedrijven van tussen 50 en 250 werknemers, 31 respondenten hebben meer dan 250 werknemers. Slechts 6 respondenten hebben minder dan 50 werknemers. Deze groep van kleinere KMO's is dus zeker ondervetegenwoordigd in de resultaten¹⁰.

⁹ Daar bijna alle respondenten een klasse 1 vergunning hadden, konden deze tests niet uitgevoerd worden.

¹⁰ Nadien werden de resultaten van de enquête afgetoetst bij een aantal bedrijven (zie verder). Ook in deze groep waren de kleine KMO's ondervetegenwoordigd. De sectorfederaties zijn echter wel van mening dat de knelpunten ongeveer dezelfde zullen zijn.

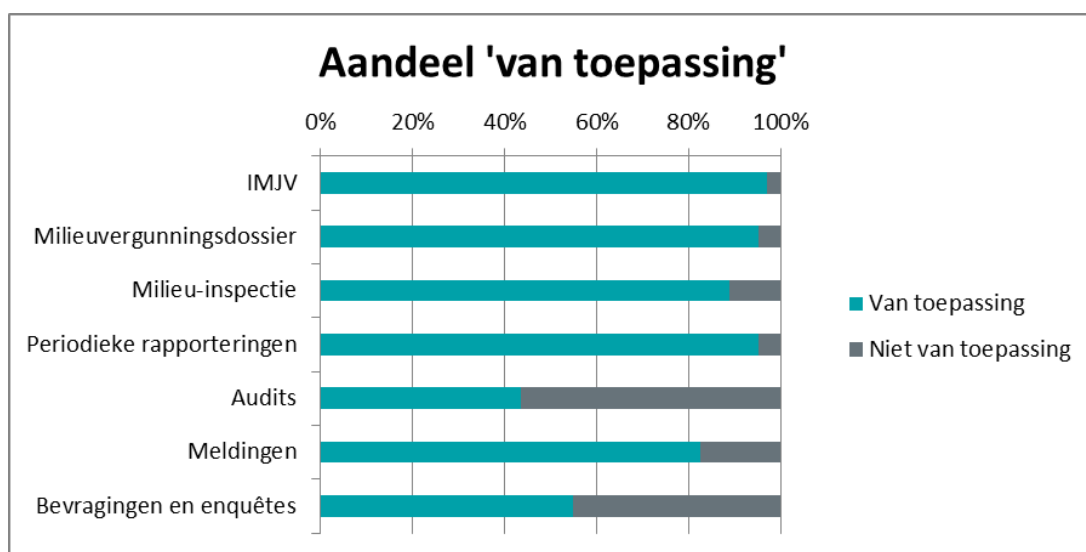
Bijna alle respondenten hebben een klasse 1 vergunning (58); twee respondenten hebben een klasse 2 vergunning, vier respondenten konden niet antwoorden op deze vraag.

De milieudatastromen worden voornamelijk intern georganiseerd (51 respondenten geven dit aan). In dat geval is het ook de persoon die verantwoordelijk is voor de milieudatastromen (ev. samen met collega's) die de bevraging invulde (uitz. in twee gevallen). Tien respondenten geven aan dat externe assistentie gevraagd wordt bij de milieudatastromen. Zeven hiervan geven aan dat ze zelf de milieugegevens verzamelen, maar hulp krijgen bij indiening. Voor één respondent wordt alles uitbesteed.

2.1.2 Tevredenheid over en knelpunten m.b.t. het aanleveren van gegevens

In de bevraging werd eerst in algemene termen gevraagd naar de tevredenheid m.b.t. het aanleveren van gegevens in het kader van bepaalde (verplichte) rapporteringen en/of ter beschikking houden van gegevens om daarna in te gaan op mogelijke knelpunten.

Daar niet elk type data-aanlevering voor elk van de respondenten van toepassing is, werden de antwoorden 'niet van toepassing' weggelaten uit het overzichtsbeeld rond de tevredenheid. Het betreft vooral 'audits' en 'bevragingen en enquêtes' die niet door elk van de respondenten werden beoordeeld (Figuur 1), en in mindere mate 'milieu-inspectie' en 'meldingen'¹¹.

Figuur 1: Aandeel 'van toepassing' voor de verschillende milieudatastromen bij de respondenten

¹¹ Met meldingen kunnen worden bedoeld: melding van nieuwe activiteit (indien activiteit niet vergunningsplichtig is, wel meldingsplichtig), maar ook meldingen van overschrijding van bepaalde drempels bij calamiteiten, enzovoort.

Bij bedrijven voor wie de milieudatastromen relevant zijn ('van toepassing' in Figuur 1), schommelt de tevredenheid tussen 48 % (voor het milieuvergunningdossier) en 82 % (voor milieu-inspectie) (Figuur 2). De (voorlopige) resultaten werden getoond tijdens de workshops met de bedrijven. De bedrijven uit de sector basischemie waren eerder sceptisch over het tevredenheidsresultaat m.b.t. het IMJV. Men vond dat de 'tevredenheid' hier te hoog lag.

Significante verschillen tussen de sectoren bevinden zich op volgende niveaus:

- Er is een significant verschil in tevredenheid over het milieuvergunningdossier ($F_{(5,48)} = 2.85$; $p=0.02$): de sector voeding is tevreden (of is het niet van toepassing) en de sector chemie is ontevreden.
- Er is een significant verschil in tevredenheid over meldingen ($F_{(4,49)} = 2.85$; $p=0.004$): de sector chemie antwoordde vaker niet tevreden tot helemaal niet tevreden te zijn.
- Er is een significant verschil in tevredenheid over bevestigingen en enquêtes ($F_{(3,50)} = 2.86$; $p=0.046$): de sector chemie antwoordde vaker niet tevreden te zijn terwijl de sector voeding vaker 'niet van toepassing' antwoordde.

Ook de grootte van de bedrijven was bepalend voor het antwoordgedrag.

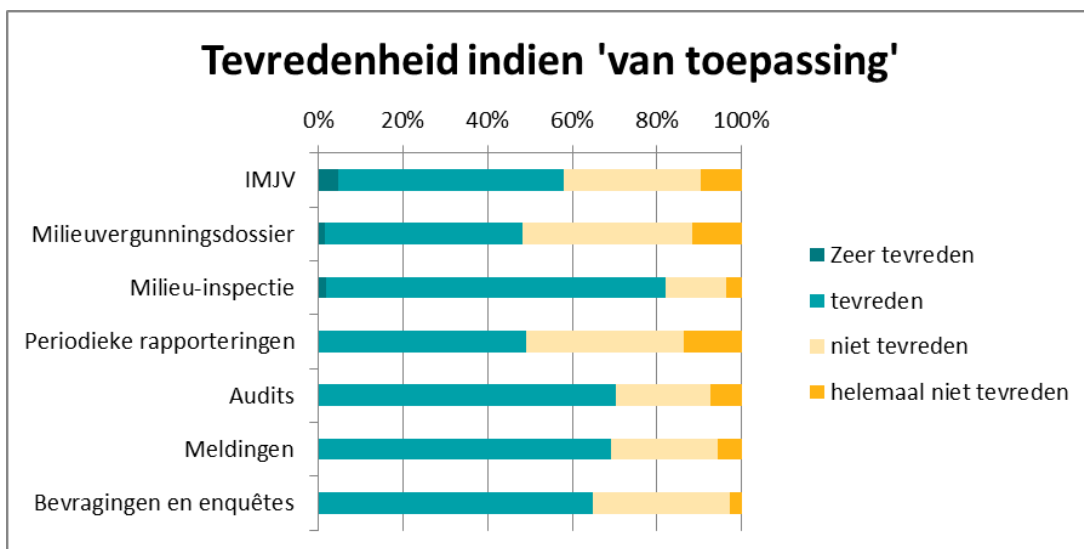
- Er is een significant verschil in tevredenheid over het milieuvergunningdossier: bedrijven met minder dan 50 werknemers hebben vaker 'zeer tevreden' geantwoord terwijl de grootste bedrijven vaker ontevreden hebben geantwoord¹².
- Er is een significant verschil in tevredenheid over de audits¹³: er was een algemene ontevredenheid bij de bedrijven groter dan 50 werknemers, maar de bedrijven groter dan 250 werknemers antwoordden vaker 'helemaal niet tevreden' en de bedrijven met minder dan 250 werknemers gewoon 'niet tevreden'. De antwoorden van bedrijven met minder dan 50 werknemers waren uiteenlopend.
- Er is een significant verschil in tevredenheid over meldingen: de bedrijven van meer dan 250 werknemers antwoordden vaker ontevreden te zijn.
- Er is een significant verschil in tevredenheid over bevestigingen en enquêtes: de bedrijven met minder dan 250 werknemers antwoordden vaker 'tevreden'.

Het intern of extern beheren en aanleveren van de milieudata is niet bepalend voor het antwoordgedrag m.b.t. tevredenheid.

De voornaamste knelpunten die bedrijven ondervinden en die betrekking hebben op het aanleveren van gegevens zijn weergegeven in Figuur 4. De antwoordmogelijkheden werden opgesomd; aan de respondenten werd gevraagd om aan te vinken wat voor hen van toepassing was. Telkens werd ook gevraagd voor welke milieuthema's dit knelpunt van toepassing is voor hen. Figuur 3 geeft een beeld van hoe de vraag gesteld is geweest in de digitale bevestiging.

¹² Mogelijke oorzaak hiervan zijn de complexere dossiers en de grotere aantallen dossiers bij de grotere bedrijven.

¹³ Onder audits worden ook de bezoeken in het kader van Milieu-inspectie verstaan.

Figuur 2: *Tevredenheid bij de respondenten m.b.t. de milieudatastromen, indien de type aanlevering van milieugegevens relevant was voor de respondent*

	Data rond milieuzorg	Afvalstofgegevens	Grondstofgegevens	Data rond verpakkingen	Grondwatergegevens	Afvalwatergegevens	Oppervlaktewatergegevens	Gegevens m.b.t. emissies naar lucht	Energiegegevens	Gegevens m.b.t. technische installaties	Gegevens m.b.t. processen (BBT)	Meldingen bij calamiteiten (normoverschrijding, ongeval, ...)
Onduidelijkheid over de doelstelling van de milieugegevensverzameling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onvoldoende kennis over de aan te leveren gegevens	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gevraagde gegevens niet beschikbaar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdstip en / of frequentie van aanleveren van gegevens	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Formaat van aanleveren van gegevens	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Praktische problemen met elektronische indiening (handtekening, blokkeren van systeem, ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verplichte aanlevering van gegevens door een erkende deskundige (energieskundige, verificateur, milieudeskundige, ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Figuur 3: *Vraagstelling 'knelpunten' m.b.t. aanlevering gegevens in de digitale bevraging*

Op een totaal van 64 respondenten gaven 40 respondenten minstens voor één milieuthema aan dat 'het meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens' een knelpunt vormt (Figuur 4). Andere belangrijke knelpunten zijn:

- Praktische problemen die men ondervindt bij het aanleveren van de gegevens;
- Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd;
- Onduidelijkheid over de doelstelling van de milieugegevensverzameling; en
- Formaat van aanleveren van gegevens.

Geen enkele antwoordmogelijkheid werd niet aangeduid.

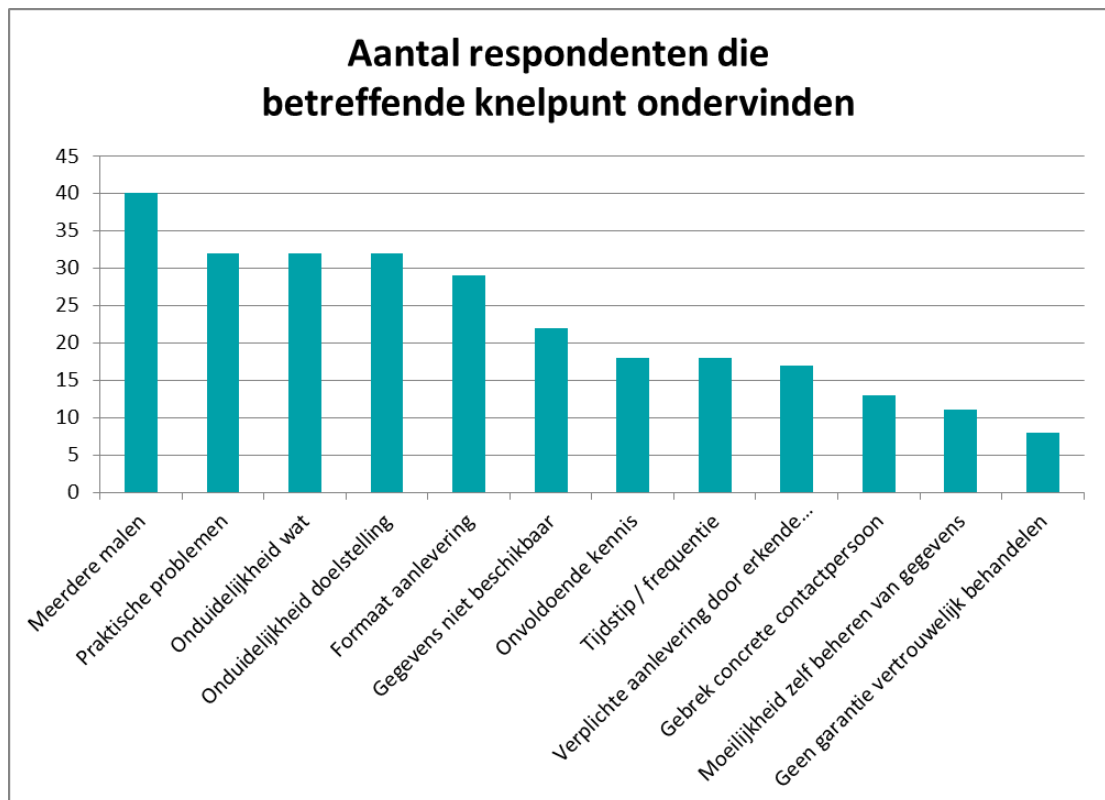
De sector 'Voeding' en 'Chemie en life sciences' (verder: chemie) geven over het algemeen *significant* verschillende knelpunten aan ($F(12,41) = 2.69$; $p < 0.01$).

Dit is te wijten aan significant verschillend antwoordgedrag bij knelpunten:

- 'Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd'; dit knelpunt werd significant meer aangeduid door de sector chemie;
- 'Gevraagde gegevens niet beschikbaar'; dit knelpunt werd significant meer aangeduid door de sector chemie;
- 'Formaat van aanleveren van gegevens'; dit knelpunt werd significant meer aangeduid door de sector chemie;
- 'Geen garantie op vertrouwelijk behandelen van gegevens'; dit knelpunt werd significant meer aangeduid door de sector chemie.

Dit wijst er ook op dat de sector chemie over het algemeen meer knelpunten ondervindt dan de sector voeding.

Geen significant verschillende antwoorden werden gevonden tussen de groepen bedrijven van een verschillende grootte (< 50, 50 – 250 en > 250 werknemers), noch tussen bedrijven die de datastromen intern dan wel extern beheren.

Figuur 4: Knelpunten m.b.t. het aanleveren van milieudata

Uit de bevraging door VMx (zie ook Bijlage F) blijkt dat milieuoördinatoren in het algemeen (ongeacht de sector) dezelfde knelpunten ondervinden bij het aanleveren van data. Van de 103 respondenten antwoordden er 63 het "meerdere malen aanleveren van dezelfde gegevens" als knelpunt. Andere opmerkende knelpunten die vermeld worden door deze milieuoördinatoren zijn eerder eigen aan de functie van milieuoördinator, vaak een externe persoon zijn. Voorbeelden zijn:

- Het tijdstip van rapportage waarbij alle rapporten in de loop van de maand maart ingediend moeten worden;
- Loginproblemen als externe milieuoördinator (behalve bij het IMJV);
- De beschikbaarheid van gegevens bij klant;
- Het verzamelen van gegevens (data niet onmiddellijk beschikbaar, vertrouwelijke gegevens die bedrijf niet wil geven).

Op de vraag in de digitale bevraging voor welke knelpunten de respondenten de grootste verbetermogelijkheden zagen (belangrijkste, 2^e belangrijkste en 3^e belangrijkste knelpunt) antwoordden de respondenten uit de 2 sectoren niet significant verschillend. Het betreft, in volgorde van aandeel respondenten die het knelpunt aangaven de knelpunten:

- Meerdere malen aanleveren van dezelfde gegevens;
- Formaat van aanlevering;
- Onduidelijkheid over wat er aangeleverd moet worden.

Merk op dat de volgorde iets verschilt van de volgorde uit Figuur 4.

Tabel 1: *Percentage respondentent algemeen (over de sectoren heen) en per sector (chemie, voeding en andere sectoren) die het knelpunt aanduidde (in bold de significant verschillende antwoorden tussen sectoren chemie en voeding)*

<i>Aangeduid knelpunt</i>	<i>Algemeen</i>	<i>Chemie</i>	<i>Voeding</i>	<i>Andere</i>
Onduidelijkheid over de doelstelling van de milieugegevensverzameling	50	48	39	80
Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd	48	61	30	50
Onvoldoende kennis over de aan te leveren gegevens	28	29	30	20
Gevraagde gegevens niet beschikbaar	34	48	22	20
Tijdstip en / of frequentie van aanleveren van gegevens	28	42	17	10
Meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens	63	65	57	70
Formaat van aanleveren van gegeven	45	61	22	50
Praktische problemen met elektronische indiening (handtekening, blokkeren van systeem, ...)	50	55	39	60
Verplichte aanlevering van gegevens door een erkende deskundige (energiedeskundige, verificateur, milieudeskundige, ...)	27	26	26	30
Gebrek aan concrete contactpersoon voor vragen bij indiening	20	19	22	20
Geen garantie op betrouwbaar behandelen van gegevens	13	19	0	20
Onmogelijkheid / moeilijkheid zelf aangeleverde gegevens te beheren	17	19	13	20

De meest aangevinkte thema's betreffen 'afvalwater' en 'gegevens m.b.t. emissies naar lucht'. In Tabel 2 wordt aangegeven welke thema's minstens vijf maal en minstens tien maal werden aangevinkt bij de belangrijkste knelpunten. Bij de niet-vermelde knelpunten werd nergens meer dan vijf maal een milieuthema vermeld.

Het knelpunt m.b.t. meerdere malen aanleveren van dezelfde gegevens gaat vooral rond afvalwatergegevens, energiegegevens, gegevens m.b.t. emissies naar lucht, gegevens over de processen (BBT) en data rond milieuzorg. De praktische problemen bij aanlevering hebben voornamelijk betrekking op gegevens m.b.t. emissies naar lucht, afvalwatergegevens, energiegegevens, oppervlaktewatergegevens en grondwatergegevens.

De respondenten ondervinden een onduidelijkheid over wat moet aangeleverd worden rond gegevens m.b.t. processen (BBT) en meldingen bij calamiteiten. Een onduidelijke doelstelling over wat er met de gegevens zal gebeuren wordt ondervonden voor gegevens m.b.t. processen (BBT), afvalwatergegevens, oppervlaktewatergegevens, gegevens m.b.t. emissies naar lucht en gegevens m.b.t. technische installaties.

Tot slot ondervinden de respondenten knelpunten m.b.t. het formaat van aanleveren bij afvalwatergegevens, gegevens m.b.t. emissies naar lucht en oppervlaktewatergegevens.

Tabel 2: Overzicht van de milieuthema's waarop de knelpunten m.b.t. aanleveren van milieugegevens van toepassing zijn

<i>Knelpunt</i>	<i>Minimaal 5 maal aangevinkt door respondenten</i>	<i>Minimaal 10 maal aangevinkt door respondenten</i>
Meerdere malen aanleveren van gegevens	Data rond milieuzorg, gegevens m.b.t. emissies naar lucht, energiegegevens, gegevens m.b.t. processen (BBT)	Afvalwatergegevens
Praktische problemen	Grondwatergegevens, afvalwatergegevens, oppervlaktewatergegevens, energiegegevens	Gegevens m.b.t. emissies naar lucht
Onduidelijkheid over wat aangeleverd moet worden	Gegevens m.b.t. processen (BBT), meldingen bij calamiteiten	
Onduidelijke doelstelling	Data rond milieuzorg, afvalwatergegevens, oppervlaktewatergegevens, gegevens m.b.t. emissies naar lucht, gegevens m.b.t. technische installaties, gegevens m.b.t. processen (BBT)	
Formaat van aanleveren	Oppervlaktewatergegevens, gegevens m.b.t. emissies naar lucht	Afvalwatergegevens

2.1.3 Tevredenheid over en knelpunten m.b.t. kwaliteitscontrole en beheer van gegevens

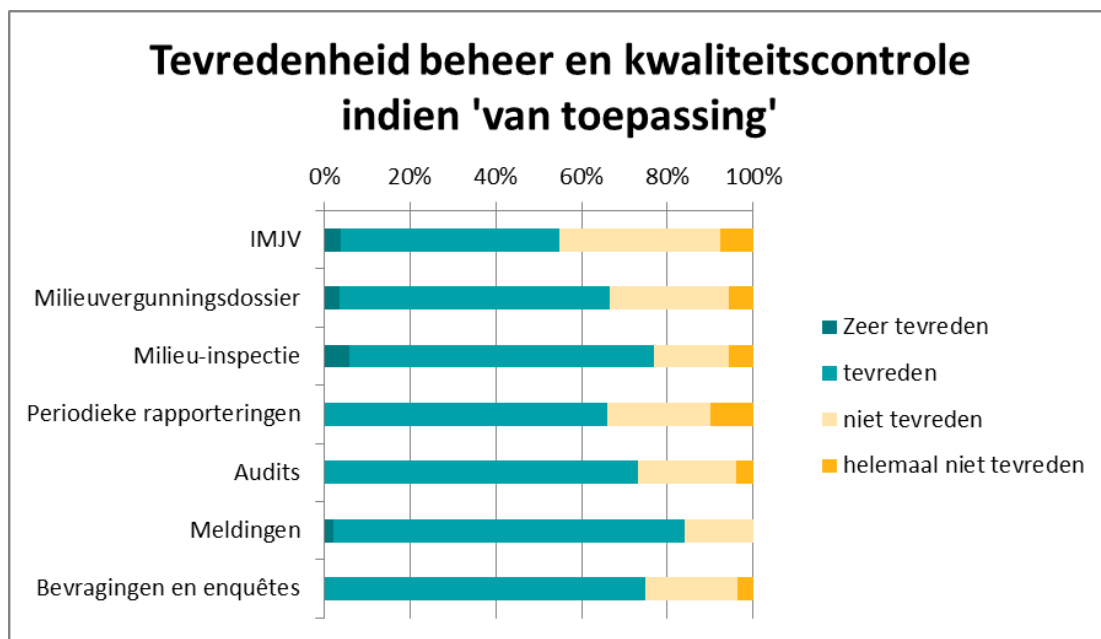
Ook rond kwaliteitscontrole en beheer van gegevens werd eerst in algemene termen gepeild naar de tevredenheid. Voor de respondenten waarvoor de types aanlevering van milieugegevens van toepassing is (zie Figuur 1),

De algemene tevredenheid over beheer en kwaliteitscontrole varieert van 55 % (IMJV) tot 84 % (meldingen) voor bedrijven waarvoor dit type van aanleveren van gegevens relevant is.

Enkel voor PRTR is er een licht significant verschil in antwoordgedrag tussen bedrijven uit de sector chemie t.o.v. de bedrijven uit de sector voeding (de sector chemie antwoordde vaker niet tevreden te zijn ($F_{(5,48)} = 2.29$; $p=0.06^{14}$). Over de andere rapporteringswijzen zijn er geen trends of significante verschillen in tevredenheid.

¹⁴ Dit wil zeggen: verschil niet significant op het significantieniveau van 5 %, wel op het significantieniveau van 10 %.

Bedrijven die hun databeheer intern organiseren, antwoordden significant minder dat ze 'helemaal niet tevreden' zijn met het beheer en de kwaliteitscontrole vanuit de overheid rond het integraal milieujaarverslag (vraag 9). En bedrijven met meer dan 50 werknemers (< 250) antwoordden significant meer dat ze tevreden zijn het beheer en de kwaliteitscontrole rond de audits (vraag 9). Andere significante verschillen werden niet gevonden in de statistische analyse.

Figuur 5: Tevredenheid rond beheer en kwaliteitscontrole van milieugegevens, indien de type aanlevering van milieugegevens relevant was voor de respondent

De specifieke knelpunten werden op dezelfde wijze bevroegd als m.b.t. aanleveren van gegevens (i.e. kruistabel knelpunt vs. milieugegevens). Het grootste knelpunt blijkt betrekking te hebben op een tekort aan feedback van de betrokken overheid (35 van de 64 respondenten geven dit knelpunt aan voor minstens één milieuthema). Daarnaast geven 22 respondenten voor minstens één milieuthema aan dat de gevraagde kwaliteit niet kan worden gewaarborgd door de bedrijven¹⁵. Het hanteren van verschillende kwaliteitscontroles door verschillende overheden (zeventien respondenten) en het verkeerdelijk gebruik of interpretatie van de gegevens door de overheid (of een derde partij) (veertien respondenten) worden als iets minder belangrijk aangegeven. Tot slot geven nog tien respondenten aan dat de overheid de aangeleverde gegevens niet (of niet systematisch) controleert¹⁶.

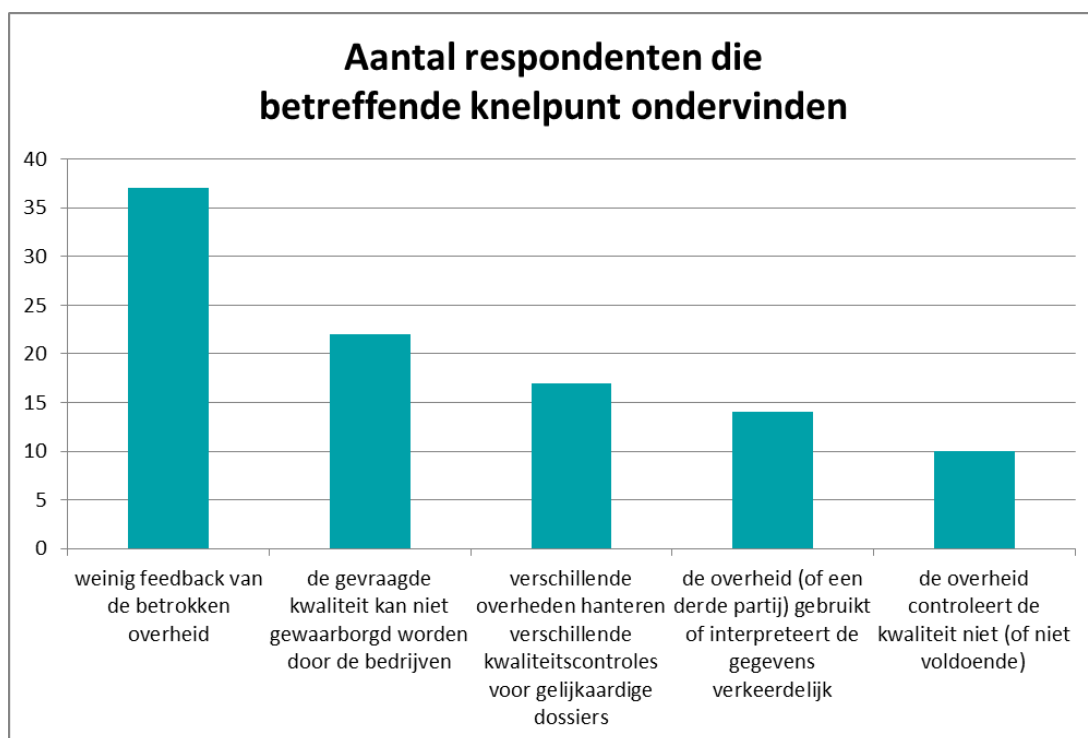
¹⁵ Ten opzichte van de voorlopige resultaten die besproken werden tijdens de workshops met de bedrijven, is dit resultaat veranderd. Het niet kunnen waarborgen van de gevraagde kwaliteit bleek uit de voorlopige resultaten minder belangrijk dan de volgende knelpunten. Het werd tijdens de workshops dan ook minder besproken.

¹⁶ Hoe de kwaliteitscontrole gebeurt bij de verschillende overheidsdiensten wordt in dit rapport behandeld in paragraaf 2.3.

Slechts voor twee knelpunten werden milieuthema's minstens vijf maal aangeduid op de vraag voor welk milieuthema het knelpunt wordt ondervonden. Het betreft het knelpunt 'weinig feedback' (alle milieuthema's werden door minimaal vijf en maximaal 12 bedrijven aangeduid) en 'overheden hanteren verschillende kwaliteitscontroles voor gelijkaardige dossiers' (thema's: afvalwatergegevens, data rond milieuzorg).

Op de vraag welk de drie belangrijkste knelpunten zijn, wordt 'weinig feedback' als belangrijkste aangeduid. Op grote afstand daarvan volgen 'de verschillende kwaliteitscontroles voor gelijkaardige dossiers, het verkeerdelijk gebruik of interpretatie van de gegevens en het niet kunnen waarborgen van de kwaliteit (in ongeveer dezelfde mate).

Er werden geen significante verschillen gevonden in het antwoordgedrag op deze vragen rond de knelpunten tussen de bedrijven uit verschillende sectoren, volgens de grootte van de bedrijven of ngl. het databeheer intern werd gehouden of extern werd uitbesteed.

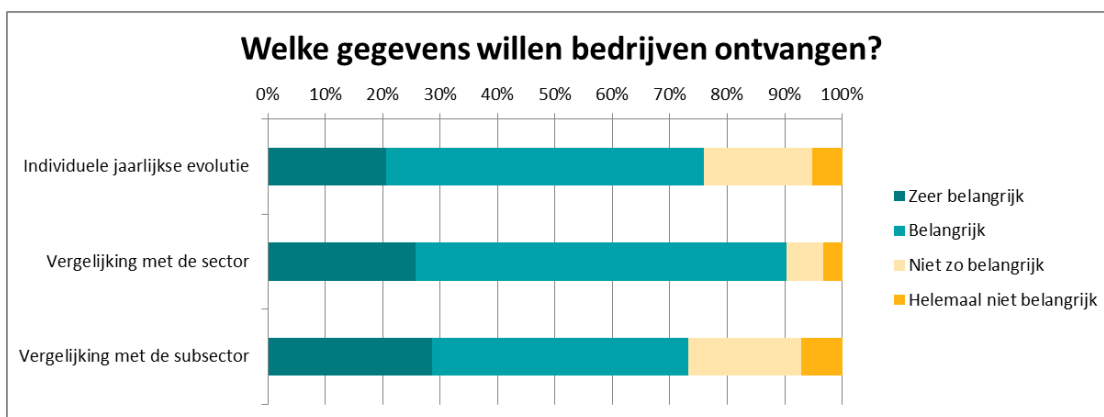
Figuur 6: Knelpunten m.b.t. kwaliteitscontrole en beheer van de gegevens

2.1.4 Datastromen van de overheid naar bedrijven

Naast de knelpunten die ondervonden worden, werd in de digitale bevraging ook gevraagd naar de wensen van de bedrijven om ook vanuit de overheid data te ontvangen. De vraagstelling werd opgesteld zoals ook in een eerder uitgevoerde FEVIA-bevraging naar de bedrijven, nl. de keuze tussen individuele jaarlijkse evoluties, vergelijking met de sector, vergelijking met de subsector.

Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat de wens naar het ontvangen van gegevens vanuit de overheid belangrijk is voor de respondenten (Figuur 7). Meer dan 70 % van de

respondenten geeft aan dat elk van deze types informatie belangrijk tot zeer belangrijk is voor hen. Belangrijkst is de vergelijking met de sector¹⁷. Geen statistisch significante verschillen werden gevonden tussen de verschillende groepen van bedrijven (ngl. sector, grootte of beheer van datastromen).

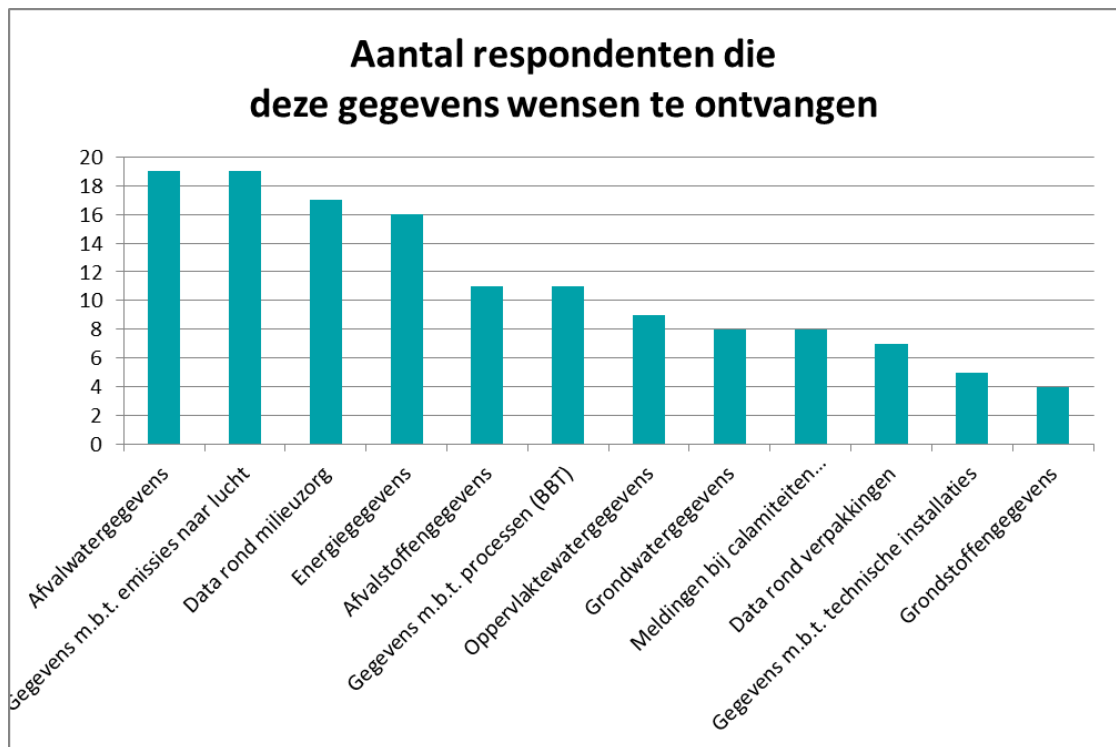

Figuur 7: Mate van belangrijkheid over het ontvangen van milieugegevens door bedrijven vanuit de overheid

De respondenten vinden het ontvangen van milieugegevens vooral belangrijk voor volgende milieuthema's (Figuur 8):

- Afvalwatergegevens;
- Gegevens m.b.t. emissies naar lucht
- Data rond milieuzorg; en
- Energiegegevens.

¹⁷ Tijdens de workshop met bedrijven uit de voedingssector werd dit genuanceerd en werd eerder aangegeven dat vergelijking met de subsector relevanter is.

Figuur 8: Milieuthema's waarover de respondenten gegevens willen ontvangen

2.1.5 Open vraag: "Wat is uw belangrijkste verzoek aan de Vlaamse milieu-administratie m.b.t. de aanlevering van milieugegevens?"

Aan het einde van de digitale bevraging werd nog de vraag gesteld welk verzoek de respondent nog had voor de Vlaamse milieu-administratie m.b.t. het aanleveren van milieugegevens. Van de 64 respondenten gingen er 39 in op deze vraag. We lijsten in Bijlage E de antwoorden van de respondenten op.

Een aantal thema's komen herhaaldelijk terug en zijn ook te linken aan de knelpunten die in bovenstaande vragen staan aangegeven. Het betreft onder andere:

- Het ingeven en beheren van alle data van een onderneming via **één centraal loket**;

Men geeft aan dat verschillende data moeten worden geleverd op verschillende plaatsen en in verschillende formats en eenheden. Er zijn volgens de respondenten nog veel efficiëntiewinsten te boeken indien hier grondig naar gekeken zou worden, zowel voor de bedrijven als voor de overheid. Bedrijven zouden via één toegangslot ook toegang moeten kunnen hebben tot hun eigen gegevens. Alle overheidsdiensten krijgen ook toegang.

Het centraal loket of de centrale databank moet zodanig vorm gegeven worden dat het nuttig is voor de bedrijven en voor de overheid.

Hiermee verbonden, en wat misschien een eerste stap kan zijn, is de wens van bedrijven om bepaalde aangiftes ('VMM-aangiftes') te integreren in het IMJV. IMJV wordt beschouwd als basis voor het centraal loket.

- Het **vermijden van dubbele aangiftes** is eveneens een thema dat regelmatig terug komt;

Dit komt overeen met de hierboven besproken knelpunten. Dit zou vorm kunnen krijgen in een centraal loket zoals hierboven bedoeld.

- Ook vaak genoemd is het verbeteren van de **feedback** op de aangeleverde gegevens;

De respondenten verwachten meer informatie vanuit de overheid over het doel van de aan te leveren informatie door de bedrijven en meer feedback over de conclusies op basis van de informatie aangeleverd door de bedrijven.

Als er feedback gegeven wordt, wordt de gegevensaanlevering meer dan een loutere verplichting, maar kunnen bedrijven zelf er ook nog een meerwaarde aan beleven.

- **Eenduidigheid** van informatie wordt enkele malen vernoemd in die zin dat duidelijk moet zijn waarom de gegevens worden opgevraagd en welke gegevens worden opgevraagd;

Dit komt overeen met enkele knelpunten die in bovenstaande paragrafen staan beschreven (onduidelijkheid wat moet worden aangeleverd en onduidelijke doelstelling). Respondenten leggen ook de link met het éénmalig aanleveren van gegevens (moet duidelijk zijn waarvoor gegevens moeten dienen) en de feedback die vanuit de overheid wordt gegeven.

- **Administratieve vereenvoudiging** wordt vernoemd specifiek voor de milieuvergunningsdossiers;

Men vermeldt er de bijlagen die moeten meegeleverd worden, maar die reeds ergens in bezit zijn van de Vlaamse overheid (o.a. kadasterplannen).

- Rond de **indiendum** wordt door een KMO aangegeven dat de wens bestaat om de indiendum voor het IMJV met een maand te verlaten¹⁸;

Daarnaast wordt aangegeven dat de overheid zelf ook tijdig de nodige informatie en documenten moet aanleveren, willen ze de documenten ook tijdig van de bedrijven terugkrijgen.

- Tot slot wordt vermeld dat de **praktische problemen** moeten worden opgelost.

De praktische problemen die onder meer worden vernoemd in het vrije veld van de digitale bevraging zijn: wijze van inloggen ('vervelend en niet erg klantvriendelijk'), elektronische ondertekening door CEO, vergemakkelijken automatische upload vanuit eigen IT-systeem, ...

In de volgende paragrafen worden de knelpunten nog meer gedetailleerd vanuit de gesprekken met de bedrijven en worden ze ook afgetoetst met de verschillende overheidsdiensten.

¹⁸ Uit het gesprek met VMx bleek ook dat de indiendum mogelijk een knelpunt kan vormen. Tijdens de workshops werd dit afgetoetst, maar bestond er niet echt een algemene vraag naar het verlaten van de indiendum. Bij de overheden werd hier over gezegd dat de indiendum niet veel later kan omdat de overheidsdiensten zelf ook gebonden zijn aan het doorgeven van de gegevens in het kader van rapportageverplichtingen naar vb. Europa.

2.2 Detaillering knelpunten m.b.t. aanleveren van milieugegevens

De knelpunten van de bedrijven die het belangrijkste bleken uit de digitale bevraging werden voorgelegd aan de bedrijven aanwezig tijdens de workshop. De vraag werd er gesteld concreet aan te geven om welke gegevens het gaat wanneer de knelpunten worden ondervonden, naar welke overheidsdienst de betreffende milieugegevens moeten worden opgestuurd, en welke mogelijkheden ze zien om de knelpunten op te lossen.

Deze oefening resulteerde in een lange lijst met knelpunten die geordend werden ngl. de betrokken overheidsdienst. Op deze manier konden de knelpunten afgetoetst worden tijdens de gesprekken met de verschillende overheidsdiensten.

In deze paragraaf geven we de resultaten van de detaillering van de knelpunten die door de bedrijven zelf werden ervaren m.b.t. aanleveren & beheer en kwaliteit van milieugegevens, en vervolgens de knelpunten die door de betrokken overheidsdiensten worden ervaren. Binnen deze indeling wordt nog een specifiekere indeling in type knelpunt of type datastroom gehanteerd.

2.2.1 Knelpunten ervaren door de bedrijven m.b.t. het aanleveren van gegevens

De eerste groep van knelpunten die ervaren worden door de bedrijven hebben te maken met het aanleveren van de gegevens. We delen de knelpunten op per type knelpunt. Telkens beschrijven we eerst het knelpunt, waarna we concrete voorbeelden weergeven die door bedrijven aanwezig op de workshop werden aangehaald. We onderscheiden volgende types knelpunten:

- Knelpunten m.b.t. de procedure van aanlevering van de gegevens;
- Inhoudelijke knelpunten;
- Beperkte informatie en communicatie;
- Knelpunten gerelateerd aan gebruiksvriendelijkheid; en
- Datatechnische knelpunten.

Knelpunten met betrekking tot de procedure voor aanlevering

Uit de digitale bevraging bleek dat enkele van de zeer belangrijke knelpunten die bedrijven ondervinden, te maken hebben met de procedure voor aanlevering van milieugegevens. Tijdens de workshops werden deze knelpunten zo goed mogelijk concreet omschreven. Het betreft dan vooral:

- Het meermaals moeten indienen van dezelfde gegevens;
- Het analoog moeten indienen van bepaalde gegevens;
- Het opnieuw opvragen van milieu-informatie die reeds werd aangeleverd.

We beschrijven elk van deze knelpunten in onderstaande paragrafen.

Bedrijven vinden het weinig efficiënt wanneer **dezelfde gegevens meermaals ingediend moeten worden**. De overheidsdiensten stellen dat de informatie soms dezelfde *lijkt* maar

niet helemaal dezelfde *is* (andere definitie van de indicatoren, ...). Reden van het verschil moet dan gezocht worden in de doeleinden van de informatieverzameling. Hieronder geven we een aantal specifieke voorbeelden weer¹⁹.

- Bedrijven hebben o.a. de perceptie dat debietgegevens meerdere malen moeten worden aangeleverd, nl. in het kader van de heffingenaangifte (vuilvrachten) en in het integraal milieujaarverslag (IMJV). Daarenboven rapporteren ze vrijwillig zelfs de dagdebieten. In het IMJV worden de vuilvrachten (automatisch) berekend aan de hand van jaardebieten en jaarconcentraties om zo een zo realistisch mogelijk beeld te verkrijgen. Voor het berekenen van de heffingen zijn gemiddelden niet voldoende en zijn preciezere cijfers nodig. Aanpassingen aan de wetgeving zijn nodig om bepaalde zaken op elkaar af te stemmen, maar zou in deze misschien eerder nadelig uitkomen voor de bedrijven (nl. hogere heffing).
- Nog voor afvalwater worden labogegevens gevraagd in het kader van IMJV, heffingen (VMM) en in het kader van meetcampagnes van VMM. De moeilijkheid hierbij is dat dezelfde gegevens worden gevraagd (maar met verschillend aantal / verschillende format): voor meetcampagne afvalwater worden zes schepstalen per jaar genomen; voor heffingencampagne drie dagen aan een stuk. Deze verschillen kunnen teruggebracht worden tot de doelstelling van de meting: nagaan of er geen overschrijding plaatsvindt (schepstaal) vs. gemiddelde vuilvracht berekenen.
- In het kader van controles door de afdeling milieu-inspectie worden, volgens de bedrijven, gegevens opgevraagd die reeds werden ingegeven in Vlaamse databanken. De afdeling milieu-inspectie wijst erop dat de gegevens in het IMJV niet steeds bruikbaar zijn voor milieu-inspectie omdat het om gemiddelden gaat. Tevens wijst men erop dat een inspectie tot doel heeft om na te gaan of de gegevens correct zijn én correct gemeten zijn. Het is dan ook noodzakelijk dat milieu-inspectie naast de gerapporteerde gemiddelde gegevens bijkomende informatie krijgt om (ter plaatse) te kunnen verifiëren of de meetgegevens afkomstig zijn van een erkend labo, of ze met de juiste frequentie gemeten zijn, of alle parameters gemeten zijn en of geen normen werden overschreden.
- Een ander voorbeeld dat gegeven werd, is de enquête afvalgegevens van de federale overheid die overlapt met de afvalstoffenmelding op Vlaams niveau.
- Ook gegevens m.b.t. het verbruikt afval (vb. biomassa) dat ingegeven wordt via het IMJV, voor groene stroom certificaten of voor het technisch rapport verbranden, lijken op het eerste zicht dezelfde gegevens maar zijn, volgens de overheidsdiensten, gebaseerd op verschillende definities waarbij de afvalstroom niet dezelfde is. Dit zorgt voor onduidelijkheden zowel bij de bedrijven maar evenzeer bij sommige administraties die de cijfers hanteren buiten het beoogde gebruik.
- In het kader van bepaalde studies worden eenmalig milieugegevens van bedrijven opgevraagd, terwijl deze informatie reeds aangeleverd werd. Een voorbeeld dat aangehaald werd, was een grondwaterstudie waar op niveau van de sectorfederatie gegevens werden opgevraagd van de bedrijven m.b.t. de hoeveelheid opgepompt grondwater.

¹⁹ Deze voorbeelden bevestigen ook dat het doel waarvoor de gegevens worden gebruikt bij de bedrijven onvoldoende bekend is.

- Gegevens rond CO₂-uitstoot moeten worden aangeleverd in het kader van CO₂-emissierapportering, het IMJV, het energiebeleidsovereenkomst, ... Daarnaast vraagt de sectorfederatie soms ook nog gegevens op over de CO₂-uitstoot.

Volgende rapporteringen worden inderdaad gevraagd vanuit de overheid (gesprek dienst klimaat, departement LNE):

- Emissiejaarrapportering: enkel voor ETS-bedrijven (rapportering totale uitstoot van CO₂ per bedrijf).
- IMJV: CO₂-uitstoot is verplicht in te vullen door bedrijven die jaarlijks 100.000 ton CO₂ uitstoten. Dit is opgelegd vanuit de EPRTR-rapportering. De meeste ETS-bedrijven vallen ook onder deze verplichting. Er wordt meer informatie opgevraagd dan in de ETS-rapportering. Informatie wordt per installatie opgevraagd (niet voor gehele bedrijf) zodat modellering mogelijk is.
- Rapportering in kader van energiebeleidsovereenkomst. De cijfers die worden gegeven, zijn vertrouwelijk van aard.

Een tweede belangrijke knelpunt voor ondernemingen rond de procedure is dat **informatie soms nog analoog ingediend moet worden**. De overheden zijn zich bewust van dit knelpunt. Er worden dan ook stappen ondernomen om dit efficiënter te organiseren, zowel voor de ondernemingen als voor de overheden.

- Een voorbeeld dat het bovenvermeld knelpunt illustreert, is de aangifte die dient te gebeuren in het kader van de heffing afvalwater. Bedrijven wensen dat de heffingenaangifte geïntegreerd zou kunnen worden in het IMJV. De dienst heffingen van VMM neemt daartoe stappen. Ze hebben zichzelf als doel gesteld om tegen 2015 in te stappen in het IMJV. Belangrijke voorwaarde die de dienst stelt, is dat het IMJV op dat moment dan ook meer is dan een aangifteloket en ook een beveiligd communicatiekanaal kan zijn waar vertrouwelijke gegevens kunnen worden uitgewisseld.
- Ook milieuvergunningaanvragen gebeuren analoog; de aanvraag moet daarenboven steeds in veelvoud worden afgeleverd (incl. alle bijlagen). Bedrijven ervaren dit als een behoorlijke administratieve rompslomp. De papieren versie is onder meer noodzakelijk voor het openbaar onderzoek. Deze verplichting werd vastgelegd in de VLAREM wetgeving maar zou veranderen door de uitvoering van het decreet m.b.t. omgevingsvergunning. Vanaf de inwerkingtreding van de VLAREM-train 2013 (verwacht in het najaar van 2014) zal het huidige aanvraagformulier digitaal worden via het eMIL- loket (het elektronisch Milieuvergunningenloket)²⁰. Dit loket heeft enkel een postbusfunctie. Het formulier wordt digitaal ontvangen en wordt doorgestuurd naar de verantwoordelijken van de provincie. De provincie bepaalt of het dossier wordt doorgemailed naar adviesinstanties of dat dit op een server ter beschikking gesteld wordt. Bij het indienen van een omgevingsvergunningaanvraag zal men nog kunnen kiezen om de aanvraag analoog (overgangsjaar) of digitaal in te dienen. Bij analoge indiening zal de vergunningverlenende overheid het dossier digitaal maken (de kopieerkosten zullen vermoedelijk doorgerekend worden door dossiertaksen aan te passen). Samen met Ruimte Vlaanderen en ACD wordt er werk gemaakt van een digitaal

²⁰ Zie: <http://www.lne.be/themas/vergunningen/emil>

systeem voor de omgevingsvergunning. Dit systeem zal een loket, een platform en een databank omhelzen. Dit loket zal geen lege doos zijn, maar een back office waar iedereen in één systeem informatie kan terugvinden. Op het loket/platform zal de exploitant zijn dossierstatus kunnen opvolgen (feedback). Dit initiatief kadert in de wetgeving omgevingsdecreet waarvoor het uitvoeringsbesluit nog geschreven moet worden. De timing hiervoor is dan ook nog onduidelijk. Het digitaliseren van de vergunningsaanvragen zal een mentaliteitswijziging van heel wat actoren (stadsbestuur, burgers en adviesorganen) vergen. Ook de instrumenten moeten hieraan aangepast worden, bijvoorbeeld om grote digitale plannen te kunnen lezen (incl. opmeten afstanden, werken met dubbele schermen, delen van grote bestanden, ...).

Tot slot vermelden we het knelpunt dat door bedrijven wordt aangehaald, nl. dat bij sommige rapportage of registratieverplichtingen **milieu-informatie wordt opgevraagd die reeds gerapporteerd werd**. Dit knelpunt sluit sterk aan bij het 'meermaals aanleveren van milieugegevens'.

- Sinds september 2013 werd de Vlare-trein 2012 aangepast naar aanleiding van de gewijzigde richtlijn industriële emissies. Deze richtlijn verplicht onderzoeksrapporten toe te voegen bij een vergunningsaanvraag (klasse 1 bedrijven). Voorbeelden zijn MER, omgevingsveiligheidsrapport (OVR), monitoringplan, energieplan, oriënterend bodemonderzoek (OBO), bioveiligheidsdossier, stofplan, enz. In het voortraject aan de milieuvergunningaanvraag werden deze rapporten reeds overgemaakt aan de betreffende overheden. Toch moet de informatie nogmaals meegestuurd worden in het vergunningsaanvraagdossier. De overheidsdiensten stellen dat bij een digitale indiening de link zou kunnen gemaakt worden met de plaats waar de onderzoeksrapporten beschikbaar zijn en van waar de rapporten geüpload kunnen worden. Voor de oriënterende bodemonderzoeken (OVAM) zou een link gemaakt kunnen worden met het OVAM-loket. Voor MER-studies wenst de dienst MER op korte termijn de gegevens digitaal te ontsluiten waardoor op dezelfde manier de link mogelijk moet zijn. De dienst lucht binnen het departement LNE zal in de toekomst bij elke nieuwe ingang van de emissierechtenregeling zelf de monitoringplannen bezorgen aan de vergunningverleners. Wanneer de bijlagen niet toegevoegd worden, maar alleen een link, betekent dit voor de vergunningverlener enige aanpassing, aangezien er opzoekwerk zal zijn. Belangrijk is er steeds op toe te zien dat alle informatie publiekelijk beschikbaar kan worden gesteld voor het openbaar onderzoek.
- Een ander voorbeeld zijn de kadastrale plannen en leggers die steeds aangevraagd dienen te worden bij de vergunningsaanvraag en voor extra wachttijd en kosten zorgt. Kadasterplannen zijn nodig om de eigenaars in de omgeving van de exploitatie te kennen. De kadastrale legger is enkel voor klasse 1 bedrijven nodig omdat omwonenden aangeschreven dienen te worden. Niet alleen bedrijven, maar ook sommige overheden zijn vragende partij om het kadastraal plan en legger niet meer te laten toevoegen door de exploitant. Velen onder hen werken immers via GIS en zoeken zelf de eigenaars op om de aanschrijving te doen i.k.v. het openbaar onderzoek. Via GIS kunnen de adressen ingelezen worden wat hen veel minder tijd kost dan het overschrijven uit een dossier. In het kader van de omgevingsvergunning zullen bedrijven de kadasterplannen niet meer moeten aanvragen maar moeten steden en gemeenten dit zelf (digitaal) doen.
- Verder stelden sommige bedrijven dat de huidige milieuvergunning telkens meegestuurd dient te worden, zelfs indien die milieuvergunning niet wijzigt. Sinds 2009 werd het milieuaanvraagformulier aangepast en is enkel de referentie van

bestaande vergunningen nodig en de besluiten van gemeentes indien die niet elektronisch ter beschikking zijn (vb. bij overgang van klasse II naar klasse I).

Inhoudelijke knelpunten

Naast procedurele knelpunten (zie hierboven) ondervinden bedrijven soms ook inhoudelijke knelpunten. Volgende knelpunten worden in onderstaande paragrafen geïllustreerd aan de hand van concrete voorbeelden.

- Knelpunt m.b.t. het beschikken over juiste meetgegevens;
- Knelpunt m.b.t. het oneigenlijk of onjuist gebruik van gegevens door de overheid;
- Onduidelijkheid over de procedure die gevolgd moet worden bij calamiteiten.

Sommige bedrijven meldden dat het **niet altijd gemakkelijk is de juiste meetgegevens te hebben**. Volgende voorbeelden worden aangehaald.

- De grondwaterstatistieken die in het IMJV ingegeven moeten worden, zijn geen gemakkelijk te verkrijgen gegevens omdat 2x/maand peilmetingen nodig zijn. Hiervoor moet de productie stilgelegd worden. Omdat het voor de bedrijven niet duidelijk is voor welke milieudoelstelling deze gegevens noodzakelijk zijn²¹, wordt dit als knelpunt ervaren. In de Vlarew-wetgeving wordt inderdaad zowel een peiling gevraagd wanneer de productie stilligt, als wanneer het bedrijf in productie is.
- In het IMJV moeten gegevens ingegeven worden voor (absorbeerbare) organische halogeenvormingen (Aox). Er bestaat een compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water (WAC) maar er wordt nog aan de robuustheid gewerkt. Hierdoor bestaan er nog zeer grote afwijkingen op de meetresultaten van labo's. Milieu-inspectie vraagt de gegevens m.b.t. Aox op, maar zal heel voorzichtig zijn en niet direct een exploitant in overtreding stellen. Wat gedaan wordt, is de meetgegevens vergelijken met de eigen gegevens, alsook bekijken of Aox werd aangegeven in het IMJV. Bedrijven kunnen hierbij steeds aangeven wat de afwijking is. De overheid is zich bewust van dit knelpunt en stelt dat hiervoor oplossingen worden gezocht.
- Verder is het voor sommige bedrijven een hele opdracht om verpakkingscijfers aan te leveren in het kader van de informatieverplichting rond terugnamemodaliteiten. De intergewestelijke verpakkingscommissie (IVCIE) geeft aan dat het voor een verpakkingsverantwoordelijke type A²² (aankoopcijfers) en type C (afvalstroomcijfers) gemakkelijk is om verpakkingscijfers aan te leveren. Voor een verpakkingsverantwoordelijke type B is het inderdaad veel complexer. Deze bedrijven moeten inzicht hebben in de producten die ze op de markt brengen (met welke verpakkingen errond, welke transportverpakkingen, enzovoort). Zij zouden gemiddelde verpakkingscijfers per product moeten bepalen en deze dan steeds

²¹ De gegevens zijn nodig om de impact van de winning op de grondwaterlichamen te kunnen bekijken. Op basis van deze gegevens worden vb. modelleringen en stijghoogtekaarten opgebouwd. Indien het voor het productieproces niet mogelijk is om de productie stil te leggen, kan een uitzonderingsaanvraag ingediend worden.

²² De omschrijvingen van de verschillende types verpakkingsverantwoordelijken kunnen teruggevonden worden op [de website van het IVCIE](#)

relateren met hun productiecijfers. Om een antwoord te bieden op deze complexiteit, werkt FOST Plus met een forfaitair aangiftesysteem. Voor VAL-I-PAC is dit moeilijker toepasbaar door de transportverpakkingen.

De aangeleverde milieugegevens worden door de overheidsdiensten gebruikt en ev. gepubliceerd. Volgens een aantal bedrijven aanwezig op de workshop **worden de gegevens niet steeds correct gepubliceerd en gebruikt.**

- Zo wordt gesteld dat VMM eigen gegevens gebruikt en publiceert, met name schepstalen die momentopnames vertegenwoordigen. De bedrijven zouden liever zien dat meer representatieve gegevens (24 uur mengstalen) worden gepubliceerd. Bedrijven geven deze informatie mee in het IMJV, ze zijn dus beschikbaar. De betrokken overheid stelt dat alle gegevens van de databank worden vermeld op de website zowel schepstalen (momentopname) als mengstalen (dagmetingen). Het vermelden van schepstalen is relevant aangezien een bedrijf op elk moment (momentopname) onder de maximum concentratie dient te vallen (milieuvergunning).
- Verder werd door een bedrijf aangegeven dat foutieve gegevens op de website werden gepubliceerd en pas achteraf werden verbeterd. De betrokken overheidsdienst reageert dat verkeerde gegevens op de website slechts zelden voorkomt. De gegevens worden immers steeds eerst gevalideerd. Mocht dit toch zijn, worden de gegevens aangepast na de reactie van bedrijven.
- Specifiek naar milieuvergunningaanvragen hebben sommige bedrijven de indruk dat dossiers verschillend behandeld worden (afh. van de vergunningverlener). Dit wordt zo ervaren indien een bedrijf verschillende vestigingen heeft in verschillende provincies. De vergunningverlenende overheden (provincies, gemeenten) geven hierop aan dat het wetgevend kader rond de vergunningen de vergunningverleners de mogelijkheid biedt om in de praktijk binnen het wettelijk kader (beleids)keuzes te maken. De betrokken overheden stemmen inhoudelijk steeds af via overleg, met het doel om te stroomlijnen en knelpunten te bespreken. Er kunnen echter steeds milieutechnische redenen zijn voor de verschillende behandeling van een dossier bepaald door de ligging, de lokale omstandigheden en de specifieke opbouw van de locatie of andere geografische karakteristieken (vb. andere grondwaterlagen, lozen in een grote rivier of in een beek, installatie in woongebied of industriegebied, enzovoort).
- Ook rond gegevens rond CO₂-emissies kwam vanuit enkele bedrijven de opmerking dat CO₂-emissies voor grootgebruikers worden geëxtrapoleerd door de overheid, zonder echter de randvoorwaarden te vermelden.

Tot slot blijkt de **procedure voor het melden van calamiteiten** niet duidelijk voor elk van de bedrijven die op de workshops aanwezig waren.

- Enerzijds is het niet duidelijk wanneer de melding moet gebeuren: nl. moet melding gebeuren wanneer er een overschrijding is van de norm of wanneer de drempel is bereikt? De afdeling Milieu-inspectie verduidelijkt dat voorvallen dienen gemeld te worden wanneer mogelijke verontreinigingen optreden of schade voor de volksgezondheid mogelijk is. De betrokken overheid stelt dat dit een algemene verplichting is waarbij het bedrijf zelf moet beslissen wanneer een melding moet gebeuren. De vragen die gesteld worden in het formulier in de bijlage van VLAREM II maken duidelijk wat een voorval is.
- Anderzijds is het niet duidelijk welke format gebruikt moet worden bij melding van een calamiteit (email of specifiek formulier). Verschillende bedrijven aanwezig op de

workshop gebruiken verschillende formats. De afdeling milieu-inspectie geeft aan dat het voorval in eerste instantie telefonisch gemeld dient te worden (kort). Nadien dient een schriftelijke melding gedaan te worden. Dit kan gebeuren via het formulier in de bijlage van VLAREM II ofwel kunnen dezelfde gegevens via een andere drager dan schriftelijk (vb. email) verstuurd worden. Er wordt gesteld dat bedrijven gewoon de vrij eenvoudige instructies aangaande de melding van calamiteiten moeten lezen en volgen. De grotere bedrijven hebben hiervoor een milieucoördinator, kleinere bedrijven komen meestal niet in aanraking met deze procedure.

Beperkte informatie en communicatie

Een volgende categorie van knelpunten die door de bedrijven worden aangehaald, is het **tekort aan informatie over en communicatie** rond de milieugegevens die moeten worden aangeleverd: welke informatie wordt gevraagd, hoe dient de informatie geleverd te worden en waarom wordt de informatie gevraagd. Algemeen gesteld (zie paragraaf 2.1) ondervinden bedrijven dat het niet voldoende duidelijk is waarom bepaalde gegevens worden aangeleverd. Er wordt vergeleken met de gegevensaanlevering in Wallonië, waar minder gegevens opgevraagd worden, terwijl toch dezelfde rapportagevereisten gelden naar vb. Europa. Vlaanderen heeft echter sinds lange tijd een traditie rond het opvragen van gegevens in het kader van beleidsvoering. De emissie-inventaris lucht, die reeds bestond voor het IMJV, wordt als voorbeeld genomen: de gegevens dienen zowel tijdens de beleidsvoorbereiding (waar moeten extra maatregelen worden opgelegd) als tijdens de beleidsevaluatie (hebben maatregelen iets opgeleverd?) input te leveren aan het beleid. Daarnaast zijn de gegevens inderdaad nodig voor internationale rapportering. Door de gedetailleerde gegevensbeschikbaarheid is Vlaanderen in staat om emissies geografisch te alloceren, wat modellering mogelijk maakt in functie van de luchtkwaliteitsdoelstellingen (modellering tussen meetpunten)²³. Tot slot wordt de informatie gebruikt om burgers te informeren.

Bedrijven die voor het thema lucht het IMJV moeten invullen, krijgen ook jaarlijks een rapport toegestuurd (emissie-inventaris lucht) waarin de doelstellingen duidelijk staan beschreven.

Onder andere voor onderstaande gegevens is het doel van het aanleveren van de (detail)gegevens voor de bedrijven onduidelijk:

- Onderdeel rond afvalgegevens in het IMJV. Dit deel is voor de bedrijven arbeidsintensief; men weet niet wat er precies met de informatie wordt gedaan. De OVAM heeft deze gegevens nodig om te voldoen aan de Europese rapporteringsverplichting naar EUROSTAT en PRTR. Indien het verplichte register binnen het bedrijf enigszins overzichtelijk wordt bijgehouden, zou het invullen van het IMJV formulier niet zo arbeidsintensief moeten zijn.
- Gedetailleerde luchtmissiegegevens. De bedrijven weten dat deze gegevens nodig zijn voor rapportering naar Europa; ze zijn echter gedetailleerder dan wat Europa vraagt (vb. voor grote stookinstallaties). Er wordt bijvoorbeeld verwezen naar de luchtmissies deel 1 t.e.m. 5 waar grote hoeveelheden stamgegevens worden

²³ VMM geeft aan dat in Wallonië naar Vlaanderen wordt gekeken om dit ook op te starten.

gevraagd. Bedrijven krijgen er nooit vragen over, en vragen zich daarom af waarvoor ze worden gebruikt. VMM geeft aan dat deze detailgegevens gebruikt worden om te kunnen modelleren in het kader van beleidsstudies (zie hierboven).

Knelpunten gerelateerd aan de gebruiksvriendelijkheid van de databanken

Bedrijven moeten heel wat informatie overmaken aan verschillende overheden, wat tijd en middelen kost. De gebruiksvriendelijkheid van de verschillende registratiesystemen blijkt voor bedrijven een belangrijk issue.

De bedrijven vinden het positief dat er onmiddellijk een foutmelding verschijnt in geval van foutieve of onvolledige data bij upload. Dit wordt door de bedrijven als zinvol en behulpzaam ervaren.

Volgende knelpunten kunnen aan 'gebruiksvriendelijkheid' gelinkt worden, en worden in onderstaande paragrafen geïllustreerd:

- Vooraf invullen van delen van een invulformulier;
- Opladen van gegevens;
- Venster van indiening (beschikbaarheid indienformulieren).

Bovenstaande knelpunten gaan over het IMJV en de digitale formulieren die hiervoor beschikbaar zijn.

De bedrijven geven aan dat het gemakkelijk is dat **bepaalde vakken vooraf ingevuld zijn en bepaalde vakken geblokkeerd**. Algemeen wordt dit als positief onthaald. Sommige bedrijven ervaren daarmee echter enkele specifieke problemen:

- In het IMJV zijn enkel de deelformulieren en vakken die ingevuld moeten worden geactiveerd. De betrokken diensten geven vooraf aan welke deelformulieren door een onderneming ingevuld moeten worden. Dit gebeurt voor de opening van het loket. Toch gebeurt het dat een bedrijf gegevens moet ingeven in andere modules en deze eerst moet activeren. Vb. wanneer voor afvalwater er een overschrijding is geweest, dienen 3 jaar achter elkaar specifieke gegevens ingevuld te worden. Aangezien dit eerder een zeldzaamheid is, en de selectie van deelformulieren en vakken voor de meeste bedrijven de aanlevering wel vergemakkelijkt, wordt door de betrokken overheidsdienst gesuggereerd om deze werkwijze te blijven hanteren.
- IMJV- gegevens m.b.t. lucht dienen per emissiepunt ingegeven te worden in het formulier. Het blijkt echter niet evident te zijn om een emissiepunt te veranderen. De betrokken overheidsdienst geeft aan dat het formulier wordt gelinkt aan het vorig jaar. Voor de meeste bedrijven is dit een voordeel (vaste gegevens worden automatisch ingevuld) dat meer opweegt t.o.v. het eerder uitzonderlijk probleem. Op de website – rubriek Q&A staat verder vermeld hoe emissiepunten te veranderen, men kan ook naar de helpdesk bellen.

Bij het aanleveren van de informatie via digitale formulieren (IMJV) ervaren bedrijven moeilijkheden wanneer **het opladen vanuit andere gegevens (i.p.v. automatisch ingevulde gegevens) of andere bestanden (naast hoofdformulier) niet gemakkelijk** toegelaten wordt. Deze knelpunten zijn echter voornamelijk datatechnisch van aard en worden daar besproken. Manuele ingave ervaren de bedrijven als enorm tijdrovend. Er is ook een groot foutenrisico. Upload via xls of xml zou default moeten zijn. Bedrijven die

experimenteerden met xml format, ervaren hier echter ook problemen mee: gegevens werden niet op de juiste plaats ingelezen en correcties waren noodzakelijk²⁴.

Enkele knelpunten i.v.m. automatische invulling van gegevens en wijzigingen van structuur van de te uploaden gegevensfiles, worden hieronder aangegeven.

- IMJV - Vuilvrachten afvalwater worden op basis van jaarconcentratie/jaardebieten automatisch omgerekend. Bedrijven wensen dit liever op basis van dagdebiet/dagconcentratie te doen en moeten de in het IMJV aanwezige automatische berekening telkens overschrijven. Na het invullen van jaarconcentraties en jaardebieten wordt de jaarvracht automatisch berekend en ingevuld. In principe heeft het bedrijf de keuze om dit zelf in te vullen of automatisch te laten berekenen. De overheidsdienst schat in dat dit voor meer bedrijven een voordeel betekent dan een nadeel.
- Wijzigingen in schema's (vb. xml structuur voor luchtemissies) worden nooit vooraf gecommuniceerd (in het beste geval enkel via de website vanaf 1 februari), wat het voor bedrijven moeilijk maakt proactief aanpassingen door te voeren²⁵.
- Specifiek in het kader van de heffingen op afvalwater kunnen twee wegen gevolgd worden: De heffing kent twee systemen om te berekenen, nl. een forfaitair en een systeem op basis van effectieve meet- en bemonsteringsgegevens van het individuele bedrijf (uitgebreide methode). Voor de bepaling van het leidingwatergebruik moet bij het forfaitaire systeem het door de drinkwatermaatschappij gefactureerde water in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar worden aangegeven. Bij de uitgebreide methode mag het leidingwater gebruikt in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar worden opgegeven, aangezien het opgeven van het gefactureerde verbruik kan conflicteren met de waterbalans (bv. meer geloosd water dan opgenomen water).

Het knelpunt situeert zich op het vlak van de waterfactuur. Enkele bedrijven gaven aan dat de overheid hierbij vraagt om facturen "per kalenderjaar" mee te sturen. De facturen die de bedrijven zelf ontvangen hebben van de watermaatschappij zijn echter niet juist toe te wijzen aan een kalenderjaar, waardoor de waterbalans niet kan kloppen. De betrokken overheidsdienst geeft aan dat de procedure ondertussen werd aangepast waardoor een verwijzing in de aangifte naar de identificatiegegevens van de leidingwatergebruiker voldoende is, en de facturen zelf niet moeten worden meegestuurd. Wanneer het om een analysedossier gaat, mag de aangifte gebeuren op basis van de geleverde hoeveelheden leidingwater zodat de waterbalans sluitend kan gemaakt worden.

Aangezien het IMJV loket pas begin februari opent en de gegevens voor 15 maart ingediend dienen te worden, moeten ondernemingen allemaal in dezelfde korte periode gegevens ingeven.

²⁴ We hebben momenteel nog geen inzicht in hoeverre dit knelpunt ook nog gold voor de indiening van het IMJV van 2014. De input werd immers gegeven tijdens een workshop die georganiseerd is geweest voor het indienen van het IMJV van dit jaar.

²⁵ Deze opmerking werd na de workshop nog door essenscia aangegeven. De opmerking werd niet afgetoetst bij de betrokken overheidsdienst.

- Bedrijven geven aan dat ze pas bij de opening van het loket weten welke modules open staan voor hen. Voor sommige bedrijven (of nieuwe medewerkers) is het dan moeilijk om alles rond te krijgen tegen 15 maart. VMM geeft aan dat bedrijven zelf kunnen weten welke modules open zullen staan (alvast voor emissies naar lucht, grondwater en water), nl. op basis van overschrijding / drempeloverschrijding in het vorige jaar, het onttrokken debiet of op basis van de milieuvergunning. Voor het thema afval ligt dit mogelijk anders, daar er voor dit thema steeds een steekproef wordt getrokken.
- Bedrijven bereiden graag proactief het indienen van het IMJV voor. Er wordt aangegeven dat het schema voor lucht tot en met de aangifte van 2012 jaarlijks is gewijzigd.
- Bedrijven stootten in het verleden op een overbelasting van het systeem op de laatste dag (dagen) voor de indiening van het IMJV. Dit verplichtte hen soms om buiten de werkuren in te dienen. De betrokken overheidsdienst gaf aan dat dit niet meer het geval zou mogen zijn. Bij navraag bleek dat geen van de bedrijven aanwezig op de workshop dit probleem nog heeft ervaren bij de indiening van het IMJV in 2014.
- Sommige bedrijven geven aan dat de periode begin februari – half maart te kort is voor het verzamelen van alle nodige informatie voor indiening van het IMJV. De betrokken overheidsdiensten begrijpen dat de indieningstermijn kort gevonden wordt wanneer men voor het eerst milieugegevens aanlevert. Na die eerste maal is het echter veel eenvoudiger (juiste modules vooraf geactiveerd, bepaalde gegevens reeds ingevuld, enzovoort). Het loket vroeger openen is voor de betrokken overheidsdiensten ook niet mogelijk, omdat men de nieuwe vergunningen van het voorbije jaar nog opneemt. De termijn verlengen is geen optie omdat voldoende tijd gelaten moet worden voor de overheid om gegevens te verwerken en te rapporteren (rapporteringsverplichtingen naar Europa, ...).

Datatechnisch

Zoals uit Hoofdstuk 1 kan afgeleid worden, worden heel wat milieugegevens reeds digitaal aangeleverd (o.a. via IMJV). Bedrijven vinden dit zeker een stap in de goede richting. Een aantal datatechnische knelpunten of verbeterpunten worden door de bedrijven aangegeven.

Knelpunten die door meerdere ondernemingen werden vermeld, sommen we hierbij kort op.

- Het gebruik van verschillende webbrowsers als basis voor digitaal loket: mozilla firefox en internet explorer. De applicaties van ACD draaien niet op alle browsers maar op de volgens-de-statistieken-meest-gebruikte browsers. Het betreft hier zowel open source browsers als één betalende browser. De reden van deze selectie is financieel. Het openstellen naar meerdere browsers kost veel geld, terwijl volgens de statistieken een aantal browsers niet vaak gebruikt worden. Algemeen erkent ACD het probleem dat verschillende databeheerders verschillende webbrowsers als basis gebruiken. Ter verbetering zouden afspraken kunnen gemaakt worden m.b.t. het gebruik van browsers tussen technische afdelingen binnen het beleidsdomein LNE of idealer vanuit een hoger niveau (bestuurszaken).
- Het CO₂-emissierapport werkt alleen op de oudere versie van internet explorer. Hierdoor moeten sommige bedrijven dit vb. van thuis uit versturen (waar men deze versie nog heeft staan). Het probleem is gekend bij ACD, vele bedrijven laten slechts het gebruik van één browser toe in het bedrijf. Sommige browsers zijn echter niet backwards compatibel (in het bijzonder internet explorer). Toepassingen

die al enige tijd oud zijn, en dus gebaseerd werden op de toenmalige versie van internet explorer, zijn dus nu verouderd. In principe kan dit technisch aangepast worden, althans op lange termijn, maar dit brengt wel heel wat kosten met zich mee. Via de helpdesk wordt er een oplossing voorgesteld, de nieuwe browsers hebben een instelling waardoor ze het gedrag van een oude browser simuleren, zie vb. IMJV website <http://imjv.milieuinfo.be/> onderaan de pagina.

- Moeilijkheden bij digitaal ondertekenen (door buitenlandse CEO)²⁶. In principe kan iedereen die woonachtig is in België, of werkt in België een token aanvragen. Verder bestaat er ook het VO token van de Vlaamse Overheid. Dit kan aangevraagd worden (contactpersoon Kris Sven); dit brengt echter kosten en een zekere leveringsperiode met zich mee. Het knelpunt is eerder organisatorisch van aard; bedrijven moeten zich voldoende voorbereiden op deze stap in het doorgeven van data.
- Moeilijkheden bij verschillende instellingen:
 - Het gebruik van punten of komma's als decimalen: IMJV gebruikt punten, OVAM gebruikt komma's als decimalen. Dit zou beter op elkaar afgestemd worden. De reden van dit probleem heeft te maken met de versie van Excel waarin gewerkt wordt (Engels of Nederlands). Echter zou in principe de browser beide gebruiken moeten toelaten. ACD vindt dat het opportuun is dat dergelijke instellingen tussen technische afdelingen afgestemd worden. In plaats van dit ad hoc op te lossen, ziet ACD ook hier een verbetermogelijkheid om consequente afspraken te maken tussen alle beleidsdomeinen. Hiervoor is een rol weggelegd voor CORVE (Coördinatiecel Vlaams e-government) binnen bestuurszaken die zich bezig houden met web applicaties en web formulieren. CORVE zou een aantal richtlijnen moeten opstellen m.b.t. technische realisaties (vb. browsers, instellingen) en organisatorische aspecten (vb. token). Een stap verder zou zijn dat er wordt opgetreden en gehandhaafd bij incorrecte toepassingen.
 - Format probleem wanneer tekst, cijfers moeten zijn. De excel die je op voorhand klaar maakt, moet perfect overeenkomen met de cellen in het IMJV, dan zijn er geen problemen. ACD geeft aan dat het inderdaad belangrijk is dat de velden in excel juist gedefinieerd worden. De Excel bestanden moeten volgens het bestandsprotocol gemaakt worden, dit protocol is beschikbaar in PDF formaat. De betrokken overheidsdienst stelt dat bedrijven deze voorschriften niet altijd lezen.
- Specifiek m.b.t. het IMJV:
 - Delen die jaarlijks opnieuw ingevuld dienen te worden. ACD stelt dat bedrijfsgegevens in principe vooraf ingevuld zijn. Er worden soms lege vakken gegeven, maar deze moeten enkel ingevuld worden wanneer de gegevens gewijzigd zijn. Dit is misschien voor sommige bedrijven niet duidelijk.
 - De vele lege lijnen die blijven bestaan bij het maken van een rapport van de indiening (pdf). Bij afprinten verkrijg je geen mooi rapport, maar heel wat (bijna) lege bladzijden. Dit probleem is niet gekend bij de technische afdeling. De betrokken overheid is steeds bereid dit te bekijken.

²⁶ Knelpunt ook van belang bij het omgevingsvergunningenloket.

- Voor energiegegevens gebeurt het dat er negatieve cijfers (vb. import/export van stoom en totaal energieverbruik) zouden ingegeven moeten worden, het systeem aanvaardt dit niet. Dit is een functionele wijziging, ACD kan dit wijzigen, maar dit moet afgestemd worden met betrokken overheidsdienst (specifiek voor energiegegevens is dit de verantwoordelijke van dit aangiftetype, m.n. Tomas Velghe).
- In het IMJV kunnen geen bijlagen opgeladen worden waarin spaties staan in de naam van de bijlage. Bepaalde afspraken zijn gemaakt, in het begin is dit nieuw en vraagt dit enige aanpassing van bedrijven. Informatie technisch zijn spaties in bestandsnamen slecht omdat je anders niet gemakkelijk kan doorzoeken. Dit is dan ook een bewuste keuze om spaties niet in bestandsnamen toe te laten.
- Na de initiële login en het definiëren van alle gebruikers, moet de default user verwijderd worden. Dit zou nergens gedocumenteerd staan; de sector heeft dit zelf ondervonden. Een handleiding waarin zulke zaken staan opgenomen, kan bedrijven helpen problemen te voorkomen. Er wordt gesteld dat deze opmerking terecht is. Vanaf indiendatum 2015 zou hieraan tegemoet gekomen worden.

Sommige bedrijven meldden verder dat er datatechnisch ook verbeteringen gebeurd zijn: bijvoorbeeld de afvalstoffenmelding die via excel kan geüpload worden i.p.v. xml.

2.2.2 Knelpunten ervaren door de betrokken overheidsdiensten m.b.t. aanleveren van milieugegevens

In bovenstaande paragraaf werden de knelpunten besproken die door de bedrijven ervaren worden bij het aanleveren van milieudata. Deze werden bij de overheidsdiensten afgetoetst. De bij de data-aanlevering betrokken overheidsdiensten ervaren eveneens knelpunten m.b.t. aanleveren van milieugegevens door bedrijven. Dit bleek uit de interviews met de vertegenwoordigers van de betrokken diensten.

Net zoals we in bovenstaande paragraaf de knelpunten opsplitsten, onderscheiden we hier volgende types knelpunten:

- Knelpunten m.b.t. inhoud van de aan te leveren milieugegevens;
- Knelpunten m.b.t. de procedure van aanlevering;
- Knelpunten m.b.t. informatie en communicatie;
- Knelpunten die te maken hebben met gebruiksvriendelijkheid.

Knelpunten m.b.t. inhoud van de aan te leveren milieugegevens

Elke dienst ervaart in zekere zin **onvolledige en niet-coherente dossiers** als knelpunt. Sommige diensten hebben hun systeem zo aangepast dat hier al maximaal op ingespeeld kan worden.

- In het kader van milieuvergunningaanvragen stelt de bevoegde overheid meer en meer vast dat de kwaliteit van de vergunningaanvragen over het algemeen verminderd is. Soms worden standaardzinnen in het formulier gebruikt, zijn zinnen gekopieerd en geplakt, worden plannen van slechte kwaliteit toegevoegd, enz. De sectorfederatie stelt dat dit mogelijk het gevolg is van de toenemende

administratieve vereisten alsook door de toegenomen concurrentie tussen de adviesbureaus waardoor de prijzen moeten zakken.

- Voor de aangifte voor afvalwaterheffing heeft de indiener de mogelijkheid om ofwel zelf facturen toe te voegen bij de aangifte ofwel in een tabel aan te geven dat VMM zelf de gegevens mag opvragen. In dit laatste geval dient de tabel zelf wel ingevuld te worden om VMM de toelating te geven, wat vaak niet het geval is. Bij het digitaliseren van deze datastroom (wordt momenteel op punt gesteld) kan dit probleem opgelost worden.
- Voor afvalwater worden niet-coherente gegevens al grotendeels opgelost doordat de databank gevalideerd wordt. Wanneer cijfers afwijken van eigen meetgegevens of afwijken van IMJV rapportage, wordt er een verklaring gevraagd. Wanneer bepaalde stoffen ontbreken, worden bedrijven ook aangeschreven.
- De luchtgegevens van vorig jaar worden aangeboden in het IMJV formulier. De gegevens worden algemeen gevalideerd en kunnen niet ingediend worden indien ze niet correct zijn. Bij de kwaliteitscontrole wordt nagegaan waarom bepaalde stoffen niet meer worden ingediend en waarom de drempel niet langer overschreden wordt (ontbrekende emissies worden teruggevraagd in de tijd).
- Ook het bekomen van **gegevens uit het buitenland** wordt als knelpunt ervaren. Dit geldt voor gegevens over export van afvalstoffen aangezien deze informatie van de verwerker (in het buitenland) moet komen.

Vanuit VMM wordt gesteld dat grote bedrijven algemeen beter milieugegevens rapporteren, vermoedelijk omdat ze dit meer gewend zijn en een milieucoördinator in dienst hebben. Voor kleine bedrijven zal het indienen van milieu-informatie minder evident zijn, voor landbouwers in het bijzonder blijkt dit moeilijk te zijn.

Knelpunten m.b.t. de procedure van aanlevering

Het **niet-tijdig aanleveren** is geen groot probleem meer. Binnen de diensten van VMM werd het niet-tijdig aanleveren gekwantificeerd tijdens het gesprek. Het betreft:

- Voor het IMJV (deel lucht): slechts 3 % van de dossiers waren niet tijdig ingediend (voor 15 maart 2014).
- Voor het IMJV (deel water): na de aanmaningen (deadline: 15 april 2014) hadden 24 bedrijven niets ingediend, wat neerkomt op 3 %.
- Voor heffingenaangifte bleken 10 % bedrijven niet tijdig ingediend te hebben en zelfs na een aanmaning zijn er ongeveer 5 % van de bedrijven die niet indienen.

Sommige overheden erkennen dat een **duidelijk wettelijk kader ontbreekt**

- Sinds eind september 2013, wanneer de richtlijn industriële emissies in VLAREM werd omgezet, dienen bedrijven met GPBV installaties actief hun monitoring gegevens aan de inspectie te bezorgen. Er wordt hierbij opgemerkt dat de richtlijn geen eisen stelt over hoe en wanneer de gegevens dienen aangeleverd te worden. Er wordt enkel vermeld 'minstens jaarlijks'. In dit kader loopt er een studie²⁷ waarin onderzocht wordt welke informatie reeds in het IMJV wordt gevraagd en welke

²⁷ Vraag: of is deze inmiddels afgerond. Zou gelopen hebben tot einde april 2014...

gegevens aan de Milieu-inspectie dienen aangeleverd te worden. Deze studie bestaat enerzijds uit een technische vergelijking en anderzijds uit een bevraging zowel bij bedrijven als gemeenten en overheden om te evalueren in hoeverre de gegevens die actief aangeleverd dienen te worden via een uitbreiding van het IMJV of via een nieuw loket kunnen aangeleverd worden.

De federatie geeft aan dat er in het kader van deze richtlijn industriële emissies geen afstemming gezocht lijkt te worden met rapportages in buurlanden of regio's.

Ook de **uitwisseling van gegevens tussen overheden** kan op sommige vlakken nog verbeteren. In het kader van het IMJV zijn verschillende Vlaamse overheidsdiensten betrokken (met name departement LNE, OVAM en VMM). De diensten milieu-inspectie, milieu-vergunningen en heffingen kunnen inzage krijgen in de milieugegevens. Ook VITO krijgt inzage in bepaalde gegevens voor de opmaak van de energiebalans. De uitwisseling van gegevens tussen overheidsdiensten is geregeld via protocols om o.m. de vertrouwelijkheid van de gegevens te garanderen. Onder meer volgende onderlinge uitwisseling van gegevens is reeds geregeld:

- Uitwisseling van IMJV gegevens tussen het departement LNE en VMM;
- Uitwisseling gegevens grondwater tussen dienst heffingen en dienst grondwater van VMM;
- Uitwisseling van mestbankgegevens van VLM aan dienst Lucht van VMM;
- Gegevens m.b.t. emissie storten van OVAM aan dienst Lucht van VMM;
- Gegevens over CO₂-emissies die door ETS bedrijven gerapporteerd worden aan het departement LNE worden doorgestuurd naar dienst lucht maar zijn niet altijd bruikbaar voor de emissie-inventaris;
- In het kader van milieuvergunningen worden alle beschikbare bedrijfsgegevens intern bij de andere diensten opgevraagd.
- Specifiek m.b.t. de uitwisseling van gegevens met milieu-inspecties wordt gesteld dat de gegevens van de meetcampagnes van AMI nuttig kunnen zijn voor andere overheidsdiensten (vb. voor emissie-inventaris lucht). Deze worden dan ook opgevraagd maar meestal niet verkregen. Men ziet hier een kans voor optimalisering.

Vanuit de federatie wordt aangegeven dat het waarborgen van échte confidentialiteit noodzakelijk is. Ervaringen uit het verleden wezen reeds op niet-confidentiële behandeling van gegevens van bedrijven.

Verder wordt het **overleg met de andere gewesten** aangehaald als noodzakelijk.

- OVAM ervaart een knelpunt dat betrekking heeft op het databestand van heffingsplichtigen. De heffingsplichtigen moeten in een databestand gebracht worden op basis van (i) de milieuvergunningen, (ii) EVOA databank (Europese verordening overbrenging afvalstoffen) en (iii) de transportgegevens binnen de gewesten. Voor het derde punt is overleg noodzakelijk met het Brussels Hoofdstedelijk en Waals gewest wat niet altijd evident is.

Knelpunten m.b.t. informatie en communicatie

In sommige gevallen dienen overheden **bijkomende informatie op te vragen** aan bedrijven. Hierbij worden volgende knelpunten ervaren:

- De milieuvergunningaanvraag doorloopt verschillende stappen waarbij in elke stap een zekere feedback gegeven wordt aan het betrokken bedrijf. Soms dienen milieuviesverleners bijkomende informatie te vragen om een grondig advies te kunnen uitbrengen. Men ervaart echter spanningen bij de opvraag van bijkomende informatie. Bedrijven geven de bijkomende informatie niet altijd gemakkelijk en willen zich liever beperken tot wat er in het aanvraagformulier gevraagd wordt. Het aanvraagformulier uitbreiden met bijkomende informatie-eisen lijkt geen betere optie aangezien deze informatie dan door alle bedrijven altijd aangeleverd moet worden. Een digitaal aanvraagformulier dat meer afgestemd kan worden op de activiteiten van de aanvrager, lijkt een oplossing om deze flexibiliteit toe te laten.

Sommige overheidsdiensten hebben **nood aan een duidelijke bedrijvendatabank**.

- De identificatie van PRTR bedrijven en GPBV bedrijven dient te gebeuren op basis van de milieuvergunning. Sommige overheidsdiensten hebben nood aan een lijst van PRTR bedrijven om hen aan te schrijven voor specifieke milieu-informatie maar een goede lijst waarin elk bedrijf met zijn identificatienummer voorkomt bestaat niet. OVAM werkt momenteel met AMI samen aan een goede lijst waarin elk bedrijf met zijn identificatienummer voorkomt.
- Ook blijkt er een nood te zijn aan een duidelijke milieuvergunningendatabank.

Verschillende overheidsdiensten geven aan dat het voor hen nuttig is om **feedback** te ontvangen van andere overheidsdiensten.

- Specifiek wordt aangegeven dat vanuit de overheidsdiensten (of specifiek vanuit een advies) soms aan Milieu-inspectie gesuggereerd wordt om bepaalde bedrijven te inspecteren. Het zou nuttig zijn mochten de diensten achteraf feedback ontvangen van de milieu-inspectie door bijvoorbeeld de AMI-verslagen online te kunnen consulteren.

Knelpunten die te maken hebben met gebruiksvriendelijkheid

Om de milieugegevens optimaal te kunnen verwerken of optimaal advies te kunnen verlenen, zou het nuttig zijn **de databanken onderling te verbinden**.

- Overheden ervaren problemen bij **de identificatiegegevens van bedrijven** die belangrijk zijn voor hen. De authentieke bron hiervoor is het KBO, maar de gegevens zijn niet altijd up to date (vb. bedrijf is stopgezet, maar omdat dit niet geweten is, wordt er vanuit de overheidsdienst nog wel gevraagd een IMJV op te maken).
- 'MAGDA' wordt vernoemd = maximale gegevensdeling tussen administraties en agentschappen.
- Om statistiek uit te voeren op afvalgegevens, is het noodzakelijk om de gegevens te koppelen met de juiste NACE code. De OVAM heeft intern al samengezeten met andere overheidsdiensten om hierrond te brainstormen.
- De eigen meetgegevens van de milieu-inspectie kunnen ook nuttige informatie zijn voor andere overheidsdiensten.

2.3 Kwaliteitscontrole van de aangeleverde milieugegevens

Naast het aanleveren van milieugegevens van bedrijven naar de overheid, is de kwaliteit van de aangeleverde milieugegevens een tweede aspect dat we in dit onderzoek bestuderen.

Alvorens eventuele verbetermogelijkheden voor te stellen om een (betere) kwaliteit te garanderen, geven we in deze paragraaf een overzicht van de kwaliteitscontrole die door de verschillende overheden gehanteerd worden.

Hoe de bedrijven zelf de kwaliteit van de aan te leveren gegevens garanderen, wordt in paragraaf 2.1, op basis van de gegevens uit de digitale bevraging, beschreven.

We maken in onderstaande opsomming onderscheid tussen de kwaliteitscontrole op de terugkerende milieu- informatie, de eenmalig of sporadisch aan te leveren milieu-informatie (vergunningaanvragen) en gegevens die ter beschikking moeten gesteld worden voor milieu-inspectie.

Terugkerende milieu-informatie

De overheidsdiensten stellen dat de kwaliteitscontrole vooral op bedrijfsniveau dient te gebeuren. De kwaliteit van de gegevens is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de bedrijven. Door metingen te laten uitvoeren door erkende labo's, wordt deze kwaliteit in zekere zin gegarandeerd.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de kwaliteitscontrole die uitgevoerd wordt door de betrokken overheidsdiensten. Indien minder kwaliteitscontrole gebeurt, is dat vooral door gebrek aan tijd en middelen. De betrokken overheidsdiensten geven dan zelf aan dat men, indien de tijd en de middelen beschikbaar zouden zijn, meer kwaliteitscontroles zouden willen uitvoeren²⁸.

- De automatische kwaliteitscontrole op de gegevens rond grondwater binnen het IMJV is beperkt. Zo wordt automatisch gecontroleerd dat alleen getallen worden ingevuld en dat bv. een pH onder 20 wordt ingevuld. Maar de gegevens worden niet gelinkt aan gegevens van vorig jaar om na te gaan of dit realistische cijfers zijn (vb. gegevens voor grondwater - tellerstand debietmeter). Op het moment dat de vergunning herbekeken wordt (verlenging, overname,...), worden de gegevens wel in detail bekeken door de adviesverleners van de dienst Grondwaterbeheer.
- Voor wat de aangifte voor heffingen betreft, wordt de kwaliteitscontrole vandaag grondig gedaan, gezien hier belangrijke budgetten mee gepaard gaan. Elke aangifte wordt gecontroleerd en tevens worden er externe controles uitgevoerd (door het rekenhof).
- Rond afvalwater wordt de ingediende cijfers in het IMJV gevalideerd: er wordt gecontroleerd op ontbrekende cijfers en er wordt gezocht naar afwijkingen t.o.v. cijfers van de vorige jaren en van de eigen metingen. Na aggregatie van de cijfers gebeurt nogmaals een validatie.
- Voor emissies naar lucht gebeurt reeds validatie in het e-loket en bij de uitwisseling van gegevens (via XML) tussen ACD en VMM. Bij de verwerking van de gegevens is er een grondige validatie en controle op de gerapporteerde emissies. De aan VN en EU gerapporteerde gegevens worden aan verschillende audits (bv. desk review, centralised review, in country review) onderworpen. De resultaten uit het

²⁸ Het overzicht betreft kwaliteitscontroles uitgevoerd door de verschillende diensten van VMM en OVAM. Bij de afdeling milieuvergunningen en de afdeling milieu-inspectie is het niet apart ter sprake gekomen. Ontbrekend is hier het luik energie / CO₂.

syntheserapport dienen in de volgende rapporteringen te worden meegenomen. Rond lucht worden zelf geen metingen verricht door VMM waarmee de ingegeven gegevens vergeleken zouden kunnen worden.

- Wanneer de aangifte van gegevens via een erkend organisme gaat, bijvoorbeeld FOST Plus en VAL – I – PAC zijn deze organismen zelf verantwoordelijk om hun leden te controleren. In hun erkenning wordt vastgelegd dat ze driejaarlijks een audit moeten laten doen door een revisor.
- In het kader van de afvalstoffen- en grondstoffenmelding (binnen IMJV) werd een algoritme opgesteld dat fouten detecteert en voorstellen ter verbetering maakt tijdens de elektronische indiening. Verder wordt elk individueel formulier gecontroleerd door een externe partner. Hierbij worden de gegevens automatisch getoetst aan de verwerkingswijzen, door de gegevens te vergelijken met gemiddelden voor dat type bedrijf en door de gegevens te vergelijken met de historiek van het bedrijf.

Indien bijzonderheden optreden, worden de bedrijven gecontacteerd. De indruk bestaat binnen de OVAM dat bedrijven dit niet als een last ervaren, en graag uitleg verschaffen over het proces en het verklaren van een outlier.

Eenmalige en sporadische milieu-informatie - milieuvergunningaanvragen

De handtekening die de exploitant onder zijn aanvraag zet, wordt beschouwd als de belangrijkste kwaliteitscontrole. Aangezien hij verantwoordelijk is, wordt er verondersteld dat hij de juiste informatie aanlevert.

Met de uitwerking van een handleiding dat bij het aanvraagformulier hoort, en dat aangeeft waarom en op welke manier informatie wordt gevraagd, tracht men de kwaliteit van het dossier te verhogen.

Op niveau van de overheid wordt de ontvankelijkheid en volledigheid van het milieuvergunningaanvraagdossier gecontroleerd. Tevens wordt verondersteld dat de bijlagen aan het aanvraagdossier reeds door andere diensten gecontroleerd werden.

Er wordt gesteld dat de kwaliteit van de aanvraagdossiers zou kunnen verbeterd worden door een strengere ontvankelijkheidscontrole. Een erkenning van de milieuvergunningaanvrager wordt ook als idee opgeworpen. Het digitaliseren van de milieuvergunningaanvraag zal toelaten om bepaalde abnormale milieugegevens te detecteren, maar zal geen oplossing bieden voor de degelijke kwaliteitsgarantie.

Milieu-inspectie

Tijdens een milieu-inspectie ligt de focus op het toezicht van de zelfcontrole, waarbij nagegaan wordt of staalnemers en labo's erkend zijn en de juiste methoden gebruiken. Daarnaast worden er soms zelf metingen uitgevoerd die vergeleken worden met de aangeleverde gegevens. Dit laat toe de kwaliteit van de meetgegevens te controleren.

2.4 Beheer en feedback van milieugegevens

Een derde aspect dat we bestuderen in deze studie is het beheer en de feedback van milieugegevens. Hoe kunnen gegevens beschikbaar gesteld worden opdat zowel bedrijven als overheden deze nuttig kunnen gebruiken?

Uit de digitale bevraging blijkt dat bedrijven veel belang hechten aan feedback (zie paragraaf 2.1). De betrokken bedrijven stelden dat ze graag feedback ontvangen van overheden na de indiening van hun gegevens. Deze feedback kan op verschillende manieren gebeuren: bevestiging van ontvangst, bevestiging van volledigheid, feedback over de milieugegevens zelf of over de evolutie, vergelijking van de eigen gegevens met gemiddelden voor de sector of subsector.

Feedback werd uitgebreid besproken tijdens de workshops. Hieruit leren we dat 'feedback' een groot knelpunt is bij bedrijven en dat de nood aan feedback zeer groot is. Het betreft dan feedback op alle niveaus (bij indiening van een dossier, stand van zaken van een dossier, evolutie en benchmarking eigen gegevens, ...).

In onderstaande paragrafen geven we vooral de resultaten weer uit de besprekingen met de overheidsdiensten en splitsen deze op in:

- Terugkerende milieu-informatie;
- Eenmalige en sporadische milieu-informatie; en
- Milieu-informatie ten dienste van milieu-inspectie.

Terugkerende milieu-informatie

De overheden stellen dat een zekere feedback reeds gegeven wordt aan bedrijven die gegevens aanleveren. Bij elektronische indiening wordt steeds gemeld dat de gegevens goed ontvangen worden.

Bij verwerking en controle van de gegevens worden bedrijven over het algemeen gecontacteerd wanneer de gegevens niet in orde zijn.

- Voor aangifte in het kader van heffingen vormt het heffingsbewijs (berekening van de heffing) de belangrijkste feedback van de overheid aan het bedrijf. Bijkomend kan er nog een feedback in de tussenfase plaatsvinden indien de ingediende gegevens niet in orde zijn.
- Bij het preventieplan voor verpakkingen zal voortaan een score gegeven kunnen worden. Ofwel wordt het preventieplan afgekeurd, dient het opnieuw ingediend te worden en kan er, in geval van een 2de afkeuring, uiteindelijk gesanctioneerd worden.
- Voor de informatie rond terugnameplicht kan men strikt genomen een boete krijgen indien de gegevens niet in orde zijn. In de praktijk wordt er nagegaan waarom een bedrijf de doelstelling niet gehaald heeft. Indien dit eenmalig is, wordt het bedrijf aan de wachtcategorie toegevoegd. Indien dit structureel is, wordt de boodschap gegeven aan te sluiten bij een erkend organisme. De bedrijven ontvangen steeds een brief waarin vermeld wordt of de informatie aanvaard werd of niet. Indien de informatie aanvaard wordt, worden de recyclageresultaten niet in de brief vermeld, maar het is wel voorzien dat in de toekomst te melden. Indien de informatie niet aanvaard wordt, is dit omdat de recyclagedoelstelling niet gehaald werd. Dit wordt dan ook gesteld aan de onderneming via de brief.

De statistieken op basis van de gegevens zijn veel later afgerond en worden niet individueel aan de bedrijven meegedeeld. Het lijkt niet opportuun om meer informatie terug te koppelen naar bedrijven omdat de meeste gegevens op sectoraal of individueel bedrijfsniveau zelf te

raadplegen zijn indien beschikbaar. De gegevens staan op de website van de betrokken overheid per sector of per stroom indien relevant. Voor PRTR bedrijven kunnen alle gegevens ook teruggevonden worden op de PRTR website.

Voor het thema lucht vinden er op voorhand geen ingeplande **persoonlijke besprekingen met de bedrijven** plaats door gebrek aan tijd en mensen. Men is voorstander om dit terug in te voegen te brengen, dit hoeft niet jaarlijks, maar op een regelmatige basis zodat vb. op vijf jaar tijd alle bedrijven gecontacteerd worden.

Enmalige of sporadische milieu-informatie

In het kader van de milieuvergunningaanvraag wordt op verschillende momenten feedback door de "overheid" gegeven, namelijk:

- Na de indiening en voor de ontvankelijk- en volledigheidverklaring wordt aangegeven welke documenten/gegevens eventueel nog ontbreken;
- Ontvankelijk- en volledigheidverklaring;
- Tijdens de advisering van adviesinstanties (AMV, OVAM, VMM, ...) en eventuele plaatsbezoeken;
- Hoorzitting van de PMVC/GMVC;
- Besluit, waarin gemotiveerd wordt waarom de milieuvergunning al dan niet wordt verleend.

In het kader van bijkomende milieu-informatie in het kader van een milieuvergunningaanvraag wordt er niet systematisch feedback gegeven aan het bedrijf. Er wordt vooral gecommuniceerd wanneer de gegevens niet voldoende zijn.

In het kader van de tussentijdse toetsing van GPBV bedrijven gaat de adviesverlener ter plaatse, een mondelinge feedback gebeurt allicht. Verder wordt een tussentijds verslag opgemaakt dat het bedrijf kan opvragen (passief). AMV kijkt vandaag in hoeverre dit verslag op een actieve manier overgemaakt kan worden. Wanneer artikel 45 volgt uit de tussentijdse toetsing, krijgt het bedrijf automatisch het bericht dat de vergunning niet meer in orde is.

Milieu-inspectie

Milieu-inspectie geeft enkel feedback aan de bedrijven wanneer iets niet in orde is. Dit wordt duidelijk gesteld tijdens de inspectie (geen nieuws is goed nieuws). Wanneer de exploitant niet in orde is, wordt een standaardbrief opgesteld die stelt dat men een probleem heeft vastgesteld, en die aanmaant om tegen een bepaalde datum het probleem op te lossen. In sommige gevallen volgt er een PV. Het is niet evident voor Milieu-inspectie om een brief met positieve evaluatie te sturen of deze moest al sterk genuanceerd zijn en wijzen op de momentopname die dag en de focus van de Milieu-inspectie (slechts bepaalde aspecten gecontroleerd). In het kader van SEVESO controles, en in de toekomst i.k.v. GPBV controles, zullen bedrijven steeds een uitgebreid controlerapport ontvangen van MI van elke uitgevoerde controle.

3. OVERZICHT KNELPUNTEN EN KANSEN VOOR VERBETERING

In dit hoofdstuk vatten we de knelpunten die uit de bevestigingen naar voren zijn gekomen samen. Het vormt de basis voor het formuleren van de oplossingsrichtingen in volgend hoofdstuk.

Hoewel de digitale bevestiging en de gesprekken niet handelden over de 'sterktes', werd wel gehoord van de bedrijven dat het IMJV een vooruitgang betekend heeft t.o.v. de individuele bevestigingen die werden georganiseerd vanuit de verschillende entiteiten van LNE. De frustraties over het IMJV betreft, voor sommige van de hierboven aangehaalde knelpunten althans, de ervaringen van de voorgaande jaren die nog sterk in de perceptie aanwezig zijn van de bevestigde personen.

Men was het er echter over eens dat, indien men de richtlijnen voor het indienen correct opvolgt (correct xls-formaat, naamgeving, celdefiniëring, enzovoort), de upload naar het IMJV correct verloopt. Knelpunten m.b.t. overbelasting van het systeem bleken dit jaar (2014) bij de indiening niet meer voor te komen.

De overheid bereidt het IMJV reeds voor, vooraleer het formulier beschikbaar wordt gemaakt voor de bedrijven. Dit wil zeggen dat de modules die ingevuld zullen moeten worden, al zo veel mogelijk geactiveerd worden op basis van invulling van het IMJV de voorgaande jaren en op basis van (nieuwe) milieuvergunningen die verleend zijn geweest. Een aantal standaardberekeningen worden ook reeds toegevoegd. Bedrijven kunnen echter ook altijd de standaardberekeningen overschrijven indien ze dit wensen (op basis van meer gedetailleerde informatie). Een aantal gegevens moeten niet meer zelf ingegeven of toegevoegd worden; een link wordt gelegd met andere informatie (o.a. afvalverwerker, drinkwatermaatschappij, ...).

De belangrijkste knelpunten van de bedrijven hebben dan ook geen betrekking (meer) op deze aspecten van het IMJV met uitzondering van de vermelde datatechnische punten.

De belangrijkste knelpunten vanuit de kant van de bedrijven zijn hieronder opgelijst. Een overzicht dat de link vormt van de knelpunten zoals gedetailleerd besproken in vorig hoofdstuk en de samengevatte knelpunten zoals hieronder opgelijst, wordt gegeven in Tabel 3.

Tabel 3: Overzicht ordening knelpunten

			Meermaals aanleveren van (bijna) dezelfde gegevens	Ontbreken van feedback	Analoge aanlevering	Onvoldoende gegevens beschikbaar	Onduidelijkheid over wat moet aangeleverd worden	Gebruiksvriendelijkheid	Oneigenlijk gebruik en/of onjuiste interpretatie van gegevens	Onvoldoende uitwisseling van gegevens	Onvoldoende kwaliteit van aangeleverde data	
Bedrijven	Procedure	Dezelfde gegevens moeten meermaals ingediend worden	x									
		Informatie moet soms analoog ingediend worden			x							
		Omvangrijke bijlagen			x							
		Milieu-informatie wordt opgevraagd dat reeds gerapporteerd werd	x									
	Inhoud	Juiste meetgegevens niet beschikbaar				x						
		Externe milieucoördinator krijgt geen inzage in juiste gegevens				x						
		Publicatie van gegevens op website (vb. enkel schepstaal --> bedrijven willen ook genuanceerd beeld door mengstalen)							x			
		Verscheidend behandelen van milieuvergunningdossiers in verschillende provincies (< provinciaal beleid)							x			
		Procedure voor het melden van calamiteiten niet duidelijk						x				
	Informatie en communicatie	niet duidelijk waarom bepaalde informatie wordt gevraagd						x				
		feedback van overheidsdiensten			x							
	Gebruiksvriendelijkheid	knelpunten m.b.t. het vooraf invullen van delen van invulformulier IMJV							x			
		knelpunten m.b.t. het opladen gegevens IMJV							x			
		Beperkt venster van indiening IMJV (beschikbaarheid indienformulier)							x			
	datechnisch	knelpunten bij het gebruik van verschillende webbrowsers							x			
		moeilijkheden digitaal ondertekenen							x			
moeilijkheden bij verschillende instellingen (formats)								x				
Overheid	Procedure	niet tijdig aanleveren									x	
		ontbreken van duidelijk wettelijk kader (vb. Richtlijn industriële emissies)									x	
		uitwisseling gegevens tussen overheden	x									
		overleg met andere gewesten	x									
	Inhoud	onvolledig en niet-coherent dossier										x
		Onvoldoende middelen voor kwaliteitscontrole										x
	Informatie en communicatie	opvragen bijkomende informatie								x	x	
		nood aan een duidelijke bedrijvendatabank	x							x		
		feedback van andere overheidsdiensten	x							x		
	Gebruiksvriendelijk	onderling verbinden van databanken							x		x	
identificatiegegevens van bedrijven								x		x		

Samenvatting knelpunten:

- Het **meermaals moeten aanleveren van (bijna) dezelfde informatie**;

Het gaat veelal om gegevens die in het IMJV worden aangeleverd, maar die daarnaast ook in andere aangiften, enzovoort moeten worden aangeleverd (CO₂-uitstoot, debiet en vuilvrachten afvalwater voor de heffingenaangifte, ...). Zoals vermeld door de betrokken overheidsdiensten is de doelstelling van de gegevensverzameling vaak verschillend en is wat gevraagd wordt daarvan afhankelijk (en wettelijk vastgelegd).

Dit neemt niet weg dat bedrijven dit ervaren als 'dubbel werk'. Het nagaan van mogelijkheden om de aanleveringen op elkaar af te stemmen (eenheden) en / of op

dezelfde wijze te laten aanleveren (vb. integratie in IMJV) kan ervoor zorgen dat deze perceptie niet meer bestaat.

Meermaals aanleveren van dezelfde gegevens wordt door de bedrijven eveneens als knelpunt ervaren in bijvoorbeeld milieuvergunningendossiers, waarbij – in bijlage – informatie moet worden geleverd die reeds binnen de (Vlaamse)overheid beschikbaar is. Het gaat dan om informatie die analoog in x exemplaren moet worden aangeleverd. Vaak zijn het omvangrijke documenten (studieresultaten als: MER, oriënterend bodemonderzoek, ...).

Onvoldoende uitwisseling van gegevens tussen overheden vormen de oorzaak van dit knelpunt. Ook overheden zelf ervaren dit als een knelpunt.

- Het **ontbreken van feedback** over het aanleveren van gegevens: inhoudelijk, stand van zaken en voortgang van bepaalde dossiers, enzovoort;

Dit knelpunt is het opvallendst in de hele bevraging van de bedrijven. En ook al is er reeds een bepaalde vorm van feedback vanuit bepaalde overheden naar de bedrijven naar aanleiding van de aangeleverde informatie, toch wordt dit als knelpunt door het merendeel van de bedrijven aangegeven. Het kan misschien op grotere schaal, systematischer, verdergaand, enzovoort georganiseerd worden.

- **Analoge aanlevering** van bepaalde gegevens;

Bedrijven ondervinden knelpunten met milieudata die nog analoog moeten worden aangeleverd. De heffingenaangifte moet zo bijvoorbeeld analoog worden ingediend, als ook de milieuvergunningdossiers.

Voor beide datastromen wordt momenteel bekeken of dit gedigitaliseerd kan worden (voor heffingen: opname in IMJV, voor milieuvergunningen: digitalisering in het kader van de omgevingsvergunningendatabank).

Bedrijven beschouwen dit voornamelijk als knelpunt wanneer het omvangrijke dossiers zijn (incl. bijlagen – vb. milieuvergunningendossiers). Het doel van de analoge aanlevering in x exemplaren is duidelijk (openbaar onderzoek), toch kan nagegaan worden welke efficiëntiewinsten hierin te boeken zijn.

- **Onvoldoende gegevens beschikbaar;**

Bedrijven geven aan dat onvoldoende gegevens beschikbaar zijn. Dit kan zijn omdat het volgen van de juiste meetmethoden moeilijk is (vb. stilleggen van productie noodzakelijk), omdat de externe milieuoördinator geen inzicht krijgt in de (vertrouwelijke) gegevens van het bedrijf, omdat de meetmethodes nog niet op punt staan of onvoldoende betrouwbaar zijn (vb. Aox), enzovoort.

- **Onduidelijkheid over wat gevraagd wordt en waarom het gevraagd wordt;**

In het IMJV wordt via een handleiding reeds aangegeven wat geleverd moet worden, en wat de doelstelling ervan is. Daarnaast wordt door de afdeling lucht van VMM ook aan alle bedrijven die het IMJV invullen jaarlijks het rapport 'Lozingen in de lucht' gestuurd. Hierin staat ook aangegeven wat beleidsmatig met de cijfers wordt gedaan. Hieruit kunnen de bedrijven ook te weten komen waarvoor de aangeleverde gegevens dienen.

Een vergelijking wordt gemaakt met Wallonië waar minder gegevens moeten worden aangeleverd; in het open veld van de enquête wordt ook aangegeven dat een 'minimale set van gegevens' zou moeten worden gehanteerd voor data-aanlevering om te voldoen aan de verplichtingen. Communicatie naar de bedrijven

dat voor een goede beleidsvoorbereiding en –evaluatie meer gedetailleerde gegevens nodig zijn dan wat wettelijk gerapporteerd moet worden naar Europa is noodzakelijk om goodwill hierrond te creëren.

Ook rond de procedure van melden van calamiteiten is bij sommige bedrijven nog onduidelijkheid: wanneer, hoe, wat, enzovoort.

Veel van de door de bedrijven gevraagde informatie is beschikbaar (in handleidingen, in help-functies, via de helpdesk, enzovoort). Toch blijft dit als knelpunt belangrijk voor de bedrijven. Communicatie rond wat en waarom milieudata-aanleveren is dus belangrijk.

– **Gebruiksvriendelijkheid;**

De gebruiksvriendelijkheid wordt als knelpunt aangegeven. Een aantal zaken zijn databanktechnisch en zijn reeds opgelost of worden momenteel opgelost.

Onderliggende knelpunten zijn:

- Onvoldoende vooraf invullen van delen van het invulformulier;
- Moeilijkheden bij het opladen van gegevens;
- Venster van indiening IMJV (1 feb. – 15 maart);
- Knelpunten ondervonden bij het gebruik van bepaalde webbrowsers;
- Moeilijkheden ondervonden bij digitaal ondertekenen;
- Moeilijkheden rond format-instellingen.

Vanuit de kant van de overheid komen hier nog volgende knelpunten bij:

- Onvoldoende onderling verbonden zijn van databanken;
- Identificatiegegevens bedrijven.

Het komt er vaak op neer dat bedrijven goed op de hoogte moeten zijn van hoe de milieudata moeten worden aangeleverd: in welke format, enzovoort. Het komt hier dus opnieuw neer op duidelijke informatie geven aan de bedrijven.

Het moeten werken met verschillende wijzen van data-aanlevering is zeker deel van de oorzaak van de knelpunten rond gebruiksvriendelijkheid: de verschillende aangiften, rapporteringen, enzovoort hebben elk hun eigen eisen. Dit op elkaar afstemmen, kan al een eerste stap zijn in de goede richting.

– **Oneigenlijk gebruik en/of onjuiste interpretatie van gegevens aangeleverd aan de overheid.**

Tot slot vermeldden enkele bedrijven dat gegevens die doorgegeven werden aan de overheid verkeerdelijk worden geïnterpreteerd en gebruikt. Voor dit knelpunt moet nagegaan worden hoe frequent dit voorkomt, en wat de redenen zijn voor het verkeerd gebruik en verkeerde interpretatie.

Onder dit samenvattend knelpunt nemen we ook knelpunten die door de bedrijven werden aangegeven als 'het verschillend behandelen van milieuvergunningaanvragen in verschillende provincies' (< eigen beleid van de provincie) en het beeld dat van bedrijven op websites wordt gepubliceerd (bedrijven verkiezen vb. dat ook resultaten van analyses van mengstalen worden gepubliceerd i.p.v. enkel resultaten van analyses van schepstalen). Bezoekers aan de website kunnen deze gegevens verkeerdelijk interpreteren.

Ook vanuit de overheid werden een aantal knelpunten opgesteld die niet onbelangrijk zijn en meegenomen worden in dit overzicht. Het betreft:

- **Onvolledige en niet-coherente dossiers;**

Het betreft onder andere de milieuvergunningaanvraagdossiers, maar ook aangifte-dossiers voor heffingen, enzovoort. Indien de dossiers niet volledig zijn of niet-coherente gegevens bevat, moet navraag gedaan worden bij de bedrijven.

- **Uitwisseling van gegevens tussen de verschillende overheidsdiensten;**

Ook al zijn er reeds goede samenwerkingsverbanden (en protocols, meestal informeel), toch wordt dit nog als knelpunt ervaren. Dit knelpunt sluit zeer sterk aan bij het eerste samenvattende knelpunt dat genoteerd werd vanuit het standpunt van de bedrijven, daar onvoldoende uitwisseling van gegevens tussen de verschillende overheidsdiensten leidt tot het meermaals moeten aanleveren van dezelfde gegevens.

4. LONGLIST VERBETER-MOGELIJKHEDEN

Vanuit de analyse van knelpunten lijsten we in dit hoofdstuk een aantal oplossingsrichtingen op. Tijdens een workshop die plaatsgevonden heeft op 30 juni 2014 en waarop zowel vertegenwoordigers van de industrie (sectoren voeding en chemie alsook externe milieucoördinatoren) als van de overheid aanwezig waren, werden deze verbetermogelijkheden voorgelegd, en werd een prioriteit aangebracht ngl. de urgentie van de verbetermogelijkheden.

We onderscheiden in de twee volgende paragrafen verbetervoorstellen voor de knelpunten die worden ervaren door de bedrijven en verbetervoorstellen voor de knelpunten die worden ervaren door de overheidsdiensten.

4.1 Overzicht verbetervoorstellen voor knelpunten ervaren door de bedrijven

In Tabel 4 geven we voor de belangrijkste knelpunten zoals weergegeven in Hoofdstuk 3 een aantal verbetermogelijkheden weer. Steeds geven we, voor zover bekend, ook reeds initiatieven weer die momenteel genomen worden en het knelpunt mee oplossen.

De verbetermogelijkheden kunnen / moeten in sommige gevallen samen worden geïmplementeerd om de knelpunten op te lossen of betreffen opeenvolgende stappen.

Tabel 4: Aanzet tot longlist verbetermogelijkheden voor de belangrijkste knelpunten die door de bedrijven worden ervaren m.b.t. het aanleveren van milieudata

<i>Knelpunt</i>	<i>Lopende initiatieven</i>	<i>Mogelijke verbeterpistes</i>
Meermaals aanleveren van dezelfde gegevens	Technische studie afdeling Milieu-inspectie: in hoeverre zitten de gegevens die gevraagd worden reeds in IMJV,	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek mogelijkheden op elkaar afstemmen van datastromen die voor bedrijven als 'dubbel' worden ervaren (oa. CO₂, vuilvrachten afvalwater, ...) – binnen de Vlaamse overheidsdiensten alsook met andere overheden (vb. federale overheid – in geval van afvalgegevens) of andere instanties. - Eventueel aanpassen van wetgeving indien afstemming mogelijk is - Communicatie rond doelstellingen van elk van de datastromen en waarom 'net andere' gegevens worden gevraagd invoeren als algemeen principe bij elke bevraging - Integratie van meer datastromen in IMJV zodat verschillende data rond 1 thema ook bij elkaar staan weergegeven
Meeleveren van documenten die bij de overheid beschikbaar zijn	<p>Kadastrale plannen bij milieuvergunning: zou niet meer moeten bij omgevingsvergunning?</p> <p>Huidige milieuvergunningen meesturen met nieuwe vergunningsaanvraag: enkel nummer van vergunning moet nog meegestuurd worden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verwijzen naar documenten bij de betrokken overheidsdiensten. - Databank van (achtergrond)studies met identificatienummers & linken zodat ze snel worden teruggevonden - Integreren van deze databank in een centraal, integraal dataloket bedrijven / overheid.
Ontbreken van feedback	<p>Zie paragraaf 2.4.</p> <p>Digitale omgevingsvergunningenloket, -platform en databank: stand van zaken dossier kan door bedrijf worden opgevolgd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Procedure 'goede praktijk' over het geven van feedback over de aangeleverde data (volledigheid, correctheid, dossieropvolging, timing, enzovoort) - Vertaling van deze algemene procedure naar elke specifieke datastroom - Bezoek van de bedrijven met bepaalde frequentie (vb. 5-jaarlijks)
Analoge aanlevering (in meerdere exemplaren)	<p>Digitaal omgevingssysteem (loket, platform en databank) in kader van omgevingsvergunning</p> <p>Integratie heffingen afvalwater (en deels grondwater) in IMJV</p> <p>Verpakkingen: terugnamemodaliteiten digitaal vanaf 2014, evaluatie vanaf 2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zie hiernaast. Verdere digitalisering (digitaal omgevingssysteem). Voor omgevingsvergunningenloket, -platform, en -databank zal een uniek inrichtingsnummer in het leven moeten worden geroepen, dat waar mogelijk o.a. gekoppeld zal worden aan KBO en CCB. - Aanpassing van de wetgeving zodat digitale aanlevering mogelijk is - Onderzoek naar wat veranderd moet worden om dit mogelijk te maken (vb. bij openbaar onderzoek, GIS om plannen te bekijken, ...)
Onvoldoende gegevens beschikbaar	-	<p><i>Oplissing voornamelijk te zoeken bij bedrijven zelf – ev. in overleg met overheid nagaan welke meetmethodes gebruikt dienen te worden, hoe gevraagde methodes afgestemd kunnen worden op bedrijfspraktijk</i></p>

<p>Onduidelijkheid wat moet aangeleverd worden en waarom</p>	<p>Alle bedrijven die IMJV hebben ingevuld (deel lucht) krijgen rapport 'Lozingen naar de lucht' toegestuurd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Evalueren huidige instructies m.b.t. de data-aanlevering – aanduiden van concrete onduidelijkheden door bedrijven - Bestaande handleidingen / helpfuncties aanpassen - Centrale website opmaken met informatie, formulieren en linken naar de loketten - Verduidelijking automatisch tonen (vb. bij scrollen met muis over item dat ingevuld moet worden – bij digitale indiening) - Duidelijke informatie in nieuwsbrieven (vb. IMJV) – over doelstellingen, over wat met de informatie werd gedaan (de resultaten) met linken naar rapporten, enzovoort. - Centraal contactnummer voor informatieve vragen – vb. in indienperiode IMJV
<p>Knelpunten m.b.t. gebruiksvriendelijkheid</p>	<p>Upload vanuit xls of xml gemakkelijker</p> <p>Vooraf invullen van delen van IMJV</p> <p>Automatische berekeningen waar mogelijk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uniek bedrijfslogin voor bedrijven, geldig voor alle loketten en datastromen (digitaal & analoog). Link met algemene gegevens (vb. NACE, ...) - Oplossing voor datatechnische knelpunten (zie paragraaf 2.2.1) - Digitalisering analoge datastromen (zie hierboven) - Centraal loket voor alle datastromen, te beginnen met aangifte heffingen VMM in IMJV - Jaar op voorhand reeds aangeven voor vb. afval welke bedrijven IMJV voor afval zullen moeten invullen (steekproef) - Maximaal voorinvullen van de formulieren (oa. voor bedrijfsafvalstoffen – Val-i-pac) - Mogelijkheid bieden met verschillende (versies) van internetbrowsers te werken
<p>Oneigenlijk gebruik en/of onjuiste interpretatie van gegevens</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Feedback naar ondernemingen wanneer gegevens gebruikt worden - Publiceren van genuanceerd beeld van meetgegevens (vb. niet enkel schepstalen, maar ook mengstalen) - Informatie / communicatie naar bedrijven i.v.m. 'waarom' van bepalingen in milieuvergunningen (verwijzen naar provinciaal beleid)

Een aantal thema's komen terug in deze longlist van aanbevelingen: communicatie, sensibilisatie en feedback en het oprichten van één centraal loket. Hier gaan we in onderstaande paragrafen nog even dieper op in.

Communicatie, sensibilisatie en feedback

Vanuit de gesprekken met de overheidsdiensten blijkt dat er reeds heel wat mogelijkheden bestaan om te weten wat moet worden ingegeven en wat het doel is van de data-aanlevering. Toch wordt dit nog als belangrijk knelpunt aangegeven. Acties op verschillende niveaus kunnen genomen worden om dit knelpunt weg te werken door standaard te vermelden welke data voor welke finaliteit aangewend worden.

Sommige knelpunten bestaan omdat het voor bedrijven 'lijkt' dat vb. milieugegevens meerdere malen moeten worden aangeleverd (perceptie). Vanuit overheidskant is er geen dubbele aanlevering omdat andere parameters nodig zijn voor de specifieke doelstellingen van de overheidsdiensten met de aangeleverde gegevens (die bovendien wettelijk zijn vastgelegd). Communicatie hierrond kan reeds een deel van het knelpunt oplossen.

Ook feedback blijkt voor de bedrijven zeer belangrijk te zijn. We onderscheiden verschillende niveaus:

- Feedback over de aanlevering van de gegevens: Zijn de gegevens aangekomen? Zijn ze volledig? Zijn de aangeleverde gegevens correct? Enzovoort.
- Feedback over dossierbehandeling: Wat is de stand van zaken / voortgang van het dossier? Wanneer wordt een beslissing verwacht? Enzovoort.
- Feedback over wat met de gegevens werd gedaan: Resultaten, berekeningen, rapportage naar hogere overheden (Europa, ...), enzovoort.
- Feedback²⁹ naar bedrijven over evoluties, benchmark t.o.v. sector of subsector, enzovoort. Vooraleer dit mogelijk is, is nog veel denkwerk nodig (vb. eenheid van uitdrukken van de cijfers, benchmark vergelijkingspunt, ...). De wensen naar deze feedback zijn met andere woorden actiepunten voor de eerder langere termijn.

Digitalisering van de data-aanlevering

De data-aanlevering moet meegaan met het digitale tijdperk waarin we leven. Verschillende stappen worden reeds ondernomen om de data-aanlevering die nu nog analoog gebeurt te digitaliseren (o.a. heffingenaangiftes VMM, milieuvergunningendossier, ...). Verdere digitalisering wil echter ook zeggen het verder integreren van datastromen naar één loket. Verschillende concepten kunnen worden uitgewerkt:

- Uitwerken van een 'wegwijzer'-website³⁰, waar m.b.v. linken als het ware de weg gewezen wordt naar de verschillende afzonderlijke digitale loketten. Elke dienst beheert de eigen gegevens, data-uitwisseling tussen de overheden gebeurt op vraag of door toegang te verschaffen (vb. enkel lezen) aan de andere overheidsdiensten.
- Opmaak centrale databank die centraal beheerd wordt. De centrale databank kan gelinkt worden aan de databanken bij de verschillende overheidsdiensten om de

²⁹ Feedback zou vanuit de overheid of vanuit de federatie kunnen gebeuren. Als de overheid de gegevens doorgeeft aan de federaties, kunnen de federaties ermee aan de slag gaan en 'sectorrapporten' opmaken.

³⁰ Cfr. Uniek ondernemersloket dat alle vormen van subsidies en dienstverlening aan ondernemers van de verschillende agentschappen en departementen groepeerd.

door de bedrijven ingevoerde gegevens te 'vertalen' naar de databank van de overheidsdienst. Een centrale databank wordt opgemaakt waarin alle milieugegevens worden samengebracht. Alle partijen kunnen informatie die voor hen belangrijk kan zijn opvragen. Nadeel is dat één partij verantwoordelijk moet worden gesteld voor het beheer van deze databank.

- Opmaak centraal platform om data in te brengen in gedecentraliseerde databanken. Voor de bedrijven is er slechts één loket. Hierachter zitten de verschillende databanken die beheerd worden door de overheidsdiensten. Voordeel is dat het een uniek loket is voor de bedrijven. Betrokken overheidsdiensten kunnen lezen in de databanken via specifieke webapplicaties.

Belangrijk hierbij is dat niet alleen milieudatabanken met elkaar gelinkt worden, maar dat ze ook gelinkt worden met algemene bedrijvendatabanken (KBO, RSZ, Belfirst, ...). Een juiste classificatie van de bedrijven is essentieel om 100 % koppeling te kunnen doen. De link kan gemaakt worden via het ondernemingsnummer en de vestigingsnummers. Daar niet alle activiteiten hierdoor geïdentificeerd kunnen worden, is meer nodig (vb. inrichtingsnummer vanuit omgevingsvergunning). In de actieplannen die in Hoofdstuk 5 beschreven staan, komt dit punt ook ter sprake.

Van de digitalisering van datastromen wordt veel heil verwacht. Dit zal o.m. de kwaliteit, de duidelijkheid, de uitwisselbaarheid e.d. van de gegevens verbeteren. Daarentegen zal de digitalisering echter nog meer, nog specifiekere, en nog concretere gegevens van bedrijven vragen in tegenstelling tot eerder "vrijblijvende" informatie, zodat knelpunten inzake het waarom en het gebruik van gegevens misschien crucialer kunnen worden.

In alle gevallen moet goed gedefinieerd worden welke partij toegang heeft tot welke gegevens en wat ermee gedaan kan worden (vb. enkel lezen, extraheren om bewerkingen uit te voeren, zelf wijzigingen doorvoeren, enzovoort).

Het centraal loket kan zowel voor de bedrijven als voor de overheidsdiensten beschikbaar zijn. Maar bepaalde gegevens kunnen ook ter beschikking gesteld worden voor niet-overheidsinstanties (federaties, ...). In dit laatste geval moet echter rekening gehouden met de wet op de privacy (Wetboek op Inkomstenbelasting – Artikel 377). Die stelt dat geen individuele gegevens opgevraagd kunnen worden. Consensus moet bereikt worden over de frequentie en de gewenste data die de federaties en andere partijen ter beschikking willen krijgen. Of overeenkomsten moeten worden getekend met de bedrijven om gegevens door te geven aan bepaalde partijen (vb. eigen federatie) zodat deze laatsten geen dubbele bevraging op moeten zetten. Een andere oplossing (misschien eenvoudiger) is dat de federaties de (desnoods geconsolideerde) informatie kunnen opvragen.

4.2 Overzicht verbetervoorstellen voor knelpunten ervaren door de overheid

De belangrijkste knelpunten bij de verschillende overheidsdiensten hadden betrekking op de kwaliteit van de aangeleverde informatie en op de data-uitwisseling tussen de overheidsdiensten. Een aanzet voor verbetermogelijkheden wordt weergegeven in Tabel 5.

Tabel 5: Aanzet tot longlist verbetermogelijkheden voor de belangrijkste knelpunten die door de betrokken overheidsdiensten worden ervaren m.b.t. het aanleveren van milieudata³¹

Knelpunt	Lopende initiatieven	Mogelijke verbeterpistes
Onvoldoende kwaliteit van aangeleverde data (vb. bij milieuvergunningendossiers)		<ul style="list-style-type: none"> - Strengere controle op ontvankelijkheid van dossiers - Sanctioneren en meer dossiers ongunstig verklaren - Digitaliseren van de aanvragen om automatisch te detecteren wanneer abnormale milieugegevens worden doorgegeven - Controle op metingen vanuit bedrijven - Erkenning indiener dossier (indien door externen gedaan) - Persoonlijke besprekingen met bedrijven (vb. 5-jaarlijks)
Onvoldoende (systematische) data-uitwisseling tussen betrokken overheidsdiensten	Informeel afspraken tussen bepaalde diensten voor uitwisseling van gegevens	<ul style="list-style-type: none"> - Uitwerken van procedures voor de uitwisseling van gegevens tussen betrokken overheidsdiensten (formalisering) - Centraal dataloket (zie hierboven) waarin de betrokken overheidsdiensten milieugegevens van bedrijven kunnen opzoeken

³¹ Federaties staan niet achter elk van de voorstellen die in de tabel worden gedaan.

5. ACTIEPLANNEN

Op basis van de resultaten van de workshop van 30 juni 2014 met vertegenwoordigers uit de bedrijfswereld en de betrokken overheidsdiensten, werden twee verbetermogelijkheden geselecteerd. Deze twee verbetermogelijkheden zijn, volgens de aanwezigen op de workshop het meest prioritair om opgenomen te worden.

De keuze werd gemaakt te focussen op twee verbetermogelijkheden, zodat de inspanningen die gedaan zullen worden en de middelen die vrijgemaakt zouden moeten worden sterk gefocust worden, en niet versnipperd worden onder een groot aantal oplossingsmogelijkheden.

Het betreft volgende twee verbetermogelijkheden:

- Oprichten van een centraal dataplatform;
- Evaluatie van nut en noodzaak van het aanleveren van milieudata aan de overheid.

Alvorens in detail deze actieplannen toe te lichten, bespreken we in onderstaande paragraaf eerst enkele verbetermogelijkheden die weinig middelen vragen en/of snel uitgevoerd kunnen worden, maar toch bepaalde knelpunten verhelpen (quick wins).

5.1 Quick wins

Naast de 2 geselecteerde verbetermogelijkheden die in onderstaande paragrafen zullen worden behandeld, willen we een aantal acties opsommen die op korte termijn zouden kunnen worden ondernomen en die geen of weinig extra middelen vereisen. Het betreft:

- Het oplossen van een aantal datatechnische knelpunten;
- Het sensibiliseren / informeren van de bedrijven rond:
 - Bestaande oplossingen voor datatechnische knelpunten;
 - Bepaalde wijzigingen in procedures of data-aanleveringsmogelijkheden;
 - Het belang van goede data-aanlevering en het waarom ervan.

5.1.1 Oplossing voor data-technische knelpunten

Een aantal knelpunten die door de bedrijven werden aangegeven, zijn eerder data-technisch van aard. Een overzicht van de knelpunten, evenals de reactie erop vanuit ACD, werd gegeven in paragraaf 2.2.1.

Belangrijkste acties die hieruit voortkomen zijn de volgende:

- Oplossing voor knelpunt rond pdf'en van het ingevulde IMJV (vele (bijna) lege pagina's maken van het afgedrukte verslag een lijvig document).
 - Actie bedrijven / sectoren: voorbeeld van pdf van verslag doorsturen naar ACD;
 - Actie ACD: oorzaak van het probleem identificeren en oplossing uitwerken.
- Oplossing voor knelpunt rond negatieve cijfers voor energie in IMJV.
 - Actie bedrijven / sectoren: probleem aankaarten bij bevoegde inhoudelijke afdeling (Thomas Velghe van dienst Klimaat binnen het departement LNE);

- Actie dienst klimaat binnen het departement LNE: functionele wijziging doorgeven aan ACD;
 - Actie ACD: aanpassingen doorvoeren in IMJV.
- Oplossing voor knelpunt rond gebruik van punten of komma's om decimalen weer te geven.
- Actie overheid: overleg tussen de verschillende ICT-afdelingen om afspraken op elkaar af te stemmen;
 - Actie ACD: ter sprake brengen van dit item op Vlaams niveau (CORVE) om hier op niveau Vlaanderen afspraken rond te maken.

5.1.2 Sensibiliseren / informeren van de bedrijven

Zoals duidelijk blijkt uit de beschrijving van de knelpunten (Hoofdstuk 2), is er heel wat nood aan (extra) informatie naar bedrijven toe rond de aanlevering van milieudata. Heel wat informatie rond de (soms zogenaamde) knelpunten is aanwezig, maar de bedrijven vinden de informatie niet, en ondervinden dan knelpunten daar waar er eigenlijk geen hoeven te zijn.

Dit kan opgelost worden door gerichte sensibiliseringsacties naar de bedrijven toe. De informatie wordt best opgezet door de betrokken overheden, maar verspreid via de federaties naar de bedrijven.

- Oplossing voor knelpunt 'bedrijven zijn onvoldoende op de hoogte van wijzigingen / bestaande oplossingen voor knelpunten die ze ondervinden'
 - Actie entiteiten binnen beleidsdomein LNE³²: informatie wordt samengebracht in een nieuwsbrief / brochure / op een website / ...
 - Actie sectorfederaties: de informatie wordt verspreid naar de bedrijven via mailings, bespreking op milieuvergaderingen,
- Oplossing voor knelpunt 'bedrijven zijn onvoldoende op de hoogte van het waarom van de data-aanlevering' (o.a. rond afvalgegevens, gedetailleerde luchtemissiegegevens, verschillende meetmethoden afvalwatermetingen (IMJV vs. eigen meetcampagne VMM), metingen milieu-inspectie vs. IMJV-gegevens, ...) – zie paragraaf 2.2.1
 - Actie entiteiten binnen beleidsdomein LNE: Voor elke datastroom wordt het waarom van de data-aanlevering kort en overzichtelijk in kaart gebracht en verwoord.
 - Actie ACD: Aanbrengen van de informatie over het waarom van de data-aanlevering in de digitale tools voor data-aanlevering (vb. IMJV) – vb. via *tooltip*³³.

³² Afhankelijk van waarover de onduidelijkheden gaan, zijn bij deze acties ACD betrokken, dan wel inhoudelijke entiteiten binnen LNE die bezig zijn met de gegevensverzameling.

³³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tooltip>

- Oplossing voor knelpunt 'bedrijven zijn onvoldoende op de hoogte hoe calamiteiten moeten worden gemeld'
 - Actie sectorfederatie: verwijzen naar formulier in bijlage van VLAREM II dat gebruikt kan worden bij het melden van calamiteiten + ev. informatiesessie hieromtrent naar de bedrijven toe.

Tabel 6 geeft een overzicht van verwijzingen die gedaan moeten worden rond data-technische knelpunten en oplossingen die hiervoor reeds werden aangereikt.

Tabel 6: Data-technische knelpunten waarvoor reeds een oplossing bestaat, maar waarrond meer communicatie naar de bedrijven moet gebeuren

Knelpunt	Informatie die verstrekt dient te worden aan de bedrijven
Bepaalde rapportage (vb. CO ₂ -emissierapport) werkt alleen op de oudere browser versies	Verwijzen naar website http://imjv.milieuinfo.be/ . Onderaan de webpagina staat aangegeven hoe je de nieuwe Internet Explorer 10 kan laten gedragen zoals de Internet Explorer 9.
Moeilijkheden bij digitaal ondertekenen (door buitenlandse CEO)	Bedrijven bewust maken van de stappen die moeten ondernomen worden hierrond: vooral organisatorisch (ervoor zorgen dat de CEO aanwezig is op moment van indienen / dat het VO token van de Vlaamse overheid wordt aangevraagd / ...). Voor aanvraag van het VO token: contactpersoon = Kris Sven.
Format probleem wanneer tekst, cijfers moeten zijn. De excel die je op voorhand klaarmaakt moet perfect overeenkomen met de cellen in het IMJV, dan zijn er geen problemen	Verwijzen naar het bestandsprotocol dat aangeeft hoe excel bestanden opgemaakt moeten worden voor een vlotte upload van de gegevens.
Bij IMJV gegevens m.b.t. lucht dienen deze per emissiepunt ingegeven te worden in het formulier. Echter blijkt het niet evident te zijn om een emissiepunt te veranderen	Verwijzen naar het onderdeel 'veel gestelde vragen' op de website van IMJV: https://imjv.milieuinfo.be/helpdesk-en-veelgestelde-vragen/veelgestelde-vragen waarin een onderdeel opgenomen is rond vragen m.b.t. luchtemissie en de helpteksten rond luchtemissies (https://imjv.milieuinfo.be/helpdesk-en-veelgestelde-vragen/helpteksten-eloket/ii-luchtemissie). In deze laatste teksten is een onderdeel opgenomen rond de emissiepunten. Indien in dit onderdeel van de website geen antwoord wordt gevonden op de specifieke vraag, kan steeds naar de helpdesk gebeld worden via het nummer 1700.
Knelpunt m.b.t. doorgeven van leidingwaterverbruik. Enkele bedrijven gaven aan dat de overheid hierbij vraagt om facturen "per kalenderjaar" mee te sturen. De facturen die de bedrijven zelf ontvangen hebben van de watermaatschappij zijn echter niet juist toe te wijzen aan een kalenderjaar waardoor de waterbalans niet kan kloppen.	Informereren van bedrijven omtrent de gewijzigde procedure: een verwijzing in de aangifte naar de identificatiegegevens van de leidingwatergebruiker is nu voldoende en de facturen zelf moeten niet worden meegestuurd. Wanneer het om een analysedossier gaat, mag de aangifte gebeuren op basis van de geleverde hoeveelheden leidingwater zodat de waterbalans sluitend kan gemaakt worden.
Wijzigingen in schema's (vb. xml structuur voor luchtemissies) worden vooraf niet voldoende gecommuniceerd (in het beste geval enkel via de website vanaf 1 februari) wat het voor bedrijven moeilijk maakt proactief aanpassingen door te voeren	Reeds op moment dat tot de wijziging wordt besloten de bedrijven informeren – ev. via de sectorfederaties, of via nieuwsbrief IMJV, of ... – dat deze wijziging eraan komt.
Nà de initiële login en het definiëren van alle gebruikers, moet de default user verwijderd worden. Dit zou nergens gedocumenteerd staan; de	Informereren van de bedrijven omtrent de geplande wijziging voor dit knelpunt vanaf 2015 – ev. de sectorfederaties, of via nieuwsbrief IMJV, en via helpdesk

sector heeft dit zelf ondervonden. Een handleiding waarin zulke zaken staan opgenomen, kan bedrijven helpen problemen te voorkomen.	– onderdeel veel gestelde vragen, ...
---	---------------------------------------

Een aantal van de in paragraaf 2.2.1 aangegeven knelpunten, betreffen zaken die niet gewijzigd zullen worden omdat ze een specifieke reden hebben. Ook hierover is communicatie naar de bedrijven nodig; anders zullen deze knelpunten steeds opnieuw de kop opsteken. Tabel 7 geeft hiervan een overzicht.

Tabel 7: Knelpunten door bedrijven aangegeven, maar die omwille van specifieke redenen niet zullen worden gewijzigd

<i>Knelpunt</i>	<i>Informatie die verstrekt dient te worden aan de bedrijven</i>
Lege vakken in IMJV steeds opnieuw invullen	Bedrijven informeren dat, indien bedrijfsgegevens gekend zijn en reeds vooraf ingevuld, de resterende lege vakken in IMJV enkel moeten ingevuld worden indien gegevens gewijzigd zijn. ACD heeft weet van dit knelpunt, en heeft hiervoor een oplossing uitgewerkt voor het IMJV van 2015. De bedrijven zullen dit met andere woorden niet meer als knelpunt ondervinden.
In het IMJV kunnen geen bijlagen opgeladen worden waarin spaties staan in de naam van de bijlage.	Bedrijven informeren over het waarom van bestandsnamen zonder spatie. Informatie moet beschikbaar zijn op het moment dat de bestanden in bijlage worden klaargemaakt en opgeladen in IMJV – tool.
IMJV – Vuilvrachten afvalwater worden op basis van jaarconcentratie/jaardebieten automatisch omgerekend. Bedrijven wensen dit liever op basis van dagdebiet / dagconcentratie te doen en moeten de in het IMJV aanwezige automatische berekening telkens overschrijven. Na het invullen van jaarconcentraties en jaardebieten wordt de jaarvracht automatisch berekend en ingevuld.	Bedrijven informeren over de keuze die ze hebben: nl. ofwel zelf uitrekenen en invullen ofwel automatische laten berekenen. Als <i>tooltip</i> aanbieden in IMJV – tool. Ook aangeven waarom er wordt gekozen voor een automatische berekening, nl. als hulp voor bedrijven.

5.2 Evaluatie van het nut en noodzaak van het aanleveren van milieudata aan de overheid

5.2.1 Situering

In de eerste fase van deze studie werden knelpunten en verbetermogelijkheden geïdentificeerd om het aanleveren van milieudata aan de overheid te optimaliseren (zie Hoofdstukken 2 tot en met 4). Een cruciale vraag die echter nog niet gesteld werd, en pas tijdens de workshop van 30 juni II. aan bod kwam, ging verder dan deze optimalisatie-oefening. Alvorens de huidige systemen te optimaliseren, dient men zich af te vragen of elk van de datastromen effectief nuttig is en of het (nog steeds) noodzakelijk is om de betreffende informatie aan de overheid over te maken. Voorbeelden van datastromen waarvan het nut en de noodzaak in vraag werden gesteld zijn:

- Preventieplan inzake verpakkingsafval. In de beginjaren van deze verplichting konden bedrijven nog talrijke acties nemen om verpakkingsafval te vermijden. Nu enkele preventieplannen werden uitgevoerd is het niet meer evident om nog verdergaande acties te identificeren. Vandaag de dag lijkt deze informatie met andere woorden overbodig; zowel bedrijven als overheid zijn weinig moet de doorgegeven informatie.
- Enquête afvalgegevens van de federale overheid. Deze enquête is niet verplicht. Bedrijven ondervinden deze enquête als zijnde dubbel op met de bevraging uitgevoerd door de OVAM op Vlaams niveau.

Het evalueren van nut en noodzaak van het aanleveren van milieudata aan de overheid heeft een link met een aantal van de eerder in het onderzoek geïdentificeerde knelpunten, zoals:

- Het meermaals moeten indienen van gegevens. Als reden werden de verschillende doeleinden van de informatieverzameling aangehaald. Alvorens procedures te wijzigen, dient de vraag gesteld te worden of alle doeleinden nog altijd (even) relevant zijn.
- Ook de vermelding dat bij sommige rapportage- en registratieverplichtingen milieu-informatie wordt opgevraagd die reeds gerapporteerd werd, houdt hiermee verband. Is het bijvoorbeeld nuttig en noodzakelijk om omvangrijke bijlagen toe te voegen?
- Het tekort aan informatie en communicatie rond milieugegevens die moeten worden aangeleverd, en de vraag waarom informatie gevraagd wordt, kan ook opgevangen worden door deze verbetermogelijkheid. Is de informatie effectief noodzakelijk?

5.2.2 Evaluatie nut en noodzaak als startpunt vooraleer andere verbetermogelijkheden worden geïmplementeerd

Alvorens bepaalde procedures te veranderen, databanken te koppelen, nieuwe richtlijnen te communiceren, bedrijven te sensibiliseren, enzovoort dient het nut en de noodzaak van gegevensstromen in vraag gesteld worden. Deze verbetermogelijkheid beschouwen we dan ook als startpunt naar een meer efficiënte datadoorstroming tussen bedrijven en de overheid.

Vanuit een overkoepelende visievorming moet er een commitment zijn om zich kritisch op te stellen over de bestaande datastromen én de bereidwilligheid om bestaande procedures te veranderen. Deze oefening zal geïntegreerd moeten worden in bestaande procedures zodat het een permanent aandachtspunt blijft. Er zal nagegaan moeten worden welke datastromen eventueel geschrapt kunnen worden of voor welke datastromen de frequentie van registratieverplichtingen verminderd zou kunnen worden.

5.2.3 Hindernissen

Vereenvoudiging van rapportages is geen eenvoudige oefening. Verschillende hindernissen werden geïdentificeerd tijdens de workshop. We sommen ze hierbij op, alsook hoe hiermee zal worden omgegaan:

- *Gebrek aan commitment/ budget*

Al bij aanvang dient er commitment op voldoende hoog niveau te bestaan (vb. beleidsraad). Verder zijn een aantal investeringen noodzakelijk voor dit project,

maar deze betalen zich waarschijnlijk terug doordat de datastromen tussen bedrijven en overheden in de toekomst efficiënter zullen kunnen plaatsvinden.

– *Zeer breed project: evaluatie van alle datastromen*

Het systematisch inventariseren van de datastromen en nut en noodzaak ervan onderzoeken zou een tijdrovende activiteit zijn. Daarom wordt ervoor gekozen om aan te sluiten bij opportuniteiten die zich voordoen: vb. bij nieuwe datastromen, bij wijzigingen van datastromen, evaluatie van datastromen... We stellen met andere woorden voor dat het evalueren van nut en noodzaak van datastromen geïntegreerd wordt in bestaande processen en procedures. Daardoor wordt de tijdsbesteding beperkt gehouden.

– *Bedrijven niet meehebben*

Om bedrijven mee te hebben in dit project dient tijdig met hen overlegd te worden. Dit wordt voorzien op verschillende momenten in het stappenplan.

– *Nood aan coördinatie tussen verschillende overheidsdiensten*

Bij het evalueren van nut en noodzaak is het belangrijk dat dit door de verschillende overheidsdiensten op dezelfde wijze wordt geïnterpreteerd. We hechten in het stappenplan dan ook aandacht aan het werken volgens een vooraf goedgekeurd toetsingskader en voorzien in een kernteam om de werkzaamheden op te volgen en te coördineren.

– *Niet evident om eigen doelstellingen kritisch te evalueren*

Het is belangrijk om data te durven schrappen of de frequentie van registratie te verminderen. Dit is sterk gelinkt aan het duidelijk en overkoepelend mandaat op voldoende hoog niveau. Een evaluatiekader dat door alle betrokkenen aanvaard wordt, kan het kader bieden voor de evaluatie van nut en noodzaak van de datastromen.

– *Informaticatechnisch niet uitvoerbare besluiten*

Er wordt vastgesteld dat wetgeving m.b.t. het rapporteren van datastromen informaticatechnisch niet altijd uitvoerbaar is. Het invoeren van een ICT toets wanneer de wetgeving vastligt maar uitvoering nog niet uitgewerkt is, zou dit kunnen opvangen.

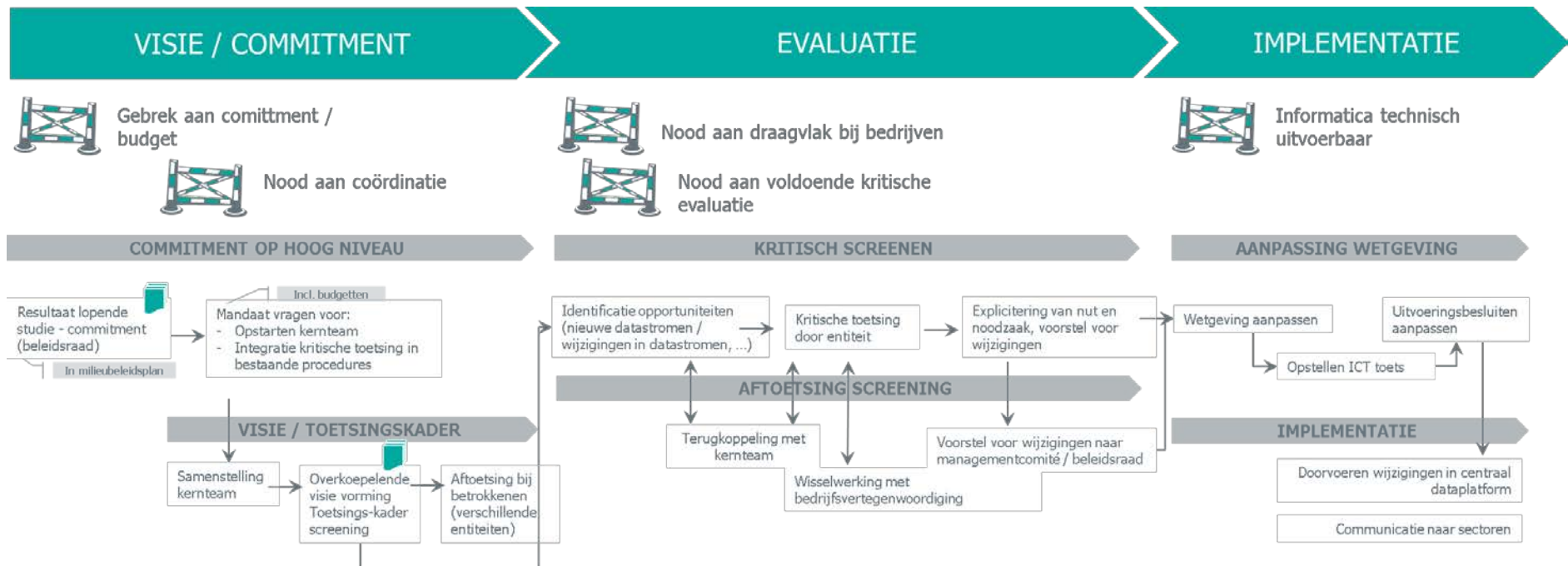
5.2.4 Voorstel tot stappenplan

Het voorstel tot stappenplan wordt schematisch weergegeven in Figuur 9.

We onderscheiden drie stappen in het stappenplan:

1. Visie en commitment op voldoende hoog niveau;
2. Evaluatie nut en noodzaak van de datastromen;
3. Implementatie van de voorgestelde wijzigingen.

De verschillende stappen worden in onderstaande paragrafen meer in detail beschreven.

Figuur 9: Schematische weergave actieplan "Evaluatie nut en noodzaak aanleveren datastromen"

Stap 1: Visie en commitment op voldoende hoog niveau

Doel van deze eerste stap is commitment te verkrijgen op het politieke niveau om de datastromen tussen bedrijven en de overheid kritisch te herbekijken en – indien nodig – wijzigingen door te voeren.

Na het verkrijgen van dit commitment wordt een kernteam samengesteld die dit proces in goede banen moet leiden en verschillende themagroepen om de evaluatie uit te voeren.

Werkwijze

We onderscheiden in deze voorbereidende stap 2 belangrijke resultaten:

1. Het verkrijgen van een mandaat vanuit het politieke niveau om de datastromen kritisch te bekijken en – indien nodig – wijzigingen aan te brengen; en
2. Het ontwikkelen van een visie op de datadoorstroming en van daaruit een toetsingskader dat gebruikt zal worden bij het kritisch evalueren van de bestaande datastromen.

Het *verkrijgen van commitment* voor deze actie moet op voldoende hoog niveau gebeuren, in dit geval de beleidsraad.

Het doelgroepenbeleid en voorliggende onderzoeksopdracht vormen de aanknopingspunten om naar het managementcomité en daarna de beleidsraad te stappen met de vraag voor dergelijk mandaat. De Minister van Leefmilieu & Natuur ondertekende mee de overeenkomsten die opgemaakt zijn geweest in het kader van het doelgroepenprogramma. Daar de vraag gekomen is vanuit dit doelgroepenoverleg, kunnen zulke onderwerpen ook besproken worden op de beleidsraad. Bij aanvang van de onderzoeksopdracht werd reeds afgesproken dat de resultaten van de opdracht tijdens een vergadering van het managementcomité zouden worden besproken. Van hieruit kan dan de vraag gesteld worden om het ook op de agenda van de beleidsraad te brengen.

Het mandaat dat gevraagd wordt betreft

- Het vrijmaken van tijd en middelen voor het opstarten van een *kernteam* om een overkoepelend kader op te maken en het proces van evaluatie van nut en noodzaak van datastromen te stroomlijnen;
- Het vrijmaken van tijd en middelen binnen de verschillende entiteiten om de evaluatie naar nut en noodzaak te integreren in bestaande procedures (evaluatiemomenten, wijziging in datastromen, ...).

Na het verkrijgen van het mandaat vanuit het politieke niveau, wordt deze actie ingeschreven in een algemeen beleidskader (vb. indien relevant, het nieuwe Milieubeleidsplan (MINA-5)).

Eens commitment is verkregen en mensen en middelen worden vrijgemaakt voor het kernteam en binnen de entiteiten, gaat in eerste instantie het kernteam van start met het opstellen van een *visienota*. Het kernteam bestaat uit afgevaardigden van verschillende entiteiten, gecoördineerd door vb. iemand uit de afdeling Milieu-integratie en – subsidiëringen.

In deze visienota moet aan bod komen:

- De visie op het nut en noodzaak van de data-uitwisseling tussen bedrijven en de overheid;
- Toetsingskader voor het kritisch evalueren van de bestaande datastromen.

Dit toetsingskader is belangrijk om ervoor te zorgen dat elke datastroom op een uniforme manier geëvalueerd wordt. Aspecten die in het toetsingskader per type datastroom bijvoorbeeld aan bod moeten komen en in vraag gesteld worden, zijn de frequentie van data-aanlevering, groep van bedrijven die data moeten aanleveren, ...

In het toetsingskader wordt rekening gehouden met de internationale en Europese verplichtingen van data-aanlevering. Daarbij wordt nagegaan op welke mogelijke manieren men aan deze verplichtingen kan voldoen alvorens een voorstel tot data-aanlevering voor te stellen. Synergieën met andere datastromen worden opgespoord.

Resultaat

De visienota (incl. toetsingskader) wordt afgetoetst bij elk van de betrokken entiteiten binnen LNE, ev. ook met bedrijfsvertegenwoordigers (sectorfederaties, VOKA, ...) en dan voorgelegd aan het managementcomité / beleidsraad alvorens de volgende stappen van de actie uit te voeren.

Stap 2: Evaluatie nut en noodzaak van datastromen

Het doel van deze stap is datastromen kritisch te evalueren op nut en noodzaak. De evaluatie gebeurt op basis van het toetsingskader dat in stap 1 wordt opgemaakt. In eerste instantie zullen het datastromen zijn die gewijzigd worden of datastromen die nieuw ontstaan die aan een kritische evaluatie onderworpen worden. In tweede instantie kunnen ook op vraag (vb. van bedrijven) datastromen geëvalueerd worden.

Werkwijze

Belangrijk in deze oefening is dat de kritische evaluatie geïntegreerd wordt in bestaande processen. Bij nieuwe datastromen en / of bij wijzigingen rond data-aanlevering moet doorgaans wetgeving worden aangepast. Alvorens dit gebeurt, moeten bepaalde procedures doorlopen worden (vb. RIA of reguleringssimpactanalyse). De kritische evaluatie moet deel gaan uit maken van deze procedures.

Datastromen die momenteel wijzigingen ondergaan, zijn onder meer:

- Opname van de milieuvergunning in de omgevingsvergunning en digitalisering van de vergunningsaanvraag. Een screening in de geest van de aanbeveling uit dit onderzoek wordt momenteel (najaar 2014) uitgevoerd;
- Data-aanlevering in het kader van heffingen (afvalwater, grondwater): digitalisering van aangifte (opname in IMJV);
- Data-opvraging door afdeling Milieu-inspectie: studie die nagaat in hoeverre de gegevens die aMI nodig heeft reeds uit IMJV te halen zijn;
- Enzovoort.

De evaluatie wordt uitgevoerd binnen de eigen entiteit. De entiteiten zelf zijn het best op de hoogte van de opportuniteiten die zich voordoen: wijzigingen van datastromen, nieuwe datastromen, enzovoort. Bedrijfsvertegenwoordigers (vb. VOKA, VMx, sectorfederaties) kunnen worden betrokken tijdens bepaalde processtappen. Een explicitering van nut en

noodzaak van de betreffende datastroom aan het einde van het traject is onontbeerlijk in dit traject.

Het 'kernteam' moet instaan voor coördinatie en stroomlijning tussen de initiatieven. Ook een controletaak is mogelijk: *Werd de kritische evaluatie daadwerkelijk uitgevoerd? Werd het toetsingskader correct toegepast? Werd de nood en het nut aan de gevraagde gegevens geëxpliciteerd?*

We zien met andere woorden volgende opeenvolgende acties:

- Op de hoogte stellen van een wijziging van datastroom of het ontstaan van nieuwe datastromen (entiteit → kernteam);
- Kritische evaluatie en toetsing doorvoeren (entiteit) – met ev. een consultatie van de vertegenwoordigers van bedrijven(sectoren);
- Op de hoogte stellen van de resultaten van de toetsing (rapport; entiteit → kernteam): expliciteren van nut en noodzaak, voorstel voor eventuele wijzigingen;
- Eventuele terugkoppelingen tussen kernteam en betreffende entiteit;
- Voorleggen van de oefening aan het managementcomité / de beleidsraad, alvorens tot implementatie over te gaan.

Parallel hiermee kan de vraag ontstaan vanuit bedrijven om bepaalde datastromen waarvan het nut of de noodzaak onduidelijk is, kritisch te evalueren. Deze vragen kunnen samenkomen bij het kernteam waarna de vragen worden doorgestuurd naar de betreffende entiteiten en het hierboven geschetste proces kan worden doorlopen.

De evaluatie-oefening kan enerzijds aantonen dat de huidige rapportageverplichtingen nuttig zijn waardoor geen aanpassingen noodzakelijk zijn. Anderzijds wanneer uit de evaluatie blijkt dat bepaalde rapportageverplichtingen niet meer nuttig zijn, zullen wijzigingen worden voorgesteld. Hierbij is het belangrijk dat men durft data te schrappen, procedures te wijzigen of frequenties aan te passen. (vb. afvalsteekproef gebeurt niet meer jaarlijks).

Indien geen wijzigingen worden aangebracht, hoeft stap 3 niet te worden uitgevoerd.

Resultaat

Het resultaat van deze stap voor de behandelde datastromen is een explicitering van nut en noodzaak van de datastroom – gezien in het licht van andere bestaande datastromen. Indien aangetoond wordt dat bepaalde wijzigingen kunnen worden doorgevoerd (ten gunste van administratieve lastenverlaging), wordt het proces gestart om de voorgestelde wijzigingen te implementeren (stap 3).

Stap 3: Implementatie van de voorgestelde wijzigingen

Doel van deze stap is de voorstellen van wijzigingen effectief uit te voeren door in de eerste plaats de wetgeving te veranderen en verder andere noodzakelijke acties te nemen.

Werkwijze

Implementatie van voorgestelde wijzigingen begint met het doorvoeren van aanpassingen in de wetgeving. Alvorens de wetgeving aan te passen, wordt een ICT-toets uitgevoerd. Deze ICT-toets bestaat nog niet, maar kan in overleg tussen de verschillende diensten (ACD, OVAM, VMM, ...) worden opgemaakt. De ICT toets vormt een instrument om na te gaan of

de gewijzigde wetgeving informatica-technisch uitvoerbaar is. Zeker indien de kritische evaluatie is uitgevoerd in het kader van een digitalisering van de datastroom, of een nieuwe digitale datastroom, is deze stap belangrijk.

Volgende stappen worden doorlopen bij implementatie van de wijzigingen:

- Indien wijzigingen van datastromen worden voorgesteld (schrappen van datastromen, verminderen van de frequentie voor bepaalde datastromen, wijziging in aantal parameters of aard van parameters van bepaalde datastromen, enzovoort). Voor elke datastroom dient de specifieke wetgeving in eerste instantie aangepast te worden om de voorgestelde wijzigingen effectief te implementeren. Dit zal uitgewerkt worden door de betrokken overheidsdienst en de gangbare procedure zal moeten worden doorlopen.
- De derde actie betreft de effectieve ICT-toetsing. Elke gewijzigde wettekst dient onderworpen te worden aan de ICT-toetsing alvorens de uitvoeringsbesluiten uitgewerkt worden.
- Na afloop van het doorvoeren van de wijzigingen in de wetgeving, moeten de bedrijven op de hoogte gebracht worden. Indien vb. wijzigingen worden aangebracht in het IMJV – en dus ook in de bijhorende xls-file die kan worden geüpload – moeten de bedrijven hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht worden. De bedrijven kunnen zich dan ook zo snel mogelijk voorbereiden op de doorgevoerde wijzigingen. Het informeren van de bedrijven kan, in het geval van IMJV, door middel van de hiervoor voorziene nieuwsbrief. Ook sectorfederaties kunnen hierin hun rol spelen.

Resultaat

Het resultaat van deze stap is gewijzigde wetgeving, daar waar dit nodig is om de wijzigingen voorgesteld op basis van de kritische toetsing, door te voeren. Een ICT-toetsing is doorgevoerd.

5.3 Oprichting centraal dataplatform

5.3.1 Situering

Het oprichten van een centraal dataplatform voor uitwisseling van gegevens tussen bedrijven en de overheid is geen nieuw idee. In het kader van voorliggend onderzoek kwam deze verbetermogelijkheid wel weer naar boven als ideale oplossing om tegemoet te komen aan een aantal knelpunten die bedrijven en overheidsdiensten ondervinden.

Het betreft o.a. volgende knelpunten:

- Het feit dat bedrijven sommige gegevens meermaals moeten aanleveren. Zoals eerder vermeld, heeft het meermaals moeten aanleveren van (quasi) dezelfde gegevens haar eigen redenen, voornamelijk samenhangend met het doel van de gegevensverzameling (rapportering (o.a. naar Europa), beleidsvoorbereiding, innen van heffingen, enzovoort). Het aanbieden van een centraal dataplatform kan een middel zijn om in ieder geval de verschillende rapporteringsvormen rond eenzelfde onderwerp weg te werken, en zo de perceptie van 'dubbele' aanlevering te verminderen.

- Analoge aanlevering (in meerdere exemplaren). Een centraal dataplatform zou ook een aanleiding kunnen zijn om de nu nog bestaande analoge datastromen te digitaliseren en bij het in het centraal dataplatform in te brengen.
- Meeleveren van documenten die bij de overheid beschikbaar zijn – vb. verplichting onderzoeksrapporten toe te voegen bij de vergunningsaanvraag van klasse 1 bedrijven. In een centraal dataplatform zou verwezen kunnen worden naar bij de overheid beschikbare documenten, zodat deze niet afzonderlijk meegestuurd moeten worden.
- Onvoldoende feedback over de aangeleverde gegevens. Een centraal dataplatform kan ook voorzien in feedback op verschillende niveaus: vb. op niveau van de aanlevering van de gegevens (zijn ze goed aangeleverd en zijn ze correct?), op het niveau van dossierbehandeling of over wat men met de gegevens heeft gedaan (verwerking, benchmark, enzovoort).
- Onvoldoende kwaliteit van aangeleverde data. Digitale aanlevering in een centraal dataplatform kan automatisch detecteren wanneer abnormale milieugegevens worden doorgegeven. Dit betekent tijdswinst voor de betrokken overheidsdiensten en voor de bedrijven zelf.
- Onvoldoende (systematische) data-uitwisseling tussen betrokken overheidsdiensten. Door te werken met een centraal dataplatform kan aan alle betrokken overheidsdiensten de toegang gegeven worden tot de gegevens die zij nodig hebben. Het opmaken van formele procedures voor data-uitwisseling wordt dan overbodig.
- Moeilijkheden voor overheden bij het optimaal verwerken van milieugegevens of het optimaal advies verlenen doordat databanken onderling niet verbonden zijn (problemen bij identificatiegegevens van bedrijven, koppeling met juiste NACE code, meetgegevens van milieu-inspectie).

Voor de opmaak van een centraal dataplatform moet niet van nul begonnen worden. De opstart van het IMJV was reeds een stap in die richting. Bij de inwerkingstelling van het IMJV werden (nog) niet alle datastromen opgenomen. Dit is op dat moment ook een bewuste keuze geweest. Voor bepaalde datastromen was het belangrijk dat het loket eerst grondig uitgetest zou zijn vooraleer men er mee in wilde stappen (o.a. bij heffingen grond- en oppervlaktewater). Het digitaliseren van bestaande analoge datastromen (o.a. heffingen oppervlakte- en grondwater en de milieuvergunningen) kan ook bijdragen in het sturen van de informatie-vraag (welke informatie geven) en het centraliseren van de data-uitwisseling (centraal dataplatform).

5.3.2 Centraal dataplatform – eindpunt van een (lang) proces

Het beschikken over een centraal dataplatform wordt als een ideale situatie beschouwd, zowel door de ondervraagde bedrijven als door de betrokken overheidsdiensten. Er wordt echter aangegeven, vooral door ACD – de overheidsdienst die instaat voor het technisch uitwerken van de digitale datastromen binnen LNE – dat dit proces niet zomaar op één, twee, drie kan worden uitgewerkt. Er moeten nog heel wat hindernissen worden overwonnen.

Dit wil niet zeggen dat niet begonnen moet worden met het oplossen voor de verschillende onderliggende hindernissen om tot dit centraal dataplatform te komen; integendeel: goed zicht op deze hindernissen en het stap voor stap zoeken naar oplossingen daarvoor moet nu aanvangen, willen we op langere termijn een centraal dataplatform uitgewerkt hebben.

Eigenschappen van het beoogde centraal dataplatform:

- Centraal beschikbaar maken van milieudata van bedrijven naar de overheidsdiensten die er gebruik van maken³⁴;
- Overzicht over stand van zaken van dossiers (vb. vergunningsdossiers);
-

Datatechnisch hoeft het niet te zijn dat alle gegevens gecentraliseerd zijn in één databank. Een digitaal platform dat data inbrengt en terug opzoekt in gedecentraliseerde databanken is eveneens mogelijk. Het unieke loket is belangrijker dan de unieke databank.

5.3.3 Lopende initiatieven

Er zijn reeds een aantal initiatieven die momenteel lopen en die tot doel hebben meer informatie digitaal en centraal ter beschikking te stellen. Het betreft volgende initiatieven:

- Centraal bedrijvenloket (AO);
- Technische studie milieu-inspectie: afstemming met IMJV;
- Het eMIL-loket: een digitaal loket voor het voorbereiden van de milieuvergunningsaanvraag;
- Omgevingsvergunningenloket, -platform en -databank. Het eMIL-loket zal hierin geïntegreerd worden. In dit kader bestaat er momenteel reeds een digitale voortoets (ANB) en zal er een PAS-databank (Programmatorische Aanpak Stikstof) worden opgericht, al dan niet in combinatie met de omgevingsvergunningendatabank.
- Bij milieuvergunning: enkel nog nummer van bestaande vergunning meesturen, i.p.v. alle documenten;
- Omgevingsvergunning: o.a. kadastrale plannen: moeten niet meer meegeleverd worden bij de omgevingsvergunning;
- Integratie heffingen afvalwater (en deels grondwater) in IMJV;
- Alle MER / OVR studies in een databank;
- IDM (identity management): gestandaardiseerde manier om in te loggen voor een 'organisatie' – dit komt toe bij een beheerder binnen de organisatie, hij maakt een boomstructuur op om door te geven aan andere personen binnen de organisatie.

De idee zou zijn om het centraal dataplatform stap voor stap uit te bouwen, beginnende met de initiatieven die er momenteel lopen of die in de nabije toekomst gepland zijn.

³⁴ Deze milieudata kunnen afkomstig zijn van bedrijven, maar ook van de overheid zelf (vb. in het kader van meetcampagnes, milieu-inspectie, ...).

5.3.4 Hindernissen om tot een centraal dataplatform te komen

Een centraal dataplatform zou reeds bestaan indien er niet een aantal hindernissen zouden zijn die maken dat het opzetten ervan niet zo eenvoudig is. Het in volgende paragraaf beschreven stappenplan dient er dan ook toe deze hindernissen stap voor stap op te lossen.

Hindernissen en hoe hiermee zal worden omgegaan:

- *Gebrek aan mandaat om van start te gaan;*
Bij de start van het project moet een duidelijk mandaat gevraagd worden. Het betrekken van het managementcomité en de beleidsraad is hierbij onontbeerlijk.
- *Overheersende mening: 'eerdere pogingen tot een centrale databank mislukten';*
Misschien werd tot nu toe het project steeds te groot gezien. Het stap voor stap opbouwen van het centraal dataplatform staat in dit voorstel voorop. Elke stap meer betekent een resultaat. Door de kleine stappen te laten zien, kan de overheersende (pessimistische) mening worden omgedraaid.
- *Tekort aan financiële middelen voor de investeringen die gepaard zullen gaan met het opmaken van het centraal dataplatform;*
Dit hangt samen met het mandaat dat gegeven moet worden. Bij het geven van een mandaat moeten er ook mensen en middelen verbonden worden aan het initiatief. Er moeten zowel middelen voorzien worden voor de investeringen die genomen moeten worden, als voor het beheer. Om toezegging voor dit budget te krijgen, kan onderzocht worden wat misschien de winsten zullen zijn door het gebruik van het centraal dataplatform (efficiëntiewinsten).
- *Unieke identificatie van bedrijven tot nu toe nog niet mogelijk;*
Unieke identificatie van alle 'bedrijven' (ook bedrijven in opstart die vergunning vragen, ...) is een kritieke succesfactor. Zonder dit kan een centraal dataloket niet slagen. In de beginfase van het actieplan moet dit knelpunt worden opgelost. Het is niet nieuw, er wordt reeds aan gewerkt (keuze tussen federale wetgeving aanpassen m.b.t. KBO zodat alle 'bedrijven' kunnen worden opgenomen, vroeg genoeg in de opstartfase en een Vlaamse oplossing (cfr. CBB).
- *Wetgeving niet aangepast.*
Aanpassen van de wetgeving zal nodig zijn; op zich is dit geen probleem. Dit is een taak voor juristen. De juristen moeten dan wel van bij het begin bij het proces betrokken worden, zodat de wetgeving correct weergeeft wat bedoeld werd.

Vanuit de stuurgroep wordt aangegeven dat het waarschijnlijk toch in sommige gevallen noodzakelijk blijft om analoge documenten aan te leveren, ook al wordt volledig overgeschakeld op een centraal en digitaal dataplatform. Voor omgevingsvergunning zou het aanleveren van analoge documenten toch nog noodzakelijk zijn in het kader van openbare procedure. Ook bijlagen worden daar waar nodig nog gevraagd (vb. indien Europees verplicht) ook al is het reeds beschikbaar bij de overheid. Deze zaken kunnen kritisch getoetst worden, zoals voorzien in actie 1 (paragraaf 5.2)

5.3.5 Voorstel tot stappenplan

Het voorstel tot stappenplan wordt schematisch weergegeven in Figuur 10.

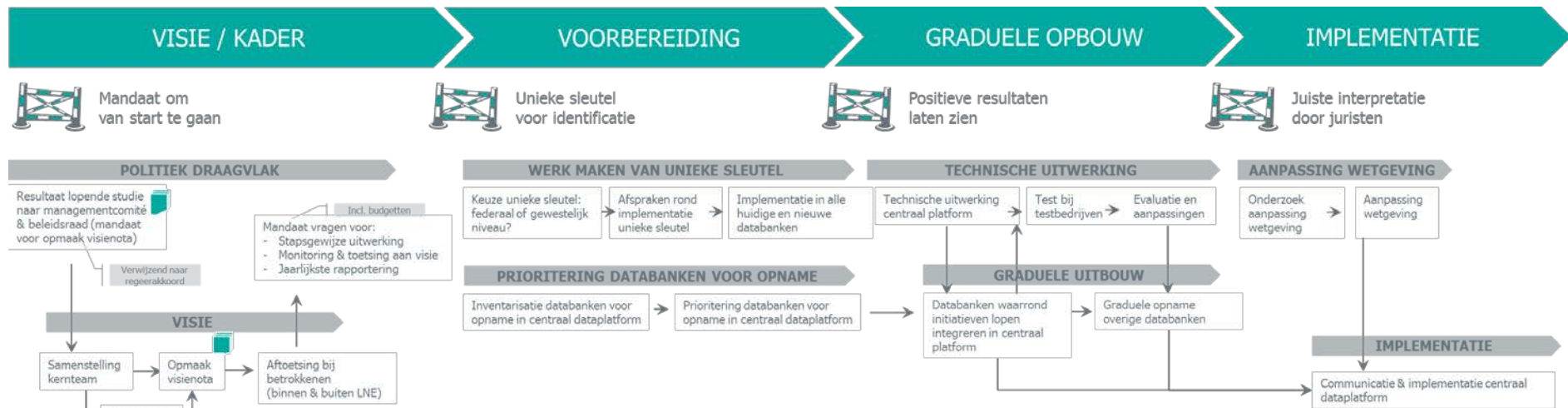
We onderscheiden 4 stappen in het stappenplan:

1. Uitwerking kader en visie voor het centraal dataplatform;

2. Voorbereidingsfase;
3. Graduele opbouw van het centraal dataplatform;
4. Implementatie van het centraal dataplatform.

Deze stappen worden in onderstaande figuur lineair weergegeven; sommige stappen in het stappenplan zullen echter parallel verlopen met voorgaande stappen of er is terugkoppeling nodig.

De verschillende stappen worden in onderstaande paragrafen meer in detail beschreven.

Figuur 10: Schematische weergave actieplan 'oprichten centraal dataplatform'

Stap 1: Opmaak visie en kader voor het beoogde centraal dataplatform

Doel van deze eerste stap is het opmaken van een visie rond het beoogde centraal dataplatform.

Werkwijze

In dit voortraject moeten verschillende resultaten worden bereikt:

- Er moeten minimumcriteria worden vastgelegd waaraan databanken moeten voldoen in het kader van integratie in het centraal dataplatform;
- Een mandaat vanuit het politieke niveau moet worden gegeven om van start te gaan met dit project³⁵.

In het kader van dit laatste kan, zoals ook voor voorgaande actie, vertrokken worden vanuit de resultaten van voorliggende studie. De resultaten worden in eerste instantie gepresenteerd op het managementcomité. Daar wordt gevraagd om dit onderwerp te agenderen op de beleidsraad. Op de beleidsraad wordt een mandaat gevraagd om van start te kunnen gaan met deze actie, en meer bepaald met het opmaken van een visienota rond het centraal dataplatform. Het opnemen van deze actie in de beleidsnota of beleidsbrief is ook een krachtig signaal dat de Vlaamse Overheid werk wil maken van centraal databeheer.

Wanneer een mandaat voor het opmaken van een visienota wordt gegeven, wordt een kernteam samengesteld. Dit kernteam is best redelijk beperkt in aantal personen, maar wel voldoende divers (vb. volgende profielen kunnen worden betrokken: ICT – databeheer, jurist, enkele inhoudelijke personen rond verschillende milieuthema's, maar misschien ook een vertegenwoordiger van Agentschap Ondernemen, Vlaamse Toezicht Commissie, Bestuurszaken, ...). Dit kernteam kan gecoördineerd worden vanuit het team milieu-integratie economie, omdat zij overkoepelend met alle milieuthema's in contact komen. De taak van dit kernteam bestaat eruit om een visienota op te maken, deze af te toetsen bij een breder publiek (verschillende entiteiten binnen het beleidsdomein LNE die bezig zijn met het verkrijgen, verlenen of uitwisselen van datastromen met bedrijfsmilieugegevens, sectorfederaties, ...) en de visienota in een volgende vergadering met de beleidsraad te bespreken. Doel is dan dat op basis van de visienota een tweede mandaat wordt verkregen, nl. voor het uitvoeren van het project.

Het kernteam kan ook de opdracht gegeven worden om alle evoluties m.b.t. datastromen bij te houden en bij elke verandering een toetsing uit te voeren aan de ontwikkelde visie. Zo kan men ervoor zorgen dat de wijzigingen die sowieso gebeuren, niet verloren zijn indien later geïntegreerd wordt in het centraal dataplatform.

In de visienota zitten volgende elementen:

- Doel van een centraal dataplatform;
- Doelstelling van het project 'centraal dataplatform': wat wil men bereiken met dit project en gedurende welke tijdsperiode?

³⁵ Deze actie past volledig in het Regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse Regering 2014 – 2019. Het zou dus een logisch gevolg zijn een mandaat te krijgen op politiek niveau voor deze actie.

- Visie op hoe de uitwisseling van gegevens binnen het centraal dataplatform wordt vormgegeven (centrale databank, platform dat kan zoeken binnen gedecentraliseerde databanken, enzovoort).
- Visie over de wijze waarop feedback kan worden voorzien van de overheidsdiensten naar de bedrijven via het centraal dataplatform (zie ook paragraaf 4.1).
- Elementen die zeker in het centraal dataplatform aanwezig moeten zijn om de gebruiksvriendelijkheid van het platform te verhogen en knelpunten zoals in paragraaf 2.2.1 werden aangehaald rond gebruiksvriendelijkheid te vermijden.
- Visie over de minimumcriteria waaraan een databank zou moeten voldoen om geïntegreerd te worden in het centraal dataplatform.
- Beschrijving van de lopende initiatieven met een link naar een centraal dataplatform (evaluatie van de initiatieven: voldoen ze aan de minimum criteria?).
- Budgetten nodig voor het uitwerken van dit project.

Naast investeringsbudgetten worden ook de (financiële) voordelen voor bedrijven en Vlaamse Overheid in kaart gebracht, zodat niet enkel de kosten maar ook de verwachte baten gekend zijn.

Het **resultaat** van deze stap moet zijn dat vanuit het politieke niveau een mandaat gegeven wordt voor de stapsgewijze uitwerking van het project 'centraal dataplatform', zodat daadwerkelijk van start kan worden gegaan.

Daarnaast kan voorgesteld worden aan de beleidsraad dat periodiek verslag uitgebracht zal worden over de voortgang van de opmaak van het centraal dataplatform. Op deze manier wordt het project levend gehouden en verslapt ook de politieke aandacht voor het project niet.

Stap 2: Voorbereidingsfase

Doel van deze stap is alles klaar te maken om stapsgewijs een centraal dataplatform uit te werken of op te bouwen. Eén van de knelpunten die nu nog bestaan voor het succesvol integreren van databanken in een centraal dataplatform, is de 'unieke sleutel' om bedrijven te identificeren (cfr. hierboven: ondernemingsnummer uitgebreid tot alle activiteiten (vb. inrichtingsnummer)). Hier moet dan ook in deze voorbereidingsfase werk van gemaakt worden.

Omdat we voor een graduele aanpak kiezen, willen we in deze voorbereidingsfase ook een prioritering doorvoeren van datastromen: welke datastromen komen het best in aanmerking om in een eerste fase mee in het centraal dataplatform te worden opgenomen?

Werkwijze

We onderscheiden twee parallelle lijnen.

Het *prioriteren van de datastromen* voor opname in het centraal dataplatform kan vrij snel gaan. Op basis van de inventaris van datastromen (zie in dit eindrapport) kan een volgorde opgemaakt worden op basis van een aantal objectieveerbare criteria. Men zou o.a. criteria kunnen gebruiken rond frequentie en tijdstip van aanleveren (beginnen met gegevens die op hetzelfde moment en met dezelfde frequentie moeten worden aangeleverd), thematische selectie (aansluitend bij zelfde milieuthema), ...

Of men zou kunnen uitgaan van opportuniteiten. Welke initiatieven worden momenteel reeds genomen? Hoe zouden deze initiatieven in te passen zijn in een centraal dataplatform?

Op basis van de prioritering (volgens criteria of volgens opportuniteiten) wordt een voorstel gedaan voor de opname van bepaalde datastromen in de eerste versie van het centraal dataplatform.

Parallel hiermee wordt de *unieke sleutel voor de identificatie van bedrijven* uitgewerkt. Dit traject is reeds bezig. In het KBO worden de meeste bedrijven en vestigingen opgenomen. Sommige vestigingen die voor milieudata wel relevant zijn, worden hierin niet opgenomen (vb. geen personeel + geen handelsactiviteit) waardoor er geen ondernemings- of vestigingsnummer wordt gegeven. Het betreft vb. opslagplaatsen, windmolens, waterzuiveringsinstallaties, enzovoort. Ook bedrijven in opstartfase die nog een milieuvergunning moeten aanvragen, zijn nog niet opgenomen in KBO. Ook deze bedrijven hebben een unieke sleutel nodig, daar er reeds datastromen zijn tussen deze bedrijven in oprichting en de Vlaamse Overheid (vb. in kader van vergunningsaanvraag). Idealiter wordt hier op federaal niveau een oplossing voor geboden, zodat het KBO de unieke bron blijft voor bedrijfsidentificatie. Overleg op dit niveau is op dit moment in het proces noodzakelijk.

Indien de opname van de uit de boot vallende 'bedrijvigheden' (zie hierboven) niet op federaal niveau kan worden geregeld, gaat men de weg verder die momenteel ook reeds in Vlaanderen wordt bewandeld: nl. het uitbreiden van de unieke sleutels uit KBO met deze bedrijvigheden. In het Centraal Bedrijven Bestand worden alle bedrijvigheden weergegeven door middel van een inrichtingsnummer.

In deze voorbereidende fase van het project 'centraal dataplatform' wordt de unieke sleutel (verder) ontwikkeld en wordt een methode aangegeven voor implementatie ervan in bestaande en nieuwe databanken. Het implementeren van deze sleutel zelf wordt imperatief op het moment dat de databank meegenomen zal worden in het project 'centraal dataplatform'.

Het **resultaat** van deze stap is dat de voorbereidende activiteiten achter de rug zijn en met de stapsgewijze implementatie kan worden gestart. Er is geweten welke datastromen het best eerst in aanmerking komen voor integratie in het centraal dataplatform; afspraken zijn gemaakt over de unieke sleutel om de bedrijven te identificeren en voor de datastromen die mee in het centraal dataplatform worden opgenomen, werd die unieke sleutel reeds geïmplementeerd.

Stap 3: Graduele uitbouw centraal dataplatform

Doel van stap 3 is het centraal dataplatform gradueel op te bouwen. Dit wil zeggen dat we niet willen beogen om in één beweging alle datastromen te centraliseren en beschikbaar te stellen via het centraal dataplatform, maar wel dat dit stapsgewijze kan gebeuren – ngl. er opportuniteiten zijn of prioriteiten worden gelegd.

Werkwijze

Het uitwerken van het centraal dataplatform is natuurlijk een technisch verhaal (taak voor ACD of ev. ruimer opentrekend voor Bestuurszaken). Alles moet technisch klaargemaakt worden voor de graduele uitbouw van het centraal dataplatform.

Een cyclisch proces kan worden gevolgd:

- Klaarmaken van een databank voor integratie in het centraal dataplatform (vb. unieke bedrijfsidentificatie, databank aanpassen zodat ze voldoet aan de minimumcriteria voor opname in de databank, ...);
- Opname in het centraal dataplatform;
- Test bij een aantal testbedrijven en evaluatie van de resultaten en doorvoeren van de noodzakelijke aanpassingen;
- Uitrollen van het vernieuwde centraal dataplatform naar alle bedrijven;
- Selectie van een nieuwe datastroom die opgenomen kan worden en opnieuw vanaf punt 1 beginnen.

De testfase is hierin belangrijk, in die zin dat wat werd geïntegreerd eerst kan worden uitgetest bij een eerder beperkte groep van bedrijven, in plaats van direct een grootschalige implementatie door te voeren. Op die manier is er de mogelijkheid om zwakheden op te sporen en de nodige aanpassingen door te voeren. Een permanente evaluatie achteraf blijft nog wel noodzakelijk. De bedrijven moeten gemakkelijk de weg vinden naar de technische ondersteuning, zodat problemen, indien deze worden ondervonden, snel kunnen worden opgelost.

Deze stap zal over een lange tijdsperiode worden uitgerold, afhankelijk van het beschikbare budget om bijkomende datastromen te integreren, alsook van de wil bij de verschillende entiteiten om hieraan mee te werken, enzovoort.

Telkens zal bij rapportage naar de beleidsraad worden aangegeven welke databank reeds werd geïmplementeerd, en welke datastromen in aanmerking zouden komen voor de volgende stap van de opbouw van het centraal dataplatform.

Het **resultaat** is een werkend centraal dataplatform, waarin in de loop van de jaren meer en meer datastromen kunnen worden ingebracht.

Stap 4: Implementatie van het centraal dataplatform

Stap 4 in het project start vanaf het moment dat een start gemaakt is met opbouw van het centraal dataplatform.

Doel is een efficiënte implementatie mogelijk te maken. Daarvoor moet gekeken worden of aanpassingen aan de wetgeving nodig zijn, en moet vooral gecommuniceerd worden naar bedrijven en naar entiteiten binnen LNE.

Werkwijze

In stap 1 van het project wordt een kernteam samengesteld. We vermeldden hier reeds dat een jurist best deel uitmaakt van het kernteam, zodat deze mee op de hoogte is van het hele traject van de opbouw van het centraal dataplatform (en de motivatie erachter, ...).

Het komt er dan op aan om de wetgeving aan te passen zodat de wetgeving aangepast is aan de status van het centraal dataplatform. De veranderingen aan de wetgeving moeten gebeuren na de testperiode en voor de uitrol naar de andere bedrijven. Ook hier is een ICT-toets zoals bedoeld in voorgaande actie (zie paragraaf 5.2) wenselijk.

Daarnaast moet natuurlijk ook gecommuniceerd worden, zowel naar de betrokken overheidsdiensten, als naar de bedrijven.

6. CONCLUSIES

In het onderzoek werd gepeild naar knelpunten die ondervonden worden rond de milieudatastromen door bedrijven uit de sectoren chemie en voeding enerzijds en door de milieu-overheidsdiensten van de Vlaamse overheid anderzijds. De belangrijkste knelpunten hadden betrekking op het ontvangen van feedback naar aanleiding van het doorgeven van milieu-informatie, het 'dubbel' moeten doorgeven van 'quasi' dezelfde milieu-informatie, het formaat waarin de milieugegevens moeten doorgegeven worden (vb. analoog, x exemplaren, ...).

Verschillende oplossingsmogelijkheden werden verkend. Een aantal pistes aangegeven in het rapport, worden reeds verkend of waren reeds (gedeeltelijk) in onderzoek of in een vroege fase van implementatie. In overleg met de stuurgroep werd ervoor gekozen om twee oplossingsrichtingen uit te werken tot actieplannen. Deze oplossingsrichtingen bieden een oplossing voor meerdere geïdentificeerde knelpunten. Het betreft volgende actieplannen:

- Evaluatie van nut en noodzaak van de milieudatastromen.
Het betreft het integreren van een evaluatiemoment rond nut en noodzaak van milieudatastromen in bestaande procedures rond nieuwe datastromen en/of bij wijzigingen van datastromen. Om de evaluatie op een gelijkaardige manier te laten verlopen tussen verschillende afdelingen, wordt een evaluatiekader opgemaakt.
- Oprichting centraal dataplatform.
Het betreft het stap voor stap opbouwen van een centraal dataplatform en het integreren van de milieudatastromen in dit centraal dataplatform.

Naast deze actieplannen, werden een aantal quick wins uitgewerkt.

De uitgewerkte oplossingsrichtingen zijn vooral gericht op bekomen van efficiëntiewinsten, zowel bij bedrijven als bij de overheidsdiensten. De achterliggende gedachte is dat er geen overbodige gegevens meer opgevraagd moeten worden, dat de datastromen maximaal op elkaar afgestemd worden en dat, middels een centraal dataplatform, het doorgeven van milieudata vergemakkelijkt wordt (één format, één platform) alsook de opvolging van dossiers en feedback naar aanleiding van doorgegeven milieudata.

Naast efficiëntiewinsten is het belangrijk dat een aantal knelpunten die te maken hebben met 'perceptie' weggewerkt worden. Een voorbeeld is het 'dubbel aanleveren van dezelfde gegevens'. Voor de overheidsdiensten betreft het niet exact dezelfde gegevens; zij voelen het dus niet aan als een dubbele aanlevering. Omdat het onderwerp hetzelfde is, wordt dit door de bedrijven wel zo aangevoeld. Indien alle data worden aangeleverd in eenzelfde platform, zal de perceptie van 'dubbele aanlevering' ook verminderen bij de bedrijven.

Hoewel niet de eerste focus van de bedrijven bij het identificeren van oplossingsmogelijkheden, kunnen de oplossingsrichtingen ook leiden tot een vermindering van de milieu-impact door bedrijven: zowel rechtstreeks als onrechtstreeks. We geven hieronder enkele voorbeelden:

- We stellen ons voor dat een centraal dataplatform er mee zal voor zorgen dat er meer inzicht is in de milieudata van de verschillende bedrijven in een bepaalde (sub)sector. Dit maakt het mogelijk benchmarkdata ter beschikking te stellen van

de bedrijven. Inzicht in gemiddelden per (sub)sector zal de bedrijven ertoe aanzetten beter te willen presteren.

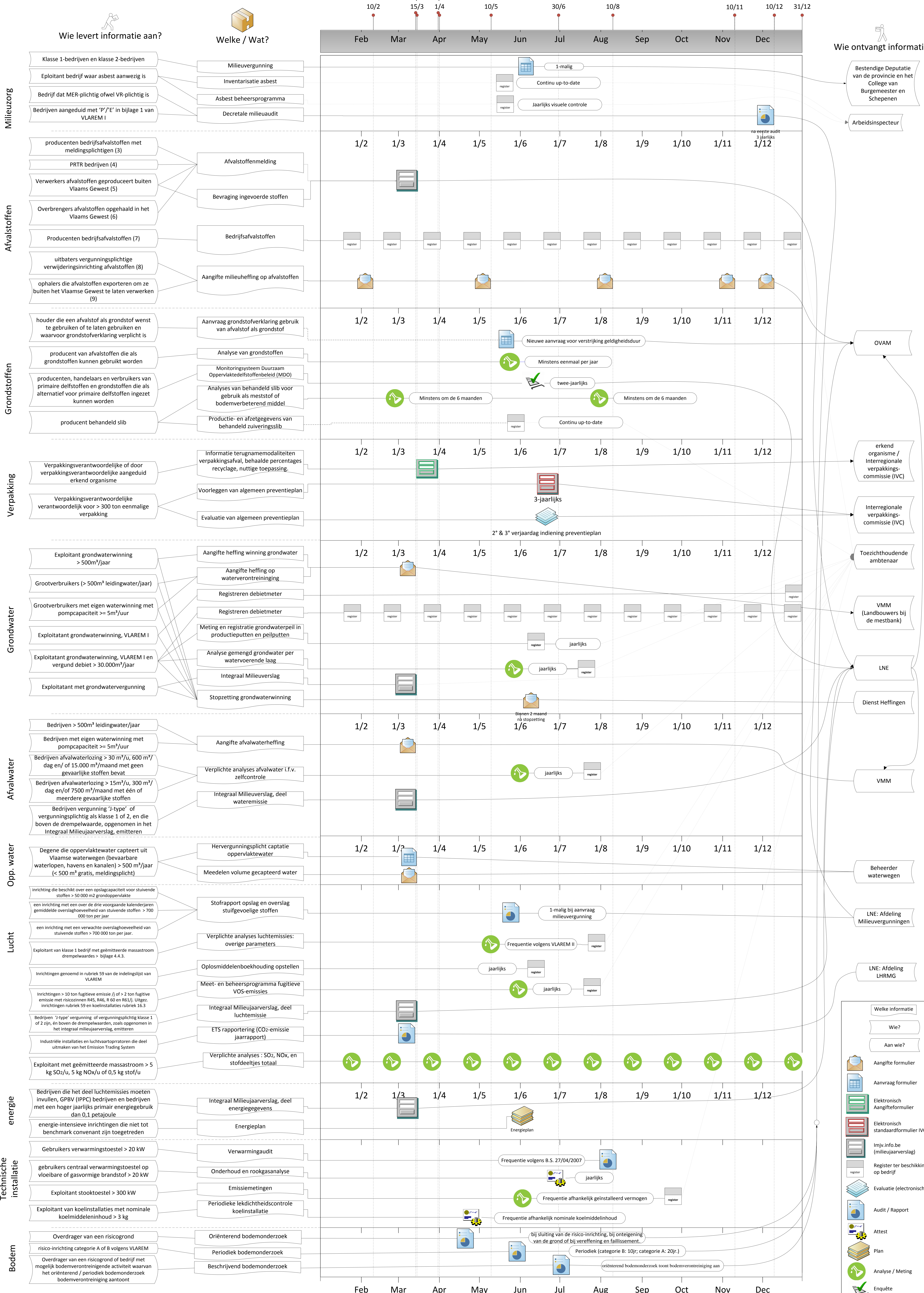
Het automatisch aan het bedrijf melden welke milieudata overeenkomstig de benchmark zitten of erboven dan wel eronder is een volgende stap. Dit kan gekoppeld worden aan een aantal standaardmaatregelen die het bedrijf kan nemen om de milieu-impact van haar activiteiten te verminderen (vb. state-of-the-art persluchttechnieken, ...).

- Efficiënte data-uitwisseling tussen de verschillende overheidsdiensten maakt tijd vrij – voor vb. de afdeling milieu-inspectie – om zich te focussen op bedrijven waar echt problemen te verwachten zijn (risico-gestuurde controle). Hiermee kan mogelijk een groter milieu-effect bereikt worden dan in de huidige situatie.
- Correcte data laat de overheidsdiensten toe om het beleid (nog) beter af te stemmen op de huidige praktijk, wat een betere sturing inhoudt en dus snellere of efficiëntere verbeteringen op vlak van milieu-impact.

Naast efficiëntiewinsten (voor bedrijven en overheid) zijn er met andere woorden directe en indirecte milieuwinsten te boeken bij implementatie van de in dit onderzoek voorgestelde oplossingsrichtingen.

BIJLAGE A SCHEMA DATASTROMEN

Frequentie aanlevering

Jan Feb Mar Apr May Jun Jul Aug Sep Oct Nov Dec

BIJLAGE B FICHES DATASTROMEN

Onderstaande bijlage betreft resultaten die in een acces-databank zijn opgenomen. De acces-databank wordt ook afzonderlijk aan de opdrachtgever ter beschikking gesteld.

Noot: in het veld 'Frequentie per jaar' wordt de frequentie van data-aanlevering weergegeven. Het getal 1 staat in deze voor 1 maal per jaar; een getal groter dan 1 wil zeggen dat er meermaals moet worden aangeleverd per jaar; een getal kleiner dan 1 wil zeggen dat minder dan eens per jaar moet worden aangeleverd (vb. 0,5 = eens om de 2 jaar).

Eenmalige aanlevering kreeg de code 98; een 'andere' frequentie de code 99.

Voorbeeld: het aanvragen van een milieuvergunning kreeg de code 99 – daar de milieuvergunning momenteel nog beperkt is in geldigheidsduur. Dit zal gewijzigd worden indien de milieuvergunning wordt opgenomen in de omgevingsvergunning (en dan code 98 zou krijgen in de databank).

06/11/2014

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
--	------	----------	----------------------------------	-----------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Afvalstoffen

Afvalstoffenmelding

15 March	Producenten van bedrijfsafvalstoffen die voorkomen op de lijst van meldingsplichtigen	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen - Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag	integraal milieujaarverslag	EU rapportageverplichting	ja naar EUROSTAT en PRTR
----------	---	---	------	---	-----------------------------	---------------------------	--------------------------

Integraal milieujaarverslag

15 March	PRTR bedrijven - Dit zijn bedrijven die een milieuvergunning hebben waarbij in kolom 7 van een of meerder vergunde rubrieken een 'R' staat. Bedrijven die hier een 'J' hebben staan en geen 'R', moeten geen afvalstoffenmelding indienen tenzij ze opgenomen zijn in de steekproef.	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen - Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag	integraal milieujaarverslag	overheid informeren over milieuprestatie bedrijven	
----------	--	---	------	---	-----------------------------	--	--

afvalstoffenmelding voor verwerkers van ingevoerde afvalstoffen

15 March	Verwerkers van afvalstoffen geproduceerd buiten het Vlaams Gewest	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen - Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag	integraal milieujaarverslag	statistieken	
----------	---	---	------	---	-----------------------------	--------------	--

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Afalstoffenmelding voor overbrengers							
15 February	Overbrengers van afvalstoffen opgehaald in het Vlaams Gewest	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen - Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag	integraal milieujaarverslag	statistieken	
Afalstoffenregister producent bedrijfsafvalstoffen							
	Producent van bedrijfsafvalstoffen	Register ter beschikking houden op het bedrijf	12,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen	Register, ten minste elke maand actueel houden	statistieken	
Aangifte milieuheffing op afvalstoffen							
10 May	Uitbaters vergunningsplichtige verwijderingsinrichting afvalstoffen, ophalers die afvalstoffen exporteren om ze buiten het Vlaamse Gewest te laten verwerken	OVAM	4,00	Materialendecreet	aangifteformulier	berekening heffing	
Afalwater							
Verplichte analyses afvalwater in functie van zelfcontrole							
	(1) Bedrijven die meer dan 30 m ³ /u, 600 m ³ /dag en/ of 15.000 m ³ /maand bedrijfsafvalwater lozen dat geen gevaarlijke stoffen bevat (2) Bedrijven die meer dan 15m ³ /u, 300 m ³ /dag en/of 7500 m ³ /maand bedrijfsafvalwater lozen dat één of meerdere gevaarlijke stoffen bevat.	Resultaten op het bedrijf ter beschikking houden van de toezichhoudend ambtenaar	1,00	VLAREM II		zelfcontrole	

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Uitvoeren meetcampagne 3 opeenvolgende etmalen indien laatste afvalwaterheffing < € 12.500 5 opeenvolgende etmalen indien afvalwaterheffing > € 12.500 Melding meetcampagne							
	Bedrijven waarvoor de berekening van de heffing gebeurt op basis van meet- en bemonsteringsresultaten - door een erkend labo laten bemonsteren en analyseren	VMM	1,00	BV van 28.06.02 tot uitvoering van het hoofdstuk III bis van de wet van 26.03.71 op de bescherming van het oppervlaktewater tegen verontreiniging, hoofdstuk IV bis van het decreet van 24.01.84 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer	Melding meetcampagne - meldingsformulier "bemonstering" + meldingsformulier "meet- en bemonsteringsgegevens van het geloosde afvalwater" + meldingsformulier 'meet- en bemonsteringsgegevens van het opgenomen oppervlaktewater'	beheer lozing afvalwater	ja PRTR en E-PRTR
Aangifte afvalwaterheffing (later zal deze aangifte geïntegreerd worden in het Integraal Milieujarverslag)							
15 March	Bedrijven die jaarlijks minstens 500 m ³ leidingwater verbruiken en/of beschikken over een eigen waterwinning met totale nominale pompcapaciteit van 5 m ³ /uur of meer	VMM	1,00	Hoofdstuk III bis van de wet van 26.03.71 op de bescherming van oppervlaktewater tegen verontreiniging	Aangifteformulier verschillend naargelang sector	beheer lozing afvalwater	
Integraal milieujarverslag, deel wateremissie							
15 March	Bedrijven die conform VLAREM I over een 'J-type' vergunning beschikken of vergunningsplichtig als klasse 1 of 2, en die boven de drempelwaarde, opgenomen in het Integraal Milieujarverslag, emitteren	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	VLAREM II, Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujarverslag.	via integraal milieujarverslag (ingevulde formulier te vinden op website imjv.info.be , aangetekend of elektronisch overmaken aan de centrale administratie)	beheer drempeloverschrijdingen	
Bodem							

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
--	------	----------	----------------------------------	-----------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Oriënterend onderzoek							
	Overdrager van een risico grond Onteigenende overheid bij onteigening Exploitant bij sluiting Curator bij faillissement Vereffenaar bij vereffening Én indien er op de betreffende grond een inrichting gevestigd is of was of er een activiteit werd of wordt uitgevoerd die bodemverontreiniging kan veroorzaken (VLAREBO-lijst) Periodiek: Exploitant van een activiteit die bodemverontreiniging kan veroorzaken, enkel indien van categorie A of B (VLAREBO-lijst)	OVAM	98,00	Bodemdecreet, Vlarebo	Indiening OBO door erkend bodemsaneringsdeskundige: zowel afgeven als onder vorm van xml bestand via webloket Mistral 2	bepaling bodemtoestand van een grond	

Beschrijvend bodemonderzoek							
	Overdrager van een risico grond	OVAM	98,00	Bodemdecreet, Vlarebo		afperking verontreiniging	

Energie

Integraal Milieujaarverslag, deel energiegegevens							
15 March	Bedrijven die het deel luchtemissies moeten invullen, GPBV (IPPC) bedrijven en bedrijven met een hoger jaarlijks primair energiegebruik dan 0,1 petajoule	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	VLAREM II en Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag	Via integraal milieujaarverslag (ingevulde formulier te vinden op website imjv.info.be , aangetekend of elektronisch overmaken aan de centrale administratie)	beheer emissies	ja - invulling EPTR richtlijn

Grondstoffen

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Bijhouden register met o.a. productie- en afzetgegevens van behandeld zuiverings-slib							
	Producent van behandeld slib	OVAM	98,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen	Resultaten gedurende 5 jaar op het bedrijf ter beschikking houden voor de toezichthoudende ambtenaar	beheer gebruik zuiverings-slib	
Analyses van behandeld slib voor gebruik als meststof of bodemverbeterend middel							
	Producent behandeld slib (vóór levering aan gebruiker)	OVAM	2,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen	Resultaten gedurende 5 jaar op het bedrijf ter beschikking houden van toezichthoudende ambtenaar	vermijden gebruik vervuild slib	ja, RL 86/278 mbt zuiverings-slib
Analyse van grondstoffen							
	Producent van afvalstoffen die als grondstoffen kunnen gebruikt worden (voor levering aan de gebruiker)	OVAM	1,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen -	Resultaten gedurende 5 jaar ter beschikking houden	afbakening afvalfase	ja, EU invulling end- of-waste
Aanvraag grondstofverklaring gebruik van afvalstof als grondstof							
	Houder die een afvalstof als grondstof wenst te gebruiken of te laten gebruiken en waarvoor grondstofverklaring verplicht is	OVAM	98,00	Materialendecreet – Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen - Voor het gebruik als grondstof van bepaalde afvalstoffen zoals beschreven in VLAREMA is een grondstofverklaring vereist.		afbakening afvalfase	ja, EU invulling end- of-waste
Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlaktedelfstoffenbeleid (MDO)							
	Producenten, handelaars en verbruikers van primaire delfstoffen en grondstoffen die als alternatief voro primaire delfstoffen ingezet kunnen worden	LNE	0,50		Enquête	duurzaam oppervlaktedelfstoffenbeheer	

Grondwater

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Meting en registratie grondwaterpeil in productieput-ten en de peilputten							
	Exploitant van een grondwaterwinning, vergund met toepassing van VLAREM I en vergund debiet > 30.000 m ³ /jaar	Toezichthoudende ambtenaar	1,00	VLAREM II	Register ter beschikking houden	grondwaterbeheer	
Aangifte heffing winning grondwater							
15 March	Exploitant van een grondwaterwinning > 500 m ³ /jaar	VMM (Landbouwers dienen hun aangifte in bij de Mestbank)	1,00	Decreet van 24.01.84 inzake grondwaterbeheer (BS 05.06.84)	Formulier Identificatiegegevens grondwaterputten aangifte 2012	berekening heffing	
Aangifte heffing op de waterverontreiniging							
15 March	Grootverbruikers verbruiken minstens 500 m ³ leidingwater per jaar en/of beschikken over een eigen waterwinning met een pompcapaciteit van minstens 5 m ³ per uur.	VMM (Landbouwers dienen hun aangifte in bij de Mestbank)	1,00		Het aangifteformulier voor de heffing op de waterverontreiniging is hetzelfde als dat voor de heffing op de winning van grondwater.	berekening heffing / financiering zuivering van afvalwater (aquafin) / vervuiling terugdringen	
Meting en registratie grondwaterpeil in meest centrale productieput en peilputten							
	Exploitant van een grondwaterwinning, vergund met toepassing van VLAREM I en vergund debiet > 30.000 m ³ /jaar	Toezichthoudende ambtenaar	12,00	VLAREM II	Register ter beschikking houden	grondwaterbeheer	
Analyse gemengd grondwater per watervoerende laag							
	Exploitant van een grondwaterwinning, vergund met toepassing van VLAREM I en vergund debiet > 30.000 m ³ /jaar	Analyseresultaten in een regis-ter ter beschikking houden van toezichthoudende ambtenaar	1,00	VLAREM II		grondwaterbeheer	
Integraal Milieujaarverslag, deel: grondwaterstatistiek							
15 March	Exploitant met een grondwatervergunning: vergund met toepassing van BVR 27.03.85 houdende reglementering en vergunning voor het gebruik van grondwater (cat.B); VLAREM I rubriek 53.8.3 (klasse 1); milieuvergunning met bijzondere voorwaarde inzake grondwaterstatistiek	LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	Besluit van de Vlaamse Regering van 27.03.85 houdende nadere regelen voor de afbakening van waterwingebieden en de beschermingszones (BS 20.07.85) – Besluit van de Vlaamse Regering van 02.04.04 tot invoering van het integrale milieujaarverslag – VLAREM II	Via integraal milieujaarverslag (ingevulde formulier te vinden op website imjv.info.be , aangetekend of elektronisch overmaken aan de centrale administratie)	grondwaterbeheer	

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Stopzetting grondwaterwinning							
	Exploitant grondwaterwinning	VMM, dienst heffingen	98,00	Decreet van 24.01.84 inzake grondwaterbeheer (BS 05.06.84)	Aangifteformulier	berekening heffing	
Registreren stand debietmeter in een register							
31 December	Exploitant van grondwaterwinning, vergund met toepassing van VLAREM I	In bedrijf	1,00	VLAREM II		grondwaterbeheer	
Melding verbreking verzegeling watermeter							
		VMM buitendienst		Decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer. Vanaf 1 januari 2010 moet elke grondwaterwinning beschikken over een verzegelde watermeter		grondwaterbeheer	
Lucht							
Stofrapport opslag en overslag stuifgevoelige stoffen							
	Een inrichting die beschikt over een opslagcapaciteit voor stuwende stoffen > 50 000 m ² grondoppervlakte, een inrichting met een over de drie vooropgaande kalenderjaren gemiddelde overslaghoeveelheid van stuwende stoffen > 700 000 ton per jaar, een inrichting met een verwachte overslaghoeveelheid van stuwende stoffen > 700 000 ton per jaar	Afdeling milieuvergunningen	98,00	Vlaamse besluit van 18 januari 2013 "Beheersing van diffuse stofemissies door stuwende stoffen"	Rapport	Voor de aanvraag voor het bekomen van een milieuvergunning	
CO2 - emissiejaarrapport							
	ETS Bedrijven	Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen	1,00	Vlaams besluit inzake verhandelbare emissierechten	digitaal platform	totale uitstoot CO2 per bedrijf	ja, ETS richtlijn (2003/87)

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Integraal Milieujaarverslag, deel luchtemissie							
15 March		LNE - website imjv.milieuinfo.be - aanmelden in loket enkel afvalstoffenmelding	1,00	VLAREM II en Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van het integrale milieujaarverslag		voor de emissie-inventaris lucht	Ja, VN en EU (EPRT)
Meet- en beheersprogramma fugatieve VOS-emissies							
	Inrichtingen > 10 ton fugatieve emissie /j of > 2 ton fugatieve emissie met risicozinnen R45, R46, R 60 en R61/j. Uitgez. inrichtingen rubriek 59 en koelinstallaties rubriek 16.3	Resultaten ter beschikking houden op het bedrijf	1,00	VLAREM I en II		beheer emissies	
Verplichte analyses luchtemissies in functie van zelfcontrole: overige parameters (bijlage 4.4.3 VLAREM II)							
	Exploitant van klasse 1 bedrijf met geëmitteerde massastroom die de in bijlage 4.4.3. van VLAREM II aangehaalde drempelwaardes overschrijdt	Resultaten ter beschikking houden op het bedrijf	99,00	VLAREM I en II		verdere terugdringen en beheersen van emissies	
Oplosmiddelenboekhouding opstellen							
	Inrichtingen genoemd in rubriek 59 van de indelingslijst van VLAREM I	Ter beschikking houden op het bedrijf ten behoeven van toezichthoudende overheid	1,00	VLAREM I en II		om aan de toezichthoudende overheid aan te tonen dat aan alle sectorale voorwaarden is voldaan	
Verplichte analyses luchtemissies in functie van zelfcontrole: SO2, NOx, en stofdeeltjes totaal							
	Exploitant met geëmitteerde massastroom van milieu-technische inrichting hoger dan 5 kg SO2/u, 5 kg NOx/u of 0,5 kg stof/u	Resultaten ter beschikking houden op het bedrijf	12,00	VLAREM I en II		verdere terugdringen en beheersen van emissies	

Milieuzorg

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Inventarisatie asbest							
	Exploitant van bedrijf waar asbest aanwezig is in delen van de gebouwen, arbeidsmiddelen en beschermingsmiddelen op de werkplaats	Bevoegde arbeidsinspecteur	99,00	KB van 2.12.93 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan kanderverwekkende en mutagene agentia op het werk (BS 02.02.94)	Inventaris ter beschikking houden	blootstelling van de werknemers aan asbestvezels zo laag mogelijk te houden	
Asbest beheersprogramma							
	Exploitant van bedrijf waar asbest aanwezig is in delen van de gebouwen, arbeidsmiddelen en beschermingsmiddelen op de werkplaats	Bevoegde arbeidsinspecteur	1,00	KB van 2.12.93 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan kanderverwekkende en mutagene agentia op het werk (BS 02.02.94)	Inventaris ter beschikking houden	blootstelling van de werknemers aan asbestvezels zo laag mogelijk te houden	
Opstellen jaarverslag over de wijze waarop de opdracht van de milieucoördinator werd uitgevoerd							
01 April	Milieucoördinator A en B	Ten behoeven van de bedrijfsleiding. In voorkomend geval: Comité PBW of Ondernemingsraad Bij ontstentenis van deze organen: aan de vakbondsafgevaardigde n	1,00	VLAREM II	5 jaar ter beschikking houden van toezichthoudende ambtenaar	verslag over de wijze waarop de MC zijn taken heeft vervuld	

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Uitvoeren van decretale milieuaudit (DMA)							
	Eerste klasse inrichting waar een MER vereist is VR-plichtige inrichtingen inrichting die met de letter 'P' is aangeduid in bijlage 1 van VLAREM I en voor zover de DMA effectief is opgelegd als voorwaarde in de milieuver-gunningUitzonderingen: inrichting die over een EMAS-geregistreerd of ISO 14001 – gecertificeerd milieuzorgsysteem beschikt waarbij tussen twee opeenvolgende audits milieuzorgsysteem gehandhaafd blijft / openbaar-heid van gegevens gegarandeerd blijft / voorwaarden gecontroleerd door milieuverificateur of certificatie-instelling	LNE- afdeling Milieuvergunningen-VMM	0,33	VLAREM II	Validatie door erkende milieuverificateur, gevalideerde milieuaudit minstens 5 jaar ter beschikking houden van toezichthoudende ambtenaar	evaluatie milieubeheer van uw organisatie	
Uitvoeren van decretale milieuaudit (DMA)							
	Inrichting die met de letter 'E' is aangeduid in bijlage 1 van VLAREM I en voor zover de DMA effectief is opgelegd als voorwaarde in de milieuvergun-ning, uitgezonderd de bedrijven die over een EMAS-geregistreerd of ISO 14001 gecertificeerd milieuzorgsysteem beschikken.	LNE- afdeling Milieuvergunningen-VMM	99,00	VLAREM II	Validatie door erkende milieuverificateur, gevalideerde milieuaudit minstens 5 jaar ter beschikking houden van toezichthoudende ambtenaar	evaluatie milieubeheer van uw organisatie	
decretale milieu-audit							
	MER - en VR plichtige / indien in milieuvergunning opgenomen	dienst MV - LNE en VMM	0,33	VLAREM II	rapport	evaluatie bedrijfsvoering en -uitrusting	
Oppervlaktewater							

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
--	------	----------	----------------------------------	-----------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Jaarlijkse hervergunningsplicht voor captatie oppervlaktewater: betalen voorschot op het te betalen bedrag van het jaar waarvoor de vergunning geldig is							
--	--	--	--	--	--	--	--

15 March	Degene die oppervlaktewater capteert uit Vlaamse water-wegen (bevaarbare waterlopen, havens en kanalen) > 500 m ³ /jaar (< 500 m ³ gratis, meldingsplicht)	Beheerder van de waterweg	1,00	Besluit van 03 mei 1991 betreffende het afleveren van vergunningen voor het capteren van water uit de in het Vlaams Gewest gelegen bevaarbare waterlopen, kanalen en havens (BS 19.07.91)		toestemming gebruik water / berekening retributie	
----------	--	---------------------------	------	---	--	---	--

Meedelen volume gecapteerd water							
----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

15 March	Degene die oppervlaktewater capteert uit Vlaamse water-wegen (bevaarbare waterlopen, havens en kanalen) > 500 m ³ /jaar (< 500 m ³ gratis, meldingsplicht)	Beheerder van de waterweg	1,00	Besluit van 03 mei 1991 betreffende het afleveren van vergunningen voor het capteren van water uit de in het Vlaams Gewest gelegen bevaarbare waterlopen, kanalen en havens (BS 19.07.91)		toestemming gebruik water / berekening retributie	
----------	--	---------------------------	------	---	--	---	--

Technische installaties

Uitvoeren emissiemetingen							
---------------------------	--	--	--	--	--	--	--

	Exploitant met een stooktoestel > 300 kW	Ter beschikking houden	99,00	VLAREM II	Ter beschikking houden	verdere terugdringen en beheersen van emissies	ja, Richtlijn industriële emissies (2010/75)
--	--	------------------------	-------	-----------	------------------------	--	--

Eenmalige verwarmingsaudit							
----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

	Exploitant met een centraal stooktoestel ouder dan 15 jaar	Rapport ter beschikking houden	98,00	Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het onderhoud en nazicht van stooktoestellen voor de centrale verwarming van gebouwen en/of voor de aanmaak van sanitair water (B.S. 27/04/2007)	Rapport ter beschikking houden	optimaal en duurzaam beheer	
--	--	--------------------------------	-------	--	--------------------------------	-----------------------------	--

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doelinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Keuring airco's							
	Exploitant van airco met nominaal koelvermogen > 12 kW 50 kW of meer 250 kW of meer	Resultaten ter beschikking houden op bedrijf	99,00	MB van 10/02/2011 tot vastlegging van de frequentie en de elementen van de keuring van airconditioningsystemen met een nominaal koelvermogen van meer dan 12 kW in gebouwen	Resultaten ter beschikking houden op bedrijf	optimale afstelling verzekeren	
Verwarmingsaudit							
	Toestel 20-100 kW	Rapport ter beschikking houden	0,20	Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het onderhoud en nazicht van stooktoestellen voor de centrale verwarming van gebouwen en/of voor de aanmaak van sanitair water (B.S. 27/04/2007)	Rapport ter beschikking houden	optimaal en duurzaam beheer	
Periodieke lekdichtheidscontrole koelinstallatie							
	Exploitant van koelinstallaties met nominale koelmiddelinhoud Van 3 kg tot 30 kg Van 30 tot 300 kg Van meer dan 300 kg	Resultaten ter beschikking houden op bedrijf	99,00	VLAREM II	Resultaten ter beschikking houden op bedrijf	lekdichtheid verzekeren	ja, EU verordening 1516/2007
Verwarmingsaudit							
	Toestel >100 kW	Rapport ter beschikking houden	0,50	Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het onderhoud en nazicht van stooktoestellen voor de centrale verwarming van gebouwen en/of voor de aanmaak van sanitair water (B.S. 27/04/2007)	Rapport ter beschikking houden	optimaal en duurzaam beheer	

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
--	------	----------	----------------------------------	-----------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Verwarmingsaudit

	Toestel ≥ 15 j en ≥ 20 kW	Rapport ter beschikking houden	98,00	Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het onderhoud en nazicht van stooktoestellen voor de centrale verwarming van gebouwen en/of voor de aanmaak van sanitair water (B.S. 27/04/2007)	Rapport ter beschikking houden	optimaal en duurzaam beheer	
--	-------------------------------------	--------------------------------	-------	--	--------------------------------	-----------------------------	--

Keuringsrapport voor nazicht milieuvriendelijkheid en veiligheid stooktoestel

	Nieuwe CV op vloeibare brandstof - Nieuwe CV op gasvormige brandstof	Rapport ter beschikking houden	98,00	het besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2013 tot wijziging van het VLAREL en tot wijziging van diverse andere besluiten wat betreft erkenningen met betrekking tot het leefmilieu.	Rapport ter beschikking houden	optimaal en duurzaam beheer	
--	--	--------------------------------	-------	--	--------------------------------	-----------------------------	--

Periodiek onderhoud en rookgasanalyse

	De gebruikers van een centraal verwarmingstoestel gevoed met vloeibare of gasvormige brandstof met een vermogen vanaf 20 kW dienen periodiek een onderhoud te laten uitvoeren door een erkend technicus.	Attesten ter beschikking houden	1,00	Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het onderhoud en nazicht van stooktoestellen voor de centrale verwarming van gebouwen en/of voor de aanmaak van sanitair water (B.S. 27/04/2007)	Attesten ter beschikking houden	optimaal en duurzaam beheer	
--	--	---------------------------------	------	--	---------------------------------	-----------------------------	--

Veiligheid

Melding zwaar ongeval

	Bedrijven	Gemeentelijke overheden	99,00			gevolgen zwaar ongeval beperken	
--	-----------	-------------------------	-------	--	--	---------------------------------	--

Vergunningen

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Springstoffenvergunning							
	Dergelijke bedrijven worden ingedeeld in twee klassen. Een 1ste klasse vergunning moet aangevraagd worden bij de provincie, een 2de klasse bij de gemeente.					toestemming voor fabricage, pslag of verdeling springstoffen	
De vergunning inzake ioniserende stralingen							
	De verschillende inrichtingen, waar radioactieve stoffen in het bezit gehouden worden of waar toestellen gebruikt worden die ioniserende stralingen kunnen voortbrengen, worden in 4 klassen ingedeeld. Voor bedrijven uit klasse I, II en III is een oprichtings- en exploitatievergunning vereist. Bedrijven uit klasse IV zijn vrijgesteld van vergunning.			Federaal Agentschap voor Nucleaire controle		toestemming om radio-actieve stoffen te bewaren of apparaten die ioniserende straling voortbrengen, aan te wenden	
De vergunning inzake gebruik van waterwegen en aanhorigheden							
	Elk bedrijf dat kaaimuren, afvoerleidingen, aanlegsteigers wenst te construeren en te gebruiken.	De beheerder van de waterweg. Deze zijn de Scheepvaart nv en Waterwegen en Zeekanaal nv.	1,00		Vergunningsaanvraag	toestemming om waterwegen in te nemen voor een activiteit	
Stedenbouwkundige vergunning							
	Bouwheer bij bouwwerken, verandering functie van gebouw, slopen, graven, vellen van bomen etc.	Bij de dienst ruimtelijke ordening van de gemeente	98,00	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening	Aanvraag / meldingsplicht	toestemming bepaalde bouwwerkzaamheden uitvoeren	

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
--	------	----------	----------------------------------	-----------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Milieuvergunning							
	Klasse 1-bedrijven en klasse 2-bedrijven // klasse 3-bedrijven (die enkel activiteiten uitvoeren die thuishoren in klasse 3) is geen milieuvergunning vereist. In dit geval is een melding bij het gemeentebestuur voldoende	Bestendige Deputatie van de provincie en het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente waar de geplande activiteit zal plaatsvinden	99,00	VLAREM II	Aanvraag milieuvergunning / melding / Een aantal bedrijven dient bij hun aanvraagdossier voor de milieuvergunning een conform verklaard milieueffectrapport (MER) of omgevingsveiligheidsrapport (OVR) te voegen.	toestemming bepaalde inrichting op te richten, te gebruiken te veranderen	

Verpakking

Terugnameplicht verpakkingsafval - plicht van elke verpakkingsverantwoordelijke om voor de verpakkingen waarvoor hij verantwoordelijk is, d.w.z. die hij op de Belgische markt heeft gebracht, de in het Samenwerkingsakkoord bepaalde percentages van recyclage en nuttige toepassing te behalen.

	Elke verpakkingsverantwoordelijke	Ofwel via een erkend beheersorganisme (VAL-I-PAC voor bedrijfsmatig en FOST Plus voor huishoudelijk afval) . Wanneer men individueel de terugnameplicht vervult, moet men zelf aan de IVC de verwezenlijkte recyclage en nuttige toepassing kunnen aantonen.		Interregionale samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval	Aangifteformulier indien lid van erkend organisme - indien individueel aan de hand van gestandaardiseerde attesten van recyclage en nuttige toepassing (formulier D) die hij aanvraagt aan zijn afvalophaler (formulier C)	aantonen dat recyclagedoelstelling wordt behaald	
--	-----------------------------------	--	--	---	--	--	--

Informatieplicht - plicht van elke verpakkingsverantwoordelijke om de IVC jaarlijks op de hoogte te brengen van de terugnamemodaliteiten van het verpakkingsafval en de behaalde percentages van recyclage en nuttige toepassing.

	Verpakkingsverantwoordelijke of door verpakkingsverantwoordelijke aangeduid erkend organisme die onderworpen is aan de terugnameplicht	Aangifte aan erkend organisme of individueel aan Interregionale verpakkingscommissie (IVC)	1,00	Interregionale samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval	Indien de verpakkingsverantwoordelijke zijn terugnameplicht individueel vervult, dient hij jaarlijks de aangifteformulieren (formulier A) van de IVC in te vullen en op te sturen.	aantonen dat recyclagedoelstelling wordt behaald	
--	--	--	------	---	--	--	--

Indien- datum 1ste rap- portage	Wie?	Aan wie?	Fre- quen- tie per jaar	Wetgeving	Rapporterings- wijze	Doeleinde van de informatiestroom	EU rapportage- verplichting
Voorleggen van algemeen preventieplan							
31 March	Elke persoon die verpakkingsverantwoordelijke is voor een jaarlijkse hoeveelheid van minstens 300 ton eenmalige verpakkingen (alook elke persoon die producten heeft doen verpakken in België of ze zelf heeft verpakt met het oog op of naar aanleiding van het op de Belgische markt brengen ervan voor een hoeveelheid van minstens 100 ton eenmalige verpakkingen). De verpakkingsverantwoordelijke kan (in bepaalde gevallen) de verplichting om een algemeen preventieplan op te stellen en over te maken, toevertrouwen aan een andere rechtspersoon van privaatrecht, in het algemeen de beroepsfederatie waartoe deze behoort.	Interregionale verpakkingscommissie (IVC)	0,33	Interregionale samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval	Elektronisch standaardformulier op waarop alle nuttige gegevens ingevuld worden inzake preventie van verpakkingsafval.	bedrijven aanmoedigen preventiemaatregelen te nemen	
Evaluatie uitvoering algemeen preventieplan							
30 June	Verpakkingsverantwoordelijke of aangeduide verantwoordelijke	Interregionale verpakkingscommissie (IVC)				bedrijven aanmoedigen preventiemaatregelen te nemen	
Beschrijving verpakkingscircuit en melden hoe de retourpercentages voor deze verpakkingen gehaald worden, hoe de geretourneerde eenheden die niet langer voor hergebruik in aanmerking komen worden verwijderd en hoe de nieuwe verpakkingen worden gemerkt.							
	De fabrikanten/verpakker/vuller van verpakkingen (kratten en paletten) met zware metalen			Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 maart 1999 houdende verpakkingen	Zelfcontrole met rapporteringsverplichting	inzicht in retourcircuit voor kunstofkratten en paletten met zware metalen	

BIJLAGE C OVERZICHT MELDINGEN

[Tabel Essencia]

Type gebeurtenis	Dienst	Onmiddellijk	Tijdsad	Wie?	Hoe?	Wettelijke referentie	Adres
1. Zwaar ongeval	Hulpcentrum 100-112	X	-		Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99	Samenwerkingsakkoord 21.06.99 en art.21 en art.22 VLAREM II, art. 4.1.3.4	
	Gouverneur	X	-		Tel.: 03/240.50.60 Fax.: 03/248.26.51		
	C.G.C.C.R. Minister bevoegd voor de civiele bescherming: via het crisiscoördinatiecentrum van de regering	X	-		Tel.: 02/506.47.11 Fax.: 02/506.47.09 email.: CGCCR@ibz.fgov.be		Hertogstraat 53 1000 Brussel
	FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's	X	-		Tel.: 02/233.45.11 Tel.: 02/233.45.12 Fax.: 02/233.42.31 Fax.: 02/233.45.69		Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel
	LNE regionale milieu-inspectie	X	-		Tel.: 03/224.64.25 Fax.: 03/224.64.28		Lange Kievitstraat 111-113 Bus 62, 2018 Antwerpen
	LNE regionale buitendienst afdeling milieuvergunningen	X	-		Tel.: 03/224.64.81 Tel.: 03/224.64.51		Lange Kievitstraat 111-113 Bus 61, 2018 Antwerpen
	Milieu wacht: afdeling Antwerpen Milieu wacht: afdeling Beveren	X	-		Afdeling Antwerpen Tel.: 03/750.14.80 Tel.: 03/750.14.11 Fax.: 03/750.14.99		Gravendreef 5a 9120 Beveren
Indien mogelijk trein in de buurt	Permanentie Antwerpse Haven Infrabel - Permanentie Antwerpse Haven 24/24 7/7	X	-		Tel.: 03/240.42.24 Mobiel: 0476/98.20.96 Fax: 03/240.42.86		
	Trafic Control Brussel	X	-		Tel.: 02/525.91.40 Fax: 02/525.41.28		Barastraat 110, 1070 Brussel
2. Ernstig arbeidsongeval	Hulpcentrum 100-112	X	-		Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99	Codex, Titel I, hoofdstuk III, art. 26 §4, 1° en 2° a en art. 27 en titel III, hoofdstuk V, art. 54	
	FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's	X	-		Tel.: 02/233.45.11 Tel.: 02/233.45.12 Fax.: 02/233.42.31 Fax.: 02/233.45.69		Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel
	FOD Waso ABT (niet-seveso bedrijven) ABT: Afdeling basistoezicht, regionale directie Antwerpen	X	-		Tel.: 03/232.79.05 Fax.: 03/226.02.53		Theater Building Italiëlei 124, bus 77 2000 Antwerpen
3. Brand of explosie buiten de vorige bepalingen, vernieling van een deel van de installatie door brand of ontploffing	Hulpcentrum 100	X	-		Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99	ARAB art. 52; Vlarem art. 4.1.3.4.	
	Gouverneur - Burgemeester - Bestendige deputatie	X	-		Tel.: 100 Tel.: 03/240.50.11. Fax.: 03/216.54.23		Koning Elisabethlei 22 2018 Antwerpen
	FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's	X	-		Tel.: 02/233.45.11 Tel.: 02/233.45.12 Fax.: 02/233.42.31 Fax.: 02/233.45.69		Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel
	FOD Waso ABT (niet-seveso bedrijven) ABT: Afdeling basistoezicht, regionale directie Antwerpen	X	-		Tel.: 03/232.79.05 Fax.: 03/226.02.53		Theater Building Italiëlei 124, bus 77 2000 Antwerpen
	LNE regionale milieu-inspectie	X	-		Tel.: 03/224.64.25 Fax.: 03/224.64.28		Lange Kievitstraat 111-113 Bus 62, 2018 Antwerpen
	LNE regionale buitendienst afdeling milieuvergunningen			Binnen de 24h	Tel.: 03/224.64.81 Fax.: 03/224.64.51		Lange Kievitstraat 111-113 Bus 61, 2018 Antwerpen
Milieu wacht Milieu wacht: afdeling Beveren	X	-		Afdeling Antwerpen Tel.: 03/750.14.80 Tel.: 03/750.14.11 Fax.: 03/750.14.99		Gravendreef 5a 9120 Beveren	
4. Ongeval met elektriciteit	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie Energie, Afdeling Infrastructuur & Controles	X	-		Tel.: 02/277.51.11 (centrale) Tel.: 0800/12033 (CC) Tel: 02/277.62.28 (VA) Fax: 02/277.50.21	ARAB, art. 264.f en AREI, art.268.8	North Gate III Koning Albert II laan 16 1000 Brussel
5. Ongeval met een stoomtoestel	EDTC	X	-		Zelf in te vullen	K.B. 18.10.91, art. 49	-

6.	Ongeval met ioniserende stralingen	Hulpcentrum 100	X	-	Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99	K.B. 20.07.01, art. 67.2 en 67.4	
		FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's	X	-	Tel.: 02/233.45.11 Tel.: 02/233.45.12 Fax.: 02/233.42.31 Fax.: 02/233.45.69		Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel
		FOD Waso ABT (niet-seveso bedrijven) ABT: Afdeling basistoezicht, regionale directie Antwerpen	X	-	Tel.: 03/232.79.05 Fax.: 03/226.02.53		Theater Building Italiëlei 124, bus 77 2000 Antwerpen
		Milieu wacht Milieu wacht: afdeling Beveren	X	-	Afdeling Antwerpen Tel.: 03/750.14.80 Tel.: 03/750.14.11 Fax.: 03/750.14.99		Gravendreef 5a 9120 Beveren
		Instituut Hygiëne en Epidemiologie	X	-	Tel.: 02/642.51.11 Fax.: 02/642.50.01		Juliette Wytzmanstraat 14/16, 1050 Elsene
		FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle)	X	-	Tel.: 02/289.21.11 Fax.: 02/289.21.12		Ravenstein 36 1000 Brussel
		EDTC (Vinçotte Controlatom)	X	-	Tel.: 02/674.51.20 Fax.: 02/674.51.40		Jan Ollieslagerslaan 35 1800 Vilvoorde
	EDPW	X	-	Zelf in te vullen			
7.	Ongeval met springstoffen	Hulpcentrum 100	X	-	Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99	Besluit Regent 31.03.49 art. 26 - 27	
		FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's	X	-	Tel.: 02/233.45.11 Tel.: 02/233.45.12 Fax.: 02/233.42.31 Fax.: 02/233.45.69		Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel
		FOD Waso ABT (niet-seveso bedrijven) ABT: Afdeling basistoezicht, regionale directie Antwerpen	X	-	Tel.: 03/232.79.05 Fax.: 03/226.02.53		Theater Building Italiëlei 124, bus 77 2000 Antwerpen
		FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie Energie, Afdeling Infrastructuur & Controles	X	-	Tel.: 02/277.51.11 (centrale) Tel.: 0800/12033 (CC) Tel.: 02/277.62.28 (VA) Fax: 02/277.50.21	ARAB, art. 264.f en AREI, art.268.8	North Gate III Koning Albert II laan 16 1000 Brussel
8.	Ongeval met liften	EDTC	X	-	Zelf in te vullen		
9.	Ongeval met pijpleidingen buiten het bedrijfsterrein	Hulpcentrum 100	X	-	Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99		
		Milieu wacht: afdeling Antwerpen			Afdeling Antwerpen		
		Milieu wacht: afdeling Beveren			Tel.: 03/750.14.80 Tel.: 03/750.14.11 Fax.: 03/750.14.99		Gravendreef 5a 9120 Beveren
	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie Energie, Afdeling Infrastructuur & Controles	X	-	Tel.: 02/277.51.11 (centrale) Tel.: 0800/12033 (CC) Tel.: 02/277.62.28 (VA) Fax: 02/277.50.21		North Gate III Koning Albert II laan 16 1000 Brussel	
10.	Ongeval met gasvoersinstallaties en/of gasdistributieinstallaties	Hulpcentrum 100	X	-	Tel.: 100 -112/03.270.92.46 Fax.: 03/272.26.22 Fax.: 03/233.65.99	Wet van 12.04.1965	
		FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's	X	-	Tel.: 02/233.45.11 Tel.: 02/233.45.12 Fax.: 02/233.42.31 Fax.: 02/233.45.69		Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel
		FOD Waso ABT (niet-seveso bedrijven) ABT: Afdeling basistoezicht, regionale directie Antwerpen	X	-	Tel.: 03/232.79.05 Fax.: 03/226.02.53		Theater Building Italiëlei 124, bus 77 2000 Antwerpen
		FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie Energie, Afdeling Infrastructuur & Controles	X	-	Tel.: 02/277.51.11 (centrale) Tel.: 0800/12033 (CC) Tel.: 02/277.62.28 (VA) Fax: 02/277.50.21	ARAB, art. 264.f en AREI, art.268.8	North Gate III Koning Albert II laan 16 1000 Brussel

11.	Beveiligingsincidenten in het kader van de ISPS-code betreffende de bescherming van havenfaciliteiten	101 Lokaal comité beveiliging haven		K.B. 15.06.04	
12	Transport ongeval (buiten de vorige bepalingen)	Hulpcentrum 100 Belintra (BASF in het Nederlandstalige landsgedeelte) Veiligheidsadviseur	.92.46 3/233.65.99		Adres?
13	Langdurig en hevig lawaai	LNE regionale buitendienst afdeling milieuvergunningen Milieu wacht Milieu wacht: afdeling Beveren		VLAREM II, art. 4.1.3.4 §1	Gravendreef 5a 9120 Beveren
14	Ongeval met biologische agentia	FOD Waso ACR (seveso bedrijven) ACR: Afdeling Toezicht op de chemische risico's FOD Waso ABT (niet-seveso bedrijven) ABT: Afdeling basistoezicht, regionale directie Antwerpen		CODEX, Titel V, Hoofdstuk III, art.75	Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel Theater Building Italiëlei 124, bus 77 2000 Antwerpen
15	Verontreiniging Schelde of Kanaaldok, buiten de vorige bepalingen	Hulpcentrum 100 LNE-milieu-inspectie Milieu wacht Milieu wacht: afdeling Beveren Dokmeester (havenkapitein)	.92.46 3/233.65.99	VLAREM II, art. 4.1.5.3 §1 en art. 4.1.3.4 § 1	Lange Kievitstraat 111-113 Bus 62, 2018 Antwerpen Gravendreef 5a 9120 Beveren Adres?
16	Luchtverontreiniging, reukoverlast of emissies/immissies (overschrijding van de normen) die buiten de fabrieksgrenzen hinder veroorzaken, buiten de bepalingen van een zwaar ongeval	LNE-milieu-inspectie Milieu wacht Milieu wacht: afdeling Beveren		VLAREM II, art. 4.1.5.3	Lange Kievitstraat 111-113 Bus 62, 2018 Antwerpen Gravendreef 5a 9120 Beveren
17	Vloeistoflekken die aanleiding kunnen geven tot bodemverontreiniging of tot verspreiding in de riolering, de oppervlaktewateren, grondwater of de naburige eigendom	Hulpcentrum 100 LNE-milieu-inspectie Milieu wacht Milieu wacht: afdeling Beveren Dokmeester (havenkapitein)	.92.46 3/233.65.99	VLAREM II, art.561§1 e.a. en art.4.1.3.4§1	Lange Kievitstraat 111-113 Bus 62, 2018 Antwerpen Gravendreef 5a 9120 Beveren Adres?
18	Inbraak, geweldpleging, ...	Politie			Centrale diensten Oudaan 5 2000 Antwerpen

**BIJLAGE D VRAGENLIJST
BEVRAGING**

DIGITALE

KANTOOR ANTWERPEN
Coveliersstraat, 15 – 2600 Antwerpen – BELGIË
tel. +32 3 270 92 92 - fax +32 3 270 92 68
info@technum-tractebel.be
www.technum.be

Voorstel enquête

Afdeling	Policy
Van	BIF
Aan	Projectteam
Datum	18 02 2014

Voorstel enquête

DOEL VAN DEZE ENQUÊTE: bij ondernemingen nagaan wat voornaamste knelpunten zijn op het vlak van aanleveren, kwaliteit en beheer van milieu-informatie en waar er kansen zijn voor optimalisatie

DOELPUBLIEK: bedrijven lid van sectorfederatie

VERZENDLIJST: via sectorfederaties

- Fevia
- essenscia

TOELICHTING:

In opdracht van de afdeling Milieu-integratie van het departement LNE voert TECHNUM een studie uit met als doel het identificeren van knelpunten m.b.t. milieudatastromen tussen bedrijven en overheid.

In kader daarvan wensen we input te verkrijgen van de bedrijven uit de betrokken sectoren (basischemie / voeding). In een eerste stap contacteerden we de sectorfederaties Fevia en essenscia alsook de beroepsfederatie VMx om ons inzicht in de datastromen aan te vullen en de voornaamste knelpunten te detecteren en kansen te identificeren voor verbetering.

Op basis van deze input stelden we deze webenquête op waarin we willen nagaan wat, volgens u als onderneming, de voornaamste knelpunten zijn. deze vragenlijst werd zo opgevat dat ze slechts 10 minuten van uw tijd zal vragen.

Tijdens een workshop met de bedrijven uit de sector willen we de resultaten uit deze webenquête aan u voorleggen en kwalitatief verdiepen.

Namens het projectteam alvast hartelijk bedankt."

Uitnodigende tekst bij begin van de enquête

Hartelijk dank voor uw bereidheid deel te nemen aan deze enquête.

De enquête wordt georganiseerd in het kader van een opdracht die Technum uitvoert in opdracht van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). In de context van de Doelgroepenprogramma's Voedingsnijverheid (2011 – 2016) / Basischemiesector (2013 – 2018) werden afspraken geformuleerd rond het inventariseren en analyseren van de mogelijkheden voor optimalisatie van de verzameling en het beheer van milieu-informatie van beide sectoren, en daarnaast het uitwerken van concrete initiatieven.

Deze enquête peilt in algemene termen naar knelpunten die bedrijven ondervinden m.b.t. het aanleveren of beheren van milieugegevens. Een voldoende breed overzicht is nodig om inzicht te krijgen in de belangrijkste knelpunten. We hopen deze informatie nadien met een aantal bedrijven uit de sector uit te diepen tijdens een workshop (op 20 maart voor de voedingssector en op 2 april voor de basischemiesector).

De enquête vraagt slechts 10 minuten van uw tijd, en kan ons helpen de juiste knelpunten te identificeren om voor deze knelpunten verbetermogelijkheden voor te stellen.

DEEL 1: kenmerken onderneming

Vraag 1

1 antwoord mogelijk

In welke sector bent u actief?

- Chemie en life sciences
- Voeding
- Technologie
- Bewaking
- Vries- en koelnijverheid
- Vastgoed
- Immobiliën
- Papierdeeg, papier en karton)
- Handel en diensten
- Mode en confectie
- Elektriciteit en gas
- Grafische industrie
- Milieubeheer, recuperatie en recyclage
- Transport en logistiek
- Automobiel en tweewielers
- Toeristische Industrie
- Autohandel en reparatie
- Werk en HR
- Textiel, hout en meubelen
- Papier- en kartonverwerking
- Seniorenzorg
- Advies- en engineeringbureaus
- Ontginning
- Staalindustrie
- Uitvaart
- Glas
- Bouw
- Haven

- Andere

Vraag 2

1 antwoord mogelijk

Hoe groot is uw onderneming in termen van het aantal werknemers

- Minder dan 50 werknemers
- Minder dan 250 werknemers
- Meer dan 250 werknemers
- Ik weet het niet

Vraag 3

1 antwoord mogelijk

Tot welke Klasse behoort uw onderneming (volgens [VLAREM](#))

- Klasse 1
- Klasse 2
- Klasse 3
- Ik weet het niet

Vraag 4

1 antwoord mogelijk

Open antwoord mogelijk

Hoe worden de milieudatastromen in uw organisatie beheerd en ingegeven

- Dit organiseren we intern
 - Ik doe dit hoofdzakelijk alleen
 - Mijn collega doet dit hoofdzakelijk
 - We doen dit met meerdere collega's samen
- We vragen hierbij externe assistentie
 - Alles wordt uitbesteed
 - We krijgen hulp bij het verzamelen en beheren van gegevens, maar dienen zelf in
 - We verzamelen en beheren zelf de milieugegevens maar krijgen hulp bij de indiening
- Andere:.....

DEEL 2: Aanleveren van gegevens door bedrijven aan de overheid

Vraag 5

Per thema een 5-delige schaal (zeer tevreden/tevreden/ niet tevreden/helemaal niet tevreden + niet van toepassing) met 1 aanklikmogelijkheid per thema

Hoe staat u tegenover het huidige systeem van aanleveren van milieu-informatie aan de overheid in algemene termen in het kader van:

- Integraal milieujaarverslag (IMJV)
- Milieuvergunningdossier
- Milieu-inspectie
- Periodieke rapporteringen en aangiftes (andere dan IMJV)
- Audits
- Meldingen
- Bevragingen en enquêtes

Vraag 6

Voor welke milieugegevens ondervindt u onderstaande knelpunten m.b.t. de aanlevering ervan? Duid aan. Indien u dit knelpunt nooit ondervindt, duidt u aan "geen van deze milieugegevens".

Rijen

- Onduidelijkheid over de doelstelling van de milieugegevensverzameling
- Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd
- Onvoldoende kennis over de aan te leveren gegevens
- Gevraagde gegevens niet beschikbaar
- Tijdstip en / of frequentie van aanleveren van gegevens
- Meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens
- Formaat van aanleveren van gegevens
- Praktische problemen met elektronische indiening (handtekening, blokkeren van systeem, ..)
- Verplichte aanlevering van gegevens door een erkende deskundige (energiedeskundige, verificateur, milieudeskundige, ...)
- Gebrek aan concrete contactpersoon voor vragen bij indiening
- Geen garantie op vertrouwelijk behandelen van gegevens
- Onmogelijkheid / moeilijkheid zelf aangeleverde gegevens te beheren
- Andere:

Kolommen (elke kolom moet kunnen worden aangeklikt per rij):

- Data rond milieuzorg
- Afvalstoffengegevens
- Grondstoffengegevens
- Data rond verpakkingen
- Grondwatergegevens
- Afvalwatergegevens

- Oppervlaktewatergegevens
- Gegevens m.b.t. emissies naar lucht
- Energiegegevens
- Gegevens m.b.t. technische installaties
- Gegevens m.b.t. processen (BBT)
- Meldingen bij calamiteiten (normoverschrijding, ongeval,...)
- Andere:
- Geen van deze milieugegevens

Vraag 7

Voor welke 3 knelpunten ziet u de grootste kansen voor verbetering?

Knelpunten van hierboven overnemen: 3 maal scrol-down lijstjed

Belangrijkste knelpunt:

2^e belangrijkste knelpunt:

3^e belangrijkste knelpunt:

Scrol-downlijstje is zelfde voor elk van de 3 knelpunten:

- Onduidelijkheid over de doelstelling van de milieugegevensverzameling
- Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd
- Onvoldoende kennis over de aan te leveren gegevens
- Gevraagde gegevens niet beschikbaar
- Tijdstip en / of frequentie van aanleveren van gegevens
- Meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens
- Formaat van aanleveren van gegevens
- Praktische problemen met elektronische indiening (handtekening, blokkeren van systeem, ..)
- Verplichte aanlevering van gegevens door een erkende deskundige (energiedeskundige, verificateur, milieudeskundige, ...)
- Gebrek aan concrete contactpersoon voor vragen bij indiening
- Geen garantie op vertrouwelijk behandelen van gegevens
- Onmogelijkheid / moeilijkheid zelf aangeleverde gegevens te beheren
- Andere:

DEEL 3: Kwaliteitscontrole en beheer van gegevens

Vraag 8

Wordt er een kwaliteitscontrole verricht op de aangeleverde data? Zo ja, door wie?

Tabel met in rijen de milieuthema's en in de kolommen de antwoorden

Rijen: thema's

- Data rond milieuzorg
- Afvalstoffengegevens
- Grondstoffengegevens
- Data rond verpakkingen
- Grondwatergegevens
- Afvalwatergegevens
- Oppervlaktewatergegevens
- Gegevens m.b.t. emissies naar lucht
- Energiegegevens
- Gegevens m.b.t. technische installaties
- Gegevens m.b.t. processen (BBT)
- Meldingen bij calamiteiten (normoverschrijding, ongeval,...)
- Andere:

Kolommen: antwoorden (meerdere antwoorden per rij mogelijk)

- Ja, intern
- Ja, door een externe organisatie of persoon
- Ja, door een extern, erkende organisatie of persoon
- Ja, door een overheidsinstantie
- Neen
- Ik weet het niet

Vraag 9

Per thema een 5-delige schaal (zeer tevreden/tevreden/ niet tevreden/helemaal niet tevreden + niet van toepassing) met 1 aanklikmogelijkheid per thema

Hoe staat u tegenover het huidige systeem rond beheer en kwaliteitscontrole door de overheidsinstantie die de aangeleverde controleren, voor wat betreft gegevens aangeleverd in het kader van:

- Integraal milieujaarverslag (IMJV)
- Polluent Release and Transfer register (PRTR)
- Milieuvergunningsdossier
- Milieu-inspectie
- Periodieke rapporteringen en aangiftes (andere dan IMJV)
- Audits

- Meldingen
- Bevestigingen en enquêtes

Vraag 10

Voor welke milieugegevens ondervindt u onderstaande knelpunten m.b.t. het beheer ervan? Duid aan. Indien u dit knelpunt nooit ondervindt, duidt u aan "geen van deze milieugegevens".

Rijen:

- dat de gevraagde kwaliteit niet door de bedrijven kan worden gewaarborgd?
- dat de overheid de kwaliteit niet (of niet voldoende) controleert?
- dat de overheid (of een derde partij) de gegevens verkeerdelijk gebruikt of interpreteert?
- dat de overheid de aangeleverde gegevens niet systematisch bewaart;
- dat verschillende overheden verschillende kwaliteitscontrole hanteren voor gelijkaardige dossiers
- Weinig feedback van de betrokken overheid
- Andere:

Kolommen (elke kolom moet kunnen worden aangeklikt per rij):

- Data rond milieuzorg
- Afvalstoffengegevens
- Grondstoffengegevens
- Data rond verpakkingen
- Grondwatergegevens
- Afvalwatergegevens
- Oppervlaktewatergegevens
- Gegevens m.b.t. emissies naar lucht
- Energiegegevens
- Gegevens m.b.t. technische installaties
- Gegevens m.b.t. processen (BBT)
- Meldingen bij calamiteiten (normoverschrijding, ongeval,...)
- Andere:
- Geen van deze milieugegevens

Vraag 11

Voor welke 3 knelpunten ziet u de grootste kansen voor verbetering?

Knelpunten van hierboven overnemen: 3 maal scrol-down lijstjed

Belangrijkste knelpunt:

2^e belangrijkste knelpunt:

3^e belangrijkste knelpunt:

Scrol-downlijstje is zelfde voor elk van de 3 knelpunten:

- dat de gevraagde kwaliteit niet door de bedrijven kan worden gewaarborgd?
- dat de overheid de kwaliteit niet (of niet voldoende) controleert?
- dat de overheid (of een derde partij) de gegevens verkeerdelijk gebruikt of interpreteert?
- dat de overheid de aangeleverde gegevens niet systematisch bewaart;
- dat verschillende overheden verschillende kwaliteitscontrole hanteren voor gelijkaardige dossiers
- Weinig feedback van de betrokken overheid
- Andere:

DEEL 4: Datastromen van de overheid naar de bedrijven

Vraag 12 Antwoordmogelijkheden: zeer belangrijk, belangrijk, niet zo belangrijk, helemaal niet belangrijk

Hoe belangrijk vindt u de gegevensuitwisseling vanuit de overheid naar de bedrijven en welke informatie wenst u dan te ontvangen?

- Individuele jaarlijkse evolutie
- Vergelijking met de sector
- Vergelijking met de subsector

Vraag 13 – meer antwoordmogelijkheden mogelijk

Rond welk milieuthema wenst u gegevens te ontvangen van de overheid

- Data rond milieuzorg
- Afvalstoffengegevens
- Grondstoffengegevens
- Data rond verpakkingen
- Grondwatergegevens
- Afvalwatergegevens
- Oppervlaktewatergegevens
- Gegevens m.b.t. emissies naar lucht
- Energiegegevens
- Gegevens m.b.t. technische installaties
- Gegevens m.b.t. processen (BBT)
- Meldingen bij calamiteiten (normoverschrijding, ongeval,...)
- Andere:
- Geen

Vraag 14

open antwoord mogelijk

Wat is uw belangrijkste verzoek aan de Vlaamse Milieu-administratie m.b.t. de aanlevering milieugegevens?

.....

BIJLAGE E ANTWOORDEN OP DE OPEN VRAAG (DIGITALE BEVRAGING)

Tabel 8: Antwoorden op de open vraag 'wat is uw belangrijkste verzoek aan de Vlaamse milieu-administratie m.b.t. de aanlevering van milieugegevens (letterlijk)

IMJV uitbreiden met VMM aangifte

Te weinig feed en deadlines niet gerespecteerd terwijl de overheid wel fouten mag maken, zie ook actuele problemen van veel latere beleving van de VMM papieren (aangifte waterverontreiniging afvalwater) bij navraag dient wel de deadline van indiening gehaald worden om sancties te vermijden.

Vele data moeten op verschillende plaatsen in verschillende formaten, eenheden, .. ingediend worden. Een centraal loket waarin al deze data zitten, zou het o.i. veel efficiënter maken voor de bedrijven en voor de overheden. Energiecijfers worden nu bijvoorbeeld ingegeven in het IMJV, CO2 EJV, energie benchmarking, ...

milieuvergunningdossiers - er wordt vaak een dossier tegengehouden omdat men vaak heel erge details wil of andere futiliteiten. (bv blad dat recto verso was - mocht niet, eenheid in MW moest veranderd worden in kW, kadasterplannen - waarom deze nog toevoegen

IMJV en Aangifte Afvalwater in één VMM aangifte aub.

Eenduidigheid in de gegevensvraag, geen dubbele gegevensaanlevering, gegevens aanleveren op een niveau dat nodig en vereist is, maar niet meer.

We stoppen heel wat gegevens in een zwarte doos en krijgen nauwelijks of geen feedback over wat er met deze gegevens gebeurt.

Enmalig gegevens opvragen en feedback geven als er gegevens zijn doorgegeven

Feedback op aangeleverde data.

Indieningstermijn minimum 1 maand verlengen. Het voorjaar is voor KMO's te druk om alle gegevens tijdig overheid te bezorgen

Zorgen dat alle gegevens slechts eenmaal moeten doorgegeven worden op een uniforme gebruiksvriendelijke manier voor alle verschillende milieu-administraties (IMJV, verpakkingsafval, captatievergunning, heffingsaangifte, meetgegevens in vergunningen,...)

Recente Vlarem-wijzigingen indachtig: milieu-informatie slechts één maal moeten aanleveren in een werkbaar format

Zoveel mogelijk informatie elektronisch aanleveren, liefst in 1 systeem

afvalwatergegevens per sector afvalwater gegevens VMM ten overstaan van IMJV beter organiseren

Vermijden van meerdere malen zelfde gegevens te moeten aanleveren -MER-IMJV-vergunning

Bv. Er moet heel wat info verzameld worden, hier krijg je als bedrijf weinig feed back over (hoe zit je to sector) Inloggen erg vervelend en niet klantvriendelijk Milieujaarverslag moet zagezegd ondertekend worden door CEO niet altijd haalbaar als dit elektronisch is

Van het IMJV écht een integraal verslag maken, ofwel terug elk onderdeel afzonderlijk beheren op een gebruiksvriendelijke manier.

eenduidige en doorzichtige opvragen gegevens voor zover relevant .

milieugegevens onder de vorm van wettelijke verplichtingen: - de kwaliteit van Vlarem II is mijns inziens sterk achteruitgegaan - de overheid wil blijkbaar alles reguleren via Vlarem II en daardoor is er overregulering - de wetgeving betreffende fugatieve emissies roept heel wat vragen op: - de initiële steekproef geeft veel te hoge waarden - ontbreken van een uitstapregeling - in 2013 bedroeg de fugatieve emissie van het mangat van een tank 30 percent van de omzet van de tank. Volgens SGS moesten ze meten op het punt met het grootste lek (dat was in dit geval een speldenprik) en deze waarde extrapoleren. Daardoor ontstaan duidelijk verkeerde rapportages. Het lijkt me logisch dat het aantal meetpunten opgelegd wordt in functie van de grootte van de omtrek - ik gebruik de procedure van de meldingen van wijziging van vergunningen niet meer want vaak duurt het langer om een beslissing te krijgen dan wanneer ik een volledige vergunningsaanvraag indien - in de Provincie Antwerpen gebeurden tot +/- 2008 de vergunningsaanvragen zoals in andere provincies. Plots moest ik een lijst van alle bouwvergunningen die ooit gedaan waren opsturen en iets later moest ik zelfs alle bouwvergunningen mee opsturen zo niet werd het aanvraagformulier niet ontvankelijk en volledig verklaard - ik deed een aanvraag voor hernieuwing van de vergunning van een site in de Provincie Antwerpen. Het dossier werd uiteindelijk ontvankelijk en volledig verklaard. Toch kreeg ik, in de loop van de aanvraag, opgelegd een bijkomende veiligheidsstudie te maken. Aangezien het dossier volledig was verklaard vind ik dit niet kunnen, wel hadden ze het opmaken van die studie kunnen opleggen als vergunningsvoorwaarde of het, onafhankelijk van een vergunningsaanvraag, kunnen opleggen

Uniformiseren van de milieuaangiften en centraliseren in 1 aangifte

- aangeleverde gegevens dienen centraal beheerd te worden zodat verschillende overheden deze kunnen raadplegen en niet telkens opnieuw deze gegevens moeten opvragen - overleg tussen overheden en bedrijven ingeval van onduidelijkheid waardoor interpretatie

Integratie van IMJV en afvalwaterheffingsaangifte in 1 dossier

indienen IMJV gebruiksvriendelijker maken

Interpreteer de data zorgvuldig, voorzie voldoende mankracht voor de analyse, stel data zo veel mogelijk publiek beschikbaar, rapporteer ruimen publiek over de resultaten en statistieken, baseer het beleid op statistisch aangetoonde trends, laat geen enkel stuk gerapporteerde data onbenut.

Administratieve vereenvoudiging van milieuvergunningsdossiers

Zoveel mogelijk digitaal aanleveren van gegevens en zoveel mogelijk via hetzelfde kanaal. De gerapporteerde gegevens zouden door iedere overheidsinstantie moeten gehanteerd worden zonder vraag om extra 'op maat gemaakte' data aan te leveren

Waarom moeten wij aangiften invullen als ze elders al gekend zijn of als ze vanuit primaire bron al bezorgd kunnen worden. Of waarom moeten wij dit aanleveren in een andere vorm. Kunnen we de gegevens zoals we ze ontvangen van bv. labo niet integraal doorsturen naar overheid. bv. ophaling afval, bv. emissiemetingen lucht De tijd die men steekt in sommige aangiften : IMJV / Val-i-pac zijn buiten proportie tov beoogde doel.

alles via hetzelfde systeem bij voorkeur het IMJV (werkt voor ons het best) Zorg dat te gebruiken codes overal dezelfde zijn (vb: afvalstoffencodes eurolcodes en ovamcodes, R en D codes en verwerkingswijze in het imjv)

-Grondwater statistiek invullen in het IMJV is onduidelijk en moeilijk. -Bij overheid zit al veel informatie, waarom deze telkens terug vragen? BV kadaster plan, waarom moet deze mee geleverd worden bij MV, overheid heeft deze toch. Ook andere zaken die

Elektronische indiening verbeteren (user friendly)

Beperk de aanlevering van milieugegevens tot degene die: 1. Belangrijk zijn 2. Op een praktische manier te verzamelen zijn Geef feedback ivm het nut van de aan te leveren milieugegevens, zodat dit niet alleen maar een verplichting is.

Probeer de rapportering zo op te stellen dat het bedrijf er ook iets aan heeft en het niet louter van belang is voor een individuele overheidsinstantie of louter de indruk geeft dat het om een tewerkstellingsproject voor (wereldvreemde en onbereikbare) ambtenaren gaat!

naar één datasysteem gaan zodat de verschillende overheidsdiensten de gevraagde informatie kunnen terugvinden. Denk hier vooral aan de aangifte in het IMJV, aangifte voor de heffingen en aangifte naar Waterwegen & Zeekanaal

Afschaffen van aparte rapportages zoals technisch rapport verbranding, jaarrapport deponie,.. en/of maximale integratie in IMJV Automatische upload van gegevens IMJV vanuit eigen IT systemen vergemakkelijken ipv manuele invoer Gespreide data voor indiening rapporten

Centraal databeheer bij de overheid met toegang voor alle administraties (voor alle gegevens) én toegang voor de bedrijven zelf (voor hun eigen gegevens) waarbij flexibiliteit en gebruiksvriendelijkheid belangrijk zijn: gegevens op één plaats, mogelijkheid voor bedrijven om eigen gegevens ten allen tijde te raadplegen, aan te vullen, te corrigeren..., mogelijkheid voor alle administraties om steeds toegang te hebben tot meest actuele gegevens

Wij zijn een integraal waterbedrijf en pleiten voor: - een verdergaande administratieve vereenvoudiging van milieuvergunningsaanvragen en meldingen - een optimalisatie van de stroom aan milieu-informatie (bv. slecht 1 keer doorgeven van onze gegevens kwaliteit en debieten ruw water) - meer feedback vanuit de overheid over de resultaten en conclusies uit onze cijfers - cijfers bij de overheden beschikbaar stellen voor andere overheden en voor bevragingen de reflex kweken om zelf eerst intern bij de overheden te bekijken welke info reeds beschikbaar is.

We wensen alles slechts 1 maal te rapporteren en in een eenvoudige vorm !

Kunnen sommige aangiften niet geïntegreerd worden?

Vermijden van herhaling algemene bedrijfsinformatie ofwel een centraal beheer organiseren Feedback naar bedrijf rond doorgestuurde rapportering. Nu lijkt het veelal een black box.

BIJLAGE F ANTWOORDEN OP VRAGENLIJST LEDEN UMIO

Deze vragenlijst werd naar 800 personen verzonden en werd ingevuld door 103 personen (13 %).

1. In welk kader wordt u gevraagd om bepaalde milieugegevens over te maken?

- IMJV: 96
- Milieuvergunningen: 95
- Inspecties: 86
- Andere : 47

Andere:

- Aangifte milieuheffing
- Aangifte Val-I-Pac, afvalwateraangifte VMM
- Aangiftes bv. wateraangifte
- Auditverslagen
- Benchmarking, emissiejaarrapporten
- Bijkomende vragenlijsten lucht - water (VMM) - bodem
- Bijzondere voorwaarden mv, studies, nieuwe debietmeters, ...
- Diverse aangiftes
- Emissiejaarrapport; IVCIE
- Emissierechten, registratie als afvalophaler enz.
- Energiedata naar Vito, diverse bevragingen over uiteenlopende thema's, VMM
- Enquêtes ifv. BBT's,enz...
- Erkenningen - registraties
- Essencia
- ETS-energie; kadaster n.a.v. bouwvergunning;
- Federaal mobiliteit
- Gemeente wou bezorgdheid omwonenden van industriegebied geruststellen en heeft lucht- en geluidsemisatiegegevens opgevraagd
- Heffing afvalwater, verpakkingaangifte
- Heffingen afvalwater, VOC rapport, verslag milieucoördinator, Val-I-Pac rapport,
- info m.b.t. beursgenoteerd bedrijf (KPI's door FIAT vastgelegd)
- ISO14001 ikv FAVV-labo's, meldingen afvalstoffen BIM/OWD, bioveiligheidsdossiers, erkenningsaanvraag in/buiten VI
- ISO14001/EMAS gegevens bij geaccrediteerde labo's -> FAVV
- klachten, evaluaties, controles, ...
- milieuklachten
- OVR, Val-I-Pac, milieu-investeringen, Reach, ETS aangifte & monitoringplannen, energieconvenant, OPCW aangifte, BBT evaluaties
- Technisch en niet-technisch rapport (Vlarem II Artikel 5.2.3bis.1.35)
- Val-I-Pac
- Val-I-Pac en IVCIE

- Val-I-Pac, energie, rapporteringsverplichting in de milieuvergunning opgelegd
- VBBV, OVAM, ...
- Vergunning inzamelaar afval bij de 3 gewesten
- Verpakkingaangifte IVCIE
- verpakkingaangiftes, energieplan, ...
- VLM, VMM, Auditconvenant
- VMM aangifte
- VMM aangifte heffing op afvalwater en oppompen grondwater, FOST-PLUS, VAL-i-Pac, IVCIE, energierapport VEA (WKK, ...),
- VMM heffing afvalwater grondwater, IVCIE verpakkingen preventieplan
- VMM in kader van luchtemissies, vermits wij onder de drempel vallen voor aangifte in IMJV
- VMM, OVAM, ALBON
- VMM, VAL-I-PAC, afvalpreventieplannen, OVAM
- VMM, VBBV, watervang Havenbedrijf, CO2-LNE, ...
- VMM-aangifte, IVCIE-aangifte, opgenomen oppervlaktewater
- VMM-aangifte, jaarrapport stortplaats
- VMM-aangiftes, ...
- Wateraangifte, aangifte op drijfkracht, Val-O-Pac-aangifte, Federale diagnostiek woon-werkverkeer
- werkplan
- Werkplan, Voortgangsrapport, Monitoringresultaten, ...

2. Welk knelpunt ondervindt de milieucoördinator bij het aanleveren van data?

- Onduidelijkheid over wat juist moet worden aangeleverd: 32
- Onvoldoende kennis over de aan te leveren gegevens: 16
- Meerdere malen moeten aanleveren van dezelfde gegevens: aan verschillende overheidsdiensten of andere vs. aan dezelfde overheidsdiensten of andere: 63
- Tijdstip en / of frequentie van aanleveren van gegevens: 34
- Formaat van aanleveren van gegevens: 37
- Andere: 20

Andere:

- Alle rapporten moeten in de loop van de maand maart: kan er niet wat meer spreiding?
- Als externe MC dienen we vaak in onder de vlag van de klanten met bijhorende login problemen. Bij IMJV wel goed.
- Beschikbaarheid bij klant
- Diverse benad. MVA bij versch. prov. & gemeenten/onderzoek volledigh. en ontv. te detaillistisch/onv. kennis v sommige adviezen
- Eigenlijk geen knelpunt. Wel zeer vele verslagen in begin van jaar: IMJV, Val-I-Pac, Valolub, solventboekhouding, heffingen, ...
- formulieren worden niet automatisch opgestuurd (IMJV, Val-I-Pac, VMM)
- Geen
- Geen knelpunt
- Geen knelpunt ondervonden
- GEEN. Is enkel een knelpunt voor politici en werkgeversorganisaties

- het intern verzamelen van alle gegevens
- kan verschillen per provincie
- mobiliteit: geen duidelijk beeld wanneer te verwachten
- Moeilijk aan gegevens geraken van de klanten, steeds veranderende wetgeving, soms weten overheden zelf niet wat ze aangeleverd m
- Niet onmiddellijk beschikbaar zijn van de data (bv. informatie vanop MSDS, technische fiches, enz.)
- Soms vertrouwelijke informatie van het bedrijf, die dit niet willen
- Steeds weer dezelfde voorgevulde gegevens moeten verbeteren
- tegenstrijdigheden tussen overheden van hetzelfde niveau
- Weinig/geen feedback

3. Over welke milieudata gaat het dan meestal?

- Data rond milieuzorg: 26
- Afvalstoffengegevens: 76
- Grondstoffengegevens: 25
- Data rond verpakkingen: 48
- Grondwatergegevens: 46
- Afvalwatergegevens: 67
- Oppervlaktewatergegevens: 17
- Gegevens m.b.t. emissies naar lucht: 51
- Energiegegevens: 49
- Gegevens m.b.t. technische installaties: 42
- Meldingen van ongevallen: 17
- Andere: 12

Andere:

- Administratieve gegevens over het bedrijf
- Bodemsanering
- Diverse rapportages te maken. De ene elektronisch via elektronische wijze. De andere op papier. De andere nog andere wijze.
- Emissienorm overschrijdingen
- Geen. Als er al, problemen zijn: afvalstoffengegevens
- Het is niet zozeer onduidelijk, maar verschillende systemen
- Invoer en uitvoer van producten
- Melding van incidenten; werkplannen; gevolgen klachten, opleidingen milco
- Mobiliteit
- Overzichten gevaarlijke stoffen
- OVR, BBT evaluatie, milieu-investeringen
- Voorkomen van hinder, gegevens aangaande opslag(modaliteiten)

4. Op welk vlak ziet u kansen voor verbetering en rond welke milieugegevens?

- Samenwerking tussen verschillende diensten zodat de gegevens niet dubbel moeten worden aangeleverd.
- Maximaal klusteren via IMJV aangiftes.
- Rapportering IMJV: duidelijke vragen, efficiënte rapportering.
- De aangifte van VMM moet ook bij het IMJV, het kan niet dat één administratie haar zin blijft doen; de administratie van VMM is ongelofelijk bureaucratisch

- Online applicatie waar eerder aangeleverde informatie beschikbaar is en waar updates kunnen worden toegevoegd, details over contactpersonen van de verschillende diensten, indien bijvoorbeeld hydrologische studie moet worden toegevoegd maar VMM heeft betere informatie/technieken dan bijdrage door VMM om deze informatie aan te leveren bij milieuvergunningdossier (zou veel geld en tijd besparen)
- Milieuvergunningsaanvraag: aantal te leveren exemplaren en ihbz kadastraal plan/legger in 10 exemplaren.
- Systeem IVCIE en Val-I-Pac is te ingewikkeld vooral voor bedrijven die enkel ontpakker zijn en bijna geen verpakkingsafval hebben.
- Elektronische aangifte bv. heffingen voor afvalwater.
- Meer uitleg over nut en gebruik van de milieugegevens.
- meer samenwerking tussen de verschillende departementen zodat niet meerdere malen dezelfde informatie moet gerapporteerd worden.
- Digitaal indienen van milieuvergunningsaanvraag/melding van verandering.
- alles centraliseren in 1 systeem en op 1 tijdstip = IMJV
- Diverse diensten zouden beter met elkaar moeten communiceren waardoor er geen dubbel werk moet gebeuren voor zelfde doel.
- Er is ook geen eenduidigheid betreffende milieuvergunningaanvragen in diverse provincies. Een provincie is veel ""moeilijker"" bij het beoordelen van hetzelfde dossier.
- Centralisatie van alle informatie bij 1 overheid zodat elke betrokken overheidsdienst deze kan raadplegen.
- Digitale milieuvergunningaanvraag. Nu veel te veel papierverspilling wat de ironie is van milieuzorg en MVO vs. milieuvergunningsaanvraag
- Het installeren van een centrale database waar ALLE gegevens van bedrijven worden opgeslagen en waar de overheid haar gegevens centraal kan opvragen.
- Meer communicatie binnen overheidsdiensten (bv. zodat voorkomen wordt dat dezelfde gegevens door verschillende personen bij milieu-inspectie worden opgevraagd, ...)
- ook betere communicatie tussen de verschillende overheidsdiensten (toch zeker binnen LNE)
- aangifte VMM heffing in het IMJV integreren.
- Fusioneren van diensten voor admini.
- Eenduidige inspecties voor alle bedrijven, niet enkele degene die een milieuvergunning hebben en gelijke behandeling in gelijk welke provincie.
- Je moet eens digitaal een rapport laten tekenen door een directeur met een niet-Belgische nationaliteit: veel succes.
- meer digitaal
- 1 digitaal platform met 1 duidelijk formaat om gegevens aan te leveren
- Betere gegevensoverdracht van de oudere installaties. Veel installaties 'bestaan' niet meer, waardoor veel niet meer weer te vinden is. Misschien een databank waarbij iedereen zijn/haar installaties gewoon weergeeft en indien iemand anders over dezelfde installatie beschikt, kan er gegevensuitwisseling plaats vinden.
- Groeperen van dezelfde gegevens in één aangifte
- IMJV en wateraangiftes, tweemaal hetzelfde te vermelden (1 aangifte)
- Is oké vergunningen zijn binnen, klasse 2.
- Verdere integratie in het IMJV

- Problematiek van verschillende bedrijven op één site met gemeenschappelijke ophaling/verwerking van afvalstoffen.
- Het grenst soms aan het absurde, bv. verpakkingsafval (verpakkingen van onderdelen aangeleverd uit het buitenland), idem Valorlub (olie ingevoerd uit het buitenland). Zeer veel administratie, waarvan ik me afvraag wat ze met de gegevens doen.
- Overheid geen data laten vragen waarover ze zelf beschikt! Ik denk aan: kadastrale gegevens; gegevens milieu- en bouwvergunningen, enz.
- Integratie van bv afvalwatermelding in IMJV.
- Alle ingezamelde gegevens centraal beheren door de overheid, zodat verschillende overheidsdiensten niet steeds dezelfde informatie moeten opvragen (bij tijdens GPBV controles).
- Alle rapporteringen van het voorgaande jaar integreren in het IMJV.
- Webapplicaties eenvoudiger en sneller maken. Webapplicaties nog beter afstemmen op grote bedrijven.
 - 1) eenzelfde aanpak en interpretatie in alle provincies, geen verschil in mening tussen provinciediensten van Antwerpen & OVL, en met afdeling milieuvergunningen én Dienst VR over gebruik van de indelingslijst
 - 2) afschaffen van de kwantitatieve risicobeoordeling met risicocirkels; kijk naar andere landen binnen Europa. Efficiënt werken binnen de Dienst VR; deze dienst moet een dienst leveren aan de maatschappij en niet omgekeerd.
 - 3) vereenvoudiging van monitoringplan en Energieaangiftes, geen wisselvalligheid in de opgelegde berekeningscoëfficiënten; meer duidelijkheid m.b.t. tot het toepassingsgebied ETS
 - 4) meer mogelijkheden om af te kunnen wijken van een standaard modelformulier bij on line aangifte (IMJV en energiemonitoring, benchmarkingconvenant), formaat is te strak voor bedrijven met complexe activiteiten
 - 5) Afdeling milieuvergunning heeft geen inspectiebevoegdheid, maar trekt deze wel op onrechtmatige wijze naar zich toe tijdens de vergunningsprocedure door opvraging & controle van allerlei extra documenten en informatie die niet noodzakelijk zijn voor de vergunningverlening
- Duidelijke code over hoe volledigheid en ontvankelijkheid moet worden vastgesteld bij vergunningsaanvragen (zeker nu declassering eraan komt en de gemeenten meer dossiers gaan behandelen)
- Adviesverlenende partijen
- minder verkokering van de administraties en minder rapportering voor de rapportering en niet ieder jaar dezelfde informatie te moeten herintikken.
- heb functie milieu en veiligheid:
 - ETS//IMJV integratie, waarom weer nieuw platform?
 - als ik even oplist: JAP/GPP; ADR; IMJV; VALIPAC; IDPBW; VIBNA; ETS; milieucoördinator dit los van inspecties, bouwvergunning, milieuvergunning, ISO 14001 enz. We worden veredelde secretaressen.
- Werking IMJV m.b.t. luchtemissies blokkeert, ingave in IMJV is niet gebruiksvriendelijk, bij vragen kom je bij algemeen nummer terecht en bij mensen die ingave nog nooit gedaan hebben

- Mogelijkheid om gegevens al in de loop van het jaar "up te loaden" zodat niet alles tegen 15/3 moet aangeleverd worden (belangrijk voor externe milieucoördinatoren die voor verschillende bedrijven moeten rapporteren).
- Onderdelen "grondwater" en "lucht" van het IMJV zijn niet gebruiksvriendelijk.
- Bij het volledig en ontvankelijk verklaren van vergunningsaanvragen maakt men vaak problemen van details (in het bijzonder in de provincie West-Vlaanderen)"
- Melding grondwaterstatistiek naar VMM niet meer via het deelformulier IV van de IMJV-aangifte maar rechtstreeks gekoppeld aan de jaarlijkse VMM-aangifte "heffing op lozing en grondwaterwinning
- Project-mer-screening
- Betere spreiding over het jaar zou welkom zijn. nu 90% van rapportage in de eerste 3 maanden van het jaar
- 1 online loket om alle data in te geven met een uniforme weergave i.p.v. iedere dienst zijn eigen tool met ander login, paswoord met andere aanpak, etc
- Gebruik maken van de bestaande databasen in plaats van elke dienst afzonderlijk en nog liefst in zijn formaat vragenlijsten op te sturen
- Kan dat niet via één platform?
- Uniformiteit, centralisatie via database input, geen periodieke herhaling van identieke gegevens, informatie gekend door de overheid niet dupliceren
- Vooral in meer openheid in communicatie met de overheid. Ik heb altijd het gevoel dat ze informatie opvragen omdat er iets niet in orde is. Ik heb vooral dat gevoel met het VMM
- Combinatie VMM aangifte en IMJV (m.b.t. gegevens grondwaterwinning)
- Samenwerking tussen VMM en de Vlaamse milieuoverheid

5. Wordt er een kwaliteitscontrole verricht op de aangeleverde data?

- Ja: 57
- Nee: 46

6. Door wie wordt deze kwaliteitscontrole dan gedaan?

- Exploitant/directie: 5
- Niemand/niet van toepassing: 34
- Milieucoördinator: 31
- LNE/overheid: 7
- Andere: externe bedrijven, auditors, techniekers, Fost Plus, Val-I-Pac, VMM

7. Hebt u als milieucoördinator al eens problemen ondervonden met deze kwaliteitscontroles?

- Neen/N.v.t.: 74
- Ja: 29
 - Bijkomende gegevens dienen te worden aangeleverd
 - Binnen het bedrijf is het niet mogelijk om te beschikken over bepaalde gegevens
 - ja (4)
 - Ikzelf niet, doch collega's die geen milieucoördinator meer zijn bij een bedrijf moeten dit dan na jaren dan gaan uitzoeken zonder de minste medewerking

- in kader van CO2 monitoring wordt de betrouwbaarheid van eigen laboratoria in twijfel getrokken als met niet voor alle matrices ISO17025 gecertificeerd is.
- "intern is data niet steeds volledig of op tijd (productie-vereisten gaan meestal voor)
- Van de overheid uit niet altijd duidelijk. Moet je soms achteraan bellen"
- Intern wordt er wel over gediscussieerd
- ja door gebrek aan ervaring/kennis van zaken van sommige beoordelende ambtenaren.
- Ja, bij energieaangifte, bij Val-I-Pac-aangifte, bij OVR's
- Ja, opnieuw indien aanvraag milieuvergunning omdat aantal cijfers in de verschillende documenten niet overeenstemden. Termijn schort dan direct met een aantal weken op.
- Afvalstoffengegevens afkomstig van derden. Euralcodes
- Maar tevens milieudata die niet verifieerbaar/controleerbaar zijn omdat data in registers die kennelijk foutief zijn niet achteraf niet meer controleerbaar zijn.
- Ja: vb. vermogenlijsten die niet kloppen of onvolledig zijn bij milieuvergunningaanvragen, verpakkingsgegevens die niet correct blijken te zijn.
- M.b.t. IMJV: deel water wordt gevraagd in te vullen maar blijkt onterecht te zijn. Wordt gecommuniceerd naar desbetreffend dienst.
- Meer spreiding in eerste jaarhelft
- VMM zelfde gegevens dan in het IMJV
- Meestal kunnen deze opgelost worden na overleg.
- Mijn ervaring is dat de erkende milieucoördinatoren data zo goed mogelijk proberen verzamelen. Interne milieucoördinatoren ook (voor zover de cumul aan taken dit toelaat). Als milieuconsultant merk ik soms een groot verschil in data aangeleverd aan de overheid door bedrijven die geen milieucoördinator hebben t.o.v. de data die de erkende milieucoördinatoren overmaken.
- Ooit voor emissiemetingen lucht moeten aantonen dat dergelijke waarden niet mogelijk waren (uitstoot was 3x zo hoog als wat de input was)
- opvolging en beheer datakwaliteit
- problemen worden altijd op korte termijn opgelost, door middel van direct overleg met de betrokken instanties
- Soms verschillen de meningen intern.
- Soms vraagt de milieu-inspectie meer gedetailleerde gegevens dan wat wordt aangeleverd. In eerste instantie is het de exploitant die beslist welke gegevens er beschikking worden gesteld. Je kunt als milieucoördinator niet meer geven dan wat de exploitant kwijt wil.
- Soms wel wanneer bijvoorbeeld onvoldoende details beschikbaar zijn over bepaalde thema's, bijvoorbeeld bij de Val-I-Pac aangiftes. Verdeling van op de Belgische markt gebrachte verpakkingsmaterialen t.o.v. het totaal op de markt gebrachte verpakkingen e.d.
- Bij de controle door de revisor stelt dit soms problemen.

- Tijdrovend (3)
- waarschijnlijk in de toekomst in context van ETS aangezien daar wel een verificatie nodig is
- Te veel audits door verschillende instanties die dezelfde gegevens bevragen.